

**LEVOČSKÉ TLAČE 17. STOROČIA VO FONDE SLOVENSKEJ
NÁRODNEJ KNIŽNICE A ICH MAJITELIA**

DIPLOMOVÁ PRÁCA

ZUZANA MIŠOVIČOVÁ

**ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
FAKULTA PRÍRODNÝCH VIED
KATEDRA KNIŽNIČNO-INFORMAČNÝCH VIED A DIDAKTIKY
INFORMATIKY**

**Študijný odbor: Dokumentácia kultúrneho dedičstva
Vedúci diplomovej práce: Mgr. Helena Saktorová, PhD.**

Stupeň kvalifikácie: Magister (Mgr.)

Dátum odovzdania práce: 2008-04-30

ŽILINA 2008

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Bc. ZUZANA MIŠOVIČOVÁ

.....
(Meno a priezvisko)

Adresa: Jaseňová 32, 01007 Žilina

Téma diplomovej práce: Levočské tlače 17. storočia vo fonde Slovenskej národnej knižnice a ich majitelia.

Pokyny na vypracovanie: Dejiny tlačiarní v Levoči, obsahový rozbor tlačí, analýza posesorov a bibliografický súpis.

Zoznam odbornej literatúry:

ČAPLOVIČ, J. *Bibliografia tlačí vydaných na Slovensku do roku 1700 – diel 1*. Martin : Matica slovenská, 1972. 555 s.

KOVAČEVIČOVÁ, S. *Knižný drevorez v ľudovej tradícii*. Bratislava : Tatran, 1974. 218 s.

KOTVAN, I. *Inkunábuly na Slovensku*. Martin : Matica slovenská , 1979. 556 s.

MIŠIANIK, J. *Dejiny levočského kníhtlačiarstva*. Trnava : Fr. Urbánek a spol., 1945. 69 s.

MIŠIANIK, J. *Dejiny písma, knihy a kníhtlače* [rukopis]. 71 s.

NITRANSKÝ, T. *Kapitoly z dejín vydávania a rozširovania literatúry*. Bratislava : Obzor, 1972. 194 s.

PASJAR, Š. *Dejiny knižníc na Slovensku*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1977. 476 s.

SAKTOROVÁ, H. a kol. *Tlače 16. storočia vo fondoch Slovenskej národnej knižnice Matice slovenskej*. Martin : Matica slovenská, 1993. 462 s.

VALACH, J. *Staré tlačiarnie a tlačiari na Slovensku*. Martin : Matica slovenská, 1987. 213 s.

Konzultácie: Jedenkrát za dva týždne.

Dátum zadania diplomovej práce: 29. 11. 2007

Dátum odovzdania diplomovej práce: 30. 04. 2008

Mgr. Helena Saktorová, PhD.

.....
meno vedúceho (vedúcich) diplomovej práce a podpis

V Žiline, 29.11.2007

ABSTRAKT

MIŠOVIČOVÁ, Zuzana: *Levočské tlače 17. storočia vo fonde Slovenskej národnej knižnice a ich majitelia*

[Diplomová práca]. Žilinská univerzita v Žiline. Fakulta prírodných vied; Katedra knižnično-informačných vied a didaktiky informatiky. Školiteľ: Mgr. Helena Saktorová, PhD. Stupeň odbornej kvalifikácie: Magister

Žilina: FPV ŽU, 2008. 70 s.

Práca prináša analýzu majiteľov, obsahový rozbor a bibliografický súpis levočských tlačí 17. storočia nachádzajúcich sa vo fonde Slovenskej národnej knižnice. Diplomová práca okrem toho obsahuje krátky prehľad dejín kníhtlače na Slovensku a v Levoči, a biografické údaje o autoroch.

Kľúčové slová: kníhtlačiaren, tlačiar, Brewerovci, levočské tlače 17. storočia, proveniencia, posesor

MDT 655.15 (437.671) "16"

09 (437.671) "16"

011/016

097

ABSTRACT

MIŠOVIČOVÁ, Zuzana: *Levoca prints of 17. century in fund of the Slovak national library and their possessors*

[Diploma theses]. University of Žilina, The Faculty of Science; Department of Library and Information Science, and Didactics of Informatics. Director of Studies: Mgr. Helena Saktorová, PhD. Degree of qualification: Master

Žilina: FPV ŽU, 2008. 70 p.

Diploma theses brings analysis of possessors, document analysis and bibliographical catalog of Levoca prints of 17. century, which are situated in fund of the Slovak national library. Theses contains short review of typography history in Slovakia and Levoca, and biographical datas of authors.

Keywords: typography, typographers, Brewers, Levoca prints of 17. century, provenance, possessor

PREDHOVOR

Vzhľadom na to, že som pri svojej bakalárskej práci (Prírodovedné diela vydávané v slovenských tlačiarňach do roku 1700) prišla do kontaktu so starými tlačami, medzi ktorými boli aj levočské, výber témy diplomovej práce bol jednoduchší. Hlavným zámerom práce je priniesť súpis levočských tlačí 17. storočia nachádzajúcich sa vo fonde Slovenskej národnej knižnice, ich obsahová analýza a analýza ich majiteľov. Práca obsahuje krátky prehľad hospodársko-politickej situácie a kultúrnych pomerov na území Slovenska v 17. storočí, v dvoch kapitolách venujem pozornosť dejinám kníhtlačiarskeho remesla na území Slovenska a dejinám levočskej kníhtlači.

Gro diplomovej práce je obsahová analýza vytypovaných tlačí, krátke biografické portréty o ich autoroch a nakoniec analýza provenienčných a posesorských údajov. Pri spracovávaní tejto kapitoly mi bola nápomocná Bibliografia tlačí vydávaných na Slovensku do roku 1700 od Dr. Jána Čaploviča, z ktorej som vychádzala pri určovaní tlačí, ktoré sa nachádzajú vo fonde Slovenskej národnej knižnice. Pri prezeraní katalógov Slovenskej národnej knižnice som dodatočne objavila tlače, ktoré táto bibliografia neuvádza ako tlače nachádzajúce sa vo fonde SNK.

Pri samotnom štúdiu a skúmaní starých tlačí mi pri identifikácii a určovaní posesorských záznamov pomohla pani Helena Saktorová, ktorej by som sa na tomto mieste chcela za pomoc poďakovať.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 HOSPODÁRSKE A KULTÚRNE POMERY NA ÚZEMÍ SLOVENSKA V 17. STOROČÍ.....	8
1.1 Hospodársko-politická situácia na území Slovenska v 17. storočí.....	8
1.2 Kultúrne pomery na území Slovenska v 17. storočí.....	11
2 DEJINY KNÍHTALČE.....	13
2.1 Dejiny kníhtlače na území Slovenska do roku 1700.....	13
3 DEJINY KNÍHTLAČE V LEVOČI.....	18
3.1 Počiatky kníhtlače v Levoči.....	18
3.2 Zlatý vek Brewerovcov.....	21
3.3 Levočská kníhtlač po ére Brewerovcov.....	26
4 OBSAHOVÝ ROZBOR A ANALÝZA POSESOROV LEVOČSKÝCH TLAČÍ 17. STOROČIA VO FONDE SNK.....	28
4.1 Obsahový rozbor levočských tlačí.....	28
4.2 Obsahový rozbor anonymných levočských tlačí.....	55
4.3 Analýza posesorov levočských tlačí 17. storočia vo fonde SNK.....	58
ZÁVER.....	63
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV.....	64
BIBLIOGRAFICKÝ SÚPIS LEVOČSKÝCH TLAČÍ 17. STOROČIA VO FONDE SLOVENSKEJ NÁRODNEJ KNÍŽNICE.....	71
AUTORSKÝ REGISTER.....	104
POSEORSKÝ REGISTER.....	107
PREDMETOVO – TEMATICKÝ REGISTER.....	110
OBRAZOVÁ PRÍLOHA.....	116

ZOZNAM OBRÁZKOV

- Obr. 1 – J. Tranovský: Cithara Sanctorum, 1636.
Obr. 2 – B. Sölöši: Cantus Catholici, 1655.
Obr. 3 – O. Luce: Arma Piorum ..., 1655.
Obr. 4 – J. Jakobeus: Gentis Slavonicae Lacrumae ..., 1642.
Obr. 5 – J. A. Komenský: Orbis Sensualium Pictus ..., 1685.
Obr. 6 – J. A. Komenský: Orbis Sensualium Pictus ..., 1685.
Obr. 7 – J. A. Komenský: Praecepta morum ..., 1700.
Obr. 8 – M. Luther: Katechysmus ..., 1634.
Obr. 9 – J. Weber: Amuletum ..., 1645.
Obr. 10 – J. Weber: Lectio principum ..., 1665.
Obr. 11 – J. Ch. Gyöngyösi: Vellus aureum ..., 1665.
Obr. 12 – P. Kövesdy: Elementa linguae hungaricae ..., 1686.

ÚVOD

17. storočie bolo poznačené nepriaznivými politickými a hospodárskymi podmienkami. Neustále vojnové konflikty nevytvárali najhodnejšie podmienky na rozvoj vedy a kultúry. Napriek tomuto nepriaznivému ovzdušiu 17. storočie prinieslo mnoho knižných skvostov a diel, ktoré mali a majú veľký význam pre slovenskú kultúru. Levoča ako jedna z najproduktívnejších a najvyspelejších tlačiarň Uhorska sa práve v 17. storočí dostala na vrchol svojej kníhtlačiarskej činnosti.

Levočské tlače z tohto obdobia sú rôznorodé obsahovo, jazykovo i autorsky. Vo väčšom počte sa začali objavovať tlače písané slovakizovanou češtinou a objavili sa prvé príznaky národného uvedomenia sa. Je zaujímavé, že v období protireformácie a silnejúcej rekatolizácie, z levočskej typografie vychádzali tak ako katolícke tlače i evanjelické. A dokonca, levočských tlačí 17. storočia, ktoré sa nachádzajú vo fonde SNK je viac zachovaných evanjelických ako katolíckych.

Počet provenienčných údajov je však oproti počtu tlačí omnoho nižší. Nielen preto, že mnoho tlačí je úplne bez posesorských záznamov, ale aj preto, že niektoré sú nečitateľné. Najčastejšie objavujúcim sa majiteľom sú piaristické školské knižnice v Podolínci a Prievidzi.

Cieľom práce bolo zachytiť tieto posesorské údaje, urobiť súpis levočských tlačí 17. storočia, ktoré sa nachádzajú vo fonde Slovenskej národnej knižnice a obsahový rozbor jednotlivých diel.

1 HOSPODÁRSKE A KULTÚRNE POMERY NA ÚZEMÍ SLOVENSKA V 17. STOROČÍ

1.1 Hospodársko-politická situácia na území Slovenska v 17. storočí

V 17. storočí sa na Slovensku začína proces nového upevňovania feudálnych vzťahov, proces tzv. druhého nevoľníctva. Tento proces bol výsledkom ekonomického vývoja na Slovensku a v iných krajinách východnej Európy. Ďalšou okolnosťou, ktorá prispievala k útlaku a vykorisťovaniu poddaného ľudu, bol boj s Turkmi, ktorý si vyžadoval neustále vojenské náklady. Tie nieslo na svojich pleciach poddané roľníctvo a obyvatelia miest. Celá turecká okupácia nemala nepriaznivý vplyv len na tie časti Slovenska, ktoré boli nimi okupované, ale spomaľovala hospodársky rozvoj aj v neobsadených častiach.

17. storočie bolo storočím neustálych vojenských konfliktov, stavovských povstaní a bitiek. Od začiatku tohto storočia sa jednotliví vodcovia povstaní, v mene slobodného vierovyznania a tých najušľachtilejších cieľov, snažili o vlastné upevnenie moci, o rozšírenie svojho politického vplyvu, o zveľadenie svojho majetku a o zachovanie stavovských výsad.

V roku 1604 prvé stavovské povstanie rozpútal Štefan Bočkaj (1557 – 1606) po tom, ako cisárske vojsko zaútočilo a začalo zaberat' jeho majetok. Dôvodom útoku bolo protestantské vierovyznanie Š. Bočkaja, pretože toto obdobie bolo poznačené rekatolizačnými snahami viedenského cisárskeho dvora (Dangl, 2005, s. 111). Jeho strategické plány zahŕňali spojenectvo s Turkmi a získanie si podpory protestantskej hornouhorskej šľachty. Jeho hlavnou vojenskou oporou sa stali hajdúsi (pôvodní utečenci z južných balkánskych území doplnení o poddaných a rôznych členov, ktorí mali záujem pôsobiť v týchto kruhoch – Dangl, 2005, s. 116). Š. Bočkaj v prvých etapách svojho povstania žal úspechy nielen na bojovom poli, ale aj získaním sympatií viacerých šľachtických rodov, miest a poddaných. Na cisárskom dvore zrejme Š. Bočkaja sprvu podcenili, preto posilnili svoje vojská a do ich čela sa postavil generál Juraj Basta, ktorý však pri plnení rozkazov a úloh nebol úspešný a musel ustúpiť. Š. Bočkaj do jesene roku 1605 postupne ovládol takmer celé územie Slovenska. O mieri sa začalo rokovať až v januári v roku 1606 vo Viedni a Viedenský mier bol uzavretý v júni toho istého roku. Š.

Bočkaj bol uznaným za sedmohradské knieža a bola priznaná vláda nad tromi priľahlými stolicami. V mieri bola zakotvená i sloboda vierovyznania, ktorá sa však nedotkla poddaného ľudu, ktorý aj naďalej musel vyznávať náboženstvo svojho pána (Dangl, 2005, s. 115). V konečnom dôsledku pre obyčajný ľud toto povstanie nemalo priaznivý dopad, ba práve naopak, mestá a dediny zostali spustošené, vydrancované a vyhladované.

Pokojné obdobie netrvalo dlho, pretože len niekoľko rokov od uzavretia Viedenského mieru sa začali opäť vyostrovať vzťahy medzi Habsburgovcami a ich odporcami. V roku 1618 sa začala tridsaťročná vojna, a v roku 1619 sedmohradské knieža Gabriel Betlen podnikol svoju prvú protihabsburskú výpravu, ktorej heslom bolo „za ptoestantské náboženstvo, národ, za slobodu“ (Korec, 1994, s. 605). Spolu pripravil pre Habsburgovcov ešte ďalšie dve povstania, v rokoch 1623 a 1626. Prvá výprava bola pre neho úspešná, kedy sa mu podarilo, podpísaním mieru v Mikulove v roku 1622, dosiahnuť priznanie správy nad siedmymi východouhorskými stolicami a udelenie titulu ríšskeho kniežaťa (Ďurica, 1996, s. 53). Ďalšie dve výpravy nespĺnili svoj účel a G. Betlen bol nútený obnoviť mier na základe mikulovskej zmluvy. Ako to už bolo i pri Š. Bočkajovi aj G. Betlen pozabudol na heslo, ktoré hlásal, a v končnom dôsledku mu išlo o rošírenie svojho vplyvu, upevnenie svojho postavenia a získanie väčšej moci pri rozhodovaní v politických otázkach. Samozrejme celú ťarchu povstania mal na pleciach poddaný ľud, ktorý musel znášať príkoria cisárskych aj Betlenových vojsk.

Po smrti Gabriela Betlena sa novým sedmohradským kniežaťom stal ctižiadostivý a ambiciózný Juraj I. Rákoci. Ten chcel opäť získať do svojej držby sedem východouhorských stolíc, ktoré po Betlenovej smrti prešli do rúk cisára. V roku 1643 podpísal zmluvu o spojení so Švédskom a podarilo sa mu na svoju stranu získať i podporu Turkov. V roku 1644 podnikol protihabsburskú výpravu, ktorá trvala takmer dva roky. Spočiatku aj Juraj Rákoci žal úspech. Podarilo sa mu získať na svoju stranu obyvateľstvo na východnom Slovensku, obsadiť mestá a okolie Košíc a Prešova. Z tohto miesta začali jeho vojská postupovať vo viacerých prúdoch, čo sa mu nevyplatilo. Roztrieštenie jeho vojsk spôsobilo, že boli zraniteľnejší a slabší oproti vojskám cisárskym, lebo Rákociho armáda, vzhľadom na hospodársku krízu, ktorá vládla v Sedmohradku, nebola na veľmi vysokej úrovni, nebola zložená z prevažne žoldnierskych vojakov. V ďalších postupoch už Juraj Rákoci úspešný nebol. Začala sa nespokojnosť jeho spojencov, a to najmä Turkov, ktorí riešili vlastné záujmy na Balkáne (Dangl, 2005,

s. 136). Rákoci po zvážení situácie, kedy nemal za sebou podporu spojencov, začal rokovať s cisárom o mieri. Sám cisár bol vojensky vyčerpaný, a tak spolu v Linci na konci roku 1645 podpísali mierovú zmluvu. J. Rákoci dosiahol takmer tie isté výhody ako G. Betlén. Jeho povstanie malo však jednu výhodu aj pre poddaný ľud a to, že J. Rákoci pre nich získal náboženskú slobodu (Ďurica, 1996, s. 55). Tú si však neužívali dlho, lebo po smrti Juraja I. Rákociho sa opäť začala upevňovať absolutistická moc Habsburgovcov a v roku 1658 na zhromaždení katolíckych hodnostárov v Trnave boli body zo zmluvy uzavretej v Linci vyhlásené za neplatné. Nastalo obdobie výraznejšej protireformácie (Škvarna, 1999, s. 74).

Slovensko v susedstve Osmanskej ríše, pre svoj obmedzený životný priestor a vyčerpávajúce vojny, nemohlo udržať krok so všeobecným európskym vývinom a po hospodárskej stránke za ním značne zaostalo. Hospodárske ťažkosti mali za následok stupňovanie utláčania a vykorisťovania poddaného a mestského ľudu.

Po tridsaťročnej vojne (1618 – 1648) sa Habsburgovci snažili rozšíriť svoju moc v Uhorsku. Prostredníctvom rakúskej šľachty a meštianstva sa snažili zmocniť uhorského obchodu. Aby cisár Leopold I. (1657 – 1705) dosiahol tento cieľ, musel najskôr zlomiť uhorskú šľachtu, urýchliť katolicizmus medzi obyvateľmi a vyhnať Turkov z obsadených území. Žoldnierske vojská vydierali a kruto zaobchádzali s obyvateľstvom, čo viedlo k veľkej nespokojnosti ľudu i šľachty. Túto skutočnosť využil kežmarský magnát Imrich Tököli, ktorý sa stal spojencom Turkov. V roku 1683 podnikli Turci svoju poslednú výpravu proti Viedni, kde sa Tököli ako ich komplic zmocnil banských miest a obsadil takmer celé Slovensko až po Váh (až na niekoľko pevností). Osudná porážka Turkov pri Viedni však znamenala postupný koniec Tököliho vlády na Slovensku. Začiatkom roku 1684 sa od neho odvrátila šľachta na západnom Slovensku a cisárske vojská potom obsadili stredoslovenské i východoslovenské kraje. Habsburský dvor sa povstalcom nemilosrdne pomstil, pričom vynikol najmä cisársky generál Karafa, ktorý nechal pre výstrahu v roku 1687 v Prešove popraviť 24 mešťanov a šľachticov, tzv. prešovské jatky (Škvarna, 1999, s. 335).

Po potlačení povstania zavládla opäť krutovláda a utláčanie ľudu. Cisár pomýšľal zdaníť i šľachtu. V roku 1703 sa začali búriť poddaní v severovýchodných stoliciach a nevoľnícke nepokoje prerástli v najrozsiahlejšie protihabsburské povstanie na čele s bohatým sedmohradským magnátom Františkom Rákocim.

1.2 Kultúrne pomery na území Slovenska v 17. storočí

Podmienky pre kultúrny rozvoj slovenského ľudu boli v 17. storočí veľmi nepriaznivé. Vojnové pomery, rôzne politické zápasy a náboženské prenasledovanie nevytvárali najvhodnejšie prostredie pre kultúrny rast a rozvoj. Hospodársky a spoločenský úpadok mali za následok zaostávanie Slovenska v kultúrnych oblastiach. Veľkú podporu slovenský kultúrny život nachádzal vo vyspelejšej a rozvinutejšej českej kultúre. I keď v tomto období neraz aj slovenské prvky zasiahli do kultúrneho života českých krajín, a tak prispievali k vzájomnému rozvoju. Český jazyk si už predtým, ale najmä v 17. storočí, Slováci prispôbovali svojim potrebám. Slovakizovanie došlo až tak ďaleko, že v polovici 17. storočia sa na západnom Slovensku v okolí Trnavskej univerzity vytvoril zvláštny druh slovackizovanej češtiny, ktorá sa používala ako kultúrny a literárny jazyk v pomerne širokom okruhu.

Z radov českých exulantov vyšlo niekoľko výnimočných literárnych predstaviteľov, ktorí sa živo zapájali do slovenského kultúrneho života. Patril k nim spisovateľ a básnik duchovnej poézie Juraj Tranovský, ktorého dielo *Cithara Sanctorum* sa stalo najčastejšie vydávanou zbierkou duchovných piesní na Slovensku. Ďalším predstaviteľom bol Jakobus Jakobeus. Z jeho diel vynikajú najmä dielo *Viva gentis Slavicae delineatio* (r. 1636), v ktorom sa venoval starobylosti slovanského národa, a skladba *Lacrumae gentis Slavonicae* (r. 1642), v ktorej vyjadril smútok nad utrpením slovenského ľudu.

Slovenská literatúra sa v 17. storočí pomerne široko rozvinula a mala prevažne náboženský charakter. Popri nej bola veľmi rozšírená aj tvorba duchovných piesní. S evanjelickou piesňovou tvorbou je spojené meno už spomínaného Juraja Tranovského a na katolíckej strane to bol Benedikt Sólóši so zbierkou piesní *Cantus catholici* (r. 1655). Popri literatúre náboženského rázu sa na Slovensku v 17. storočí objavuje aj tvorba so svetskou tematikou, najčastejšie rôzna memoárová literatúra. Vedúce miesto v nej zaujíma Štefan Pilárik so svojím dielom *Sors Pilarikiana*, v ktorom opisuje vlastné zážitky z tureckého zajatia. Diela s podobnou tematikou tvorili aj ďalší autori - Samuel Chalupka, Tobiáš Masník, Ján Simonides, Daniel Krman a i.

Hojne rozšírená v 17. storočí bola aj dramatická a divadelná tvorba, ktorá sa rozvíjala najmä na školách ako súčasť školskej výchovy. V tomto období na Slovensku vynikol najmä autor divadelných hier Eliáš Ladiver, profesor protestantskej školy v Prešove, ďalej

Martin Dubovský pôsobil v Brezne a Zachariáš Kalinka pôsobil v Prievidzi. Divadelnej tvorbe venovali pozornosť aj jezuitské a piaristické rehole, ktoré mali vo svojich rukách väčšinu stredného a vysokého katolíckeho školstva. Významným jezuitským mysliteľom bol Martin Sentiváni, ktorý pôsobil ako profesor a rektor na univerzitách v Košiciach a Trnave. Jeho záujem si získali najmä prírodné vedy. Bol autorom diela náčného slovníkového charakteru zaoberjúceho sa prírodnými javmi, dejinami sveta a Uhorska, medicínou, zemepisom a inými vednými odbormi (Korec, 1994, s. 680).

2 DEJINY KNÍHTALČE

V 15. storočí boli na Slovensku pomerne priaznivé ekonomické podmienky. Bolo to obdobie rozkvetu remesiel a obchodu, z ktorého mali úžitok nie len obyvatelia, ale aj mestá, ktoré bohatli a rozvíjali sa. Bolo to tiež obdobie rozvoja vedy a školstva. V poslednej tretine 15. storočia vznikla na území Slovenska prvá univerzita Academia Istropolitana. Toto dokazuje, že spoločnosť tu nebola zaostalá a mala snahu priblížiť sa učenej Európe. V kláštoroch na našom území vzniklo mnoho vzácných rukopisov a kódexov, čo dokazuje, že knihy tu neboli ničím novým a neznámym.

2.1 Dejiny kníhtlače na území Slovenska do roku 1700

Vznik tlačiarní na našom území v porovnaní s európskym vývojom bol oneskorený. Okrem predpokladanej bratislavskej tlačiarne z konca 15. storočia prvé tlačiarne začínajú pôsobiť na Slovensku až od 2. polovice 16. storočia, teda takmer 100 rokov od vzniku prvých tlačiarní v západnej Európe.

Jedným z nich je predpokladané miesto tlače v Bratislave, kde pracovala tlačiareň približne v rokoch 1477-1480. Meno tlačiara nie je známe, a preto sa táto tlačiareň označuje ako *Typographia Confessionalis* podľa chronologicky najstaršej inkunábuly vytlačenej pravdepodobne v Bratislave v roku 1477. Ide o dielo *Confessionale* od talianskeho dominikána Antonina Florentina. Ďalšími titulmi z tejto tlačiarne sú: dielo *Laudivia Zacchia Vita beati Hyeronimi* – Život blaženého Hieronyma a politický plagát, manifest Mateja Korvína vydaný pri príležitosti vypovedania vojny cisárovi Fridrichovi III. *Brief gegen Kaiser Friedrich III.* V majetku Archívu hlavného mesta Bratislavy sa nachádza ďalšia vytlačená pamiatka z inkunábulového obdobia pochádzajúca z „*Typographia Confessionalis*“. Je to jednolistová odpustková listina *Litterae indulgentiarum*, ktorá bola vytlačená v roku 1480. Listina je písaná po latinsky a vydal ju Ján Han, kanonik a farár Dómu sv. Martina v Bratislave, pre pani Agnes de Posonio (Kotvan, 1979, s. 6).

Rozvoj kníhtlačiarstva na území Slovenska bol spojený s putovnými (kočovnými) tlačiarnami. Títo tlačiari nemali povolenie, pracovali nelegálne a svoje vydania neoznačovali miestom vydania ani rokom. Museli sa sťahovať z miesta na miesto, aby sa

vyhli prenasledovaniu. Táto situácia bola výsledkom prebiehajúcich ideových rozporov medzi katolíkmi a protestantmi. Prvé tlačené knihy mali veľký význam a používali sa ako zbrane proti rozširovaniu protestantizmu a jeho ideí, pomáhali šíriť kázne a stali sa prostriedkom šírenia vzdelanosti. Putovní tlačiari si dovážali malé a primitívne zariadenia zo zahraničia a usadzovali sa zväčša na miestach, kde sa im dostalo podpory a ochrany od svojich priaznivcov (Kuzmík, 1987, s. 144). Takouto tlačou vychádzali prevažne polemické a náboženské diela.

Prvé známe tlačiarne vznikajú na Slovensku až v 16. storočí, sto rokov po vynájdení kníhtlače. Ako prvá začala tlačiť tlačiareň v Komjaticiach, ktorú založil Gál Husár. Niektoré zdroje uvádzajú, že G. Husár ešte v Košiciach začal tlačiť svoj maďarský spevník (nezachovaný) už v roku 1560 (Valach, 1987, s. 39). Iné, že ho vytlačil až v roku 1573 spolu s prvým dielom Postily od Petra Bornemisu, keď do Komjatic prišiel po tom, ako ho z Trnavy vyhnal cisársky rozkaz (Mišianik, rukopis, s. 53). V tom istom roku pôsobil v Šintave Peter Bornemisa, ktorý sa osobne poznal s Gálom Husárom, a dokonca mu pomáhal pri úteku z väzenia v Košiciach. Jeho prenosná tlačiareň pôsobila v Šintave v rokoch 1573 – 1577. Potom odišiel aj so svojou tlačiarňou do Plaveckého Podhradia a napokon sa usadil v Rohožníku. Po smrti Petra Bornemisu v roku 1584 sa novým majiteľom tlačiarne stal jej faktor Poliak Valentín Mančkovič (alias Farinola – Mišianik, ako rukopis, s. 54), ktorý sa s tlačiarňou presťahoval do Hlohovca a v roku 1585 tu vytlačil dielo Pavla Kyrmezera (*Confessio fidei et doctrinae*).

V roku 1577 začala na Slovensku svoju činnosť tlačiareň v Bardejove a o rok neskôr tlačiarne v Banskej Bystrici a Trnave. V Banskej Bystrici bol prvým tlačiarom Krištof Škultéty (tiež uádzaný ako Scultetus alebo Scholtz) z Dolnej Lehoty. Z jeho tlačiarne vyšli len dve diela od Jakuba Pribicera a od Gregora Melcera. Medzi pôsobením Škultétyho tlačiarne a ďalšou súvislou tlačiarenskou činnosťou v Banskej Bystrici je veľký časový odstup. Tlačiť tu opäť začal až v roku 1783 tlačiar Ján Jozef Tumler (Repčák, 1948, s. 26 – 27).

Bardejovskú tlačiareň v roku 1578 založil Dávid Gutgesel, ktorý bol pôvodne kníhkupcom. Zriadil si tlačiareň s antikvou, švabachom a gréckymi písmenami. Jeho prvým vytlačeným dielom bolo *Formulae concionum* od Leonarda Stöckela v roku 1578. V roku 1579 hrozilo Gutgeselovej tlačiarňi zatvorenie, pretože nemal cisárske povolenie. Ale mestská rada sa ho zastala a prosila, aby v Bardejove mohol zostať. V roku 1588 však Rudolf II. opäť

prikázal zatvoriť tlačiareň z dôvodu vytlačenia kalendára podľa starého počítania. Gutgesel však tlačil aj naďalej a celkom vytlačil 47 kníh (30 latinských, 9 maďarských, 7 nemeckých a 1 slovenskú). V roku 1581 Gutgesel v Bardejove vytlačil slovenský preklad Lutherovho katechizmu, čo je prvá známa kniha v slovenčine vytlačená na území Slovenska (Nitranský, 1972, s. 41). Od roku 1597 pracovala v Bardejove ďalšia tlačiareň založená Jakubom Klösom. Po smrti Jakuba Klösa v roku 1618 sa jeho tlačiarne ujal jeho syn – Jakub Klös ml., ktorý ju viedol do roku 1667, kedy pravdepodobne prešla do vlastníctva mesta. Odvtedy začala upadať až do roku 1715, kedy ju jezuiti previezli do Košíc.

Najplodnejšou z troch tlačiarň bola trnavská. V roku 1577 trnavský kanonik a farár Mikuláš Telegdy kúpil od viedenských jezuitov tlačiareň a za podpory trnavskej kapituly a kráľovskej kancelárie ju umiestnil vo farskej budove. Tlačiť začal v roku 1578. Po jeho smrti (r. 1586) si na tlačiareň robili nároky jezuiti i kapitula. Spor, ktorý medzi nimi vznikol rozhodol nitriansky biskup Zachariáš Mošovský v prospech ostrihomskej kapituly. Po založení Trnavskej jezuitskej univerzity v roku 1635 sa začalo najslávnejšie obdobie trnavskej typografie. Založenie tlačiarne, ktorá by slúžila cieľom rekatolizácie a potrebám univerzity inicioval ostrihomský arcibiskup Peter Pazmáň. Ten dal v roku 1647 preniesť časť tlačiarne jezuitského kolégia z Bratislavy do Trnavy. Tlačiareň začala pracovať v roku 1648 a je známa ako Akademická tlačiareň. Tým, že mala podporu sa mohla technicky dobre vybavovať. Mala vlastnú písmolejáreň a zadovážila si aj cyrilské typy písmen, zamestnávala mnoho grafikov, medirytcov a drevorytcov (Kuzmík, 1987, s. 132 – 134).

Koncom 16. storočia sa tlačiareň objavila aj v Bratislave. Tlačiarom v nej bol Ján Valo, ktorý v roku 1594 vytlačil nemecký leták (noviny) *Zwo Wahrhaftige Neuzeitung*. Má osem strán a je jediným dokladom Valovej tlačiarne v Bratislave, preto sa o nej súdi, že bola kočovná (Breza, 1997, s. 37). V roku 1608 vznikla v Bratislave stála tlačiareň, ktorú založil už spomínaný ostrihomský arcibiskup F. Forgáč. Tlačili sa v nej rekatolizačné diela Petra Pázmana. Okolo roku 1619 bola prevezená do Trnavy, kde v roku 1621 zanikla. V roku 1659 však začala v Bratislave pôsobiť ďalšia tlačiareň Gottfrieda Gründera. Tu vydával evanjelickú teologickú literatúru za čo bol stíhaný a v roku 1671 bola jeho tlačiareň zatvorená. O rok neskôr (r. 1672) začína pracovať ďalšia tlačiareň (nie je isté, či bývalá Gründerova alebo iná nová) pod vedením Jána Gregora Zerwega. Po roku 1678

však neexistujú žiadne zmienky o tlačiarstve v Bratislave a objavujú sa až v roku 1715 (Repčák, 1948, s. 42 – 45).

Kníhtlačiarstvo v Košiciach malo dobré podmienky na rozvoj, vzhľadom na bohaté skriptorské zázemie. Ako prvý tu začal pracovať Gál Husár, ktorý v Košiciach vytlačil protestantský spevník. Neskôr bol však väznený a po svojom prepustení odišiel aj so svojou tlačiarňou pracovať do Debrecínu (Valach, 1987, s. 121).

Potom sa tlačiareň v Košiciach objavuje až v roku 1610 zásluhou Jána Fischera, ktorý však po štyroch rokoch zomiera a novým majiteľom tlačiarne sa stáva Ján Fest (ten si zobral vdovu po Fischerovi). Neskôr sa v Košiciach objavili ďalší dvaja tlačiarne – Mikuláš Moller a Daniel Schultz. V roku 1640 zomrela vdova po Danielovi Schultzovi a tlačiareň prešla do vlastníctva mesta. V roku 1652 od mesta tlačiareň odkúpil tlačiar Valentín Gevers a počas jeho vedenia zažila bohatšie obdobie. Po jeho smrti (r. 1656) ju prebral Marek Severin, po ňom jeho vdova. Od roku 1676 túto tlačiareň vlastnil Štefan Bositz až do roku 1694, kedy pravdepodobne splynula s jezuitskou (Mišianik, 1951, s. 25).

Tlačiareň v Trenčíne sa zaraďuje medzi najslavnejšie v tej dobe, pretože popri levočskej tlačiarne vydávala najväčší počet slovenských tlačí. Predpokladá sa, že kníhtlač bola v Trenčíne založená v dvadsiatych rokoch 17. storočia exulantom Václavom Vokálom. Od roku 1637 sa jeho meno objavuje na trenčianskych tlačiach. Po jeho smrti (r. 1640) tlačiareň viedla jeho žena Dorota Vokálová až do roku 1647, kedy sa znovu vydala za Vavrinca Benjamína, ktorý v rokoch 1648 – 1654 bol trenčianskym tlačiarom. V roku 1655 prebral tlačiareň Nikodém Čížek, brat Doroty Vokálovej a pracoval v nej do roku 1663. V roku 1665 kúpil trenčiansku tlačiareň Pavol Valentín pre svojho zaťa Jána Dadana, ktorý ju preniesol do Žiliny (Breza, 1997, s. 119 – 121). Trenčianska tlačiareň bola veľmi produktívna a aktívna. Jej tlačou vyšli diela najrôznejšieho žánru a charakteru. Boli to diela drobnejšie príležitostné i obsiahlejšie tlače, zväčša náboženské, ale aj spoločenská próza, poézia, školské divadelné hry, učebnice, dizertácie a dišputy. Trenčianska tlačiareň patrila vďaka svojej produkcii medzi najvýznamnejšie z hľadiska vývoja slovenskej národnosti.

Historicky doložené správy o pôsobení kníhtlače v Žiline pochádzajú z obdobia existencie tlačiarne, ktorá bola v službách českých exulantov. Syn českobratského kňaza Lukáša Dadana Ján sa v Púchove vyučil za tlačiaru a oženil sa s dcérou Pavla Vetteriniho

Alžbetou. Pavel Vetterin odkúpil trenčiansku kníhtlačiareň a daroval ju svojmu zaťovi Jánovi Dadanovi. Ján Dadan tlačiareň čiastočne dobudoval a v roku 1665 začal tlačiť. Žilinská tlačiareň Jána Dadana bola činná do roku 1673. Po Dadanovej smrti od roku 1676 viedla tlačiareň vdova Alžbeta až do roku 1683, kedy sa tlačiarom stal Jánov a Alžbetin syn Ján Dadan mladší. Ten sa v roku 1684 oženil s dcérou bývalého žilinského richtára (Timotea Malucha) Zuzanou. Ján Dadan mladší bol vzdelaný, okrem slovenčiny ovládal maďarčinu, nemčinu, gréčtinu, hebrejčinu a zrejme i latinčinu. V roku 1704 umiera Zuzana a krátko na to toho istého roku i sám Ján Dadan mladší. Ich manželstvo bolo bezdetné. Po jeho smrti získal tlačiareň dedičstvom Ján Chrastina (manžel jeho sestry Anny). Ten sa však osobne žilinskej kníhtlači nevenoval (Repčák, 1948, s. 70 – 73).

V Žiline vyšli väčšinou náboženské, mravoučné a polemické spisy, taktiež slovenské a maďarské kalendáre. Medzi najvýznamnejšie žilinské tlače patrí dielo Štefana Pilárika *Sors Pilarikiana Los Pilárika Sstepána Jána Piláryka* (Valach, 1987, s. 157) a dielo Eliáša Ladivera *De atomis contra Zabanium* (r. 1667).

3 DEJINY KNÍHTLAČE V LEVOČI

Tlačiareň v Levoči patrila k najvýznamnejším tlačiarňam novoveku, a to nie len na území Slovenska, ale aj v rámci Uhorska. I keď sa tu tlačiť začalo neskôr v porovnaní s inými tlačiarňami, ktoré vznikali na území Slovenska, nebralo to jej kvalite ani kvantite. Z levočskej oficíny vzišlo mnoho významných diel, náboženských, politických a polemických. Vychádzali tu i príležitostné dielka nie veľmi významných autorov, rôzne ďakovné verše a svadobné vinše. Diela evanjelické, katolícke a rôznych iných vierovyznaní. Jazykovo sú levočské tlače rôznorodé, od latinských, nemeckých, maďarských, gréckych až po diela v slovakizovanej češtine. Toto je dôkazom toho, že tlačári z Levoče boli veľmi tolerantní a snažili sa vyjsť v ústrety širokému okruhu záujemcov.

3.1 Počiatky kníhtlače v Levoči

Hoci sa v Levoči kníhtlač usadila až začiatkom 17. storočia, je toto mesto spojené s krakovským tlačiarom Sveboldom Fiolom. Sveboldus Fiola bol prvý tlačiar, ktorý tlačil cyrilské texty a v roku 1491 v Krakove vytlačil dve slovanské bohoslužobné knihy (*Osmoglasnik – zbierka hymnických piesní a Časoslovec – zbierka modlitieb*). Ďalšie dve knihy (*Triod cvietnaja a Triod postanja*), tlačené cyrilským písmom sa datujú do roku 1492, i keď na nich nie je uvedený presný rok, miesto ani meno typografa. Piata kniha (*Psalteriun*) sa nezachovala a o jej existencii jestvujú len sprostredkované informácie. To, či bol tlačiarom S. Fiola alebo niekto iný neexistuje istý dôkaz (Daniš, 1998, s. 56).

Pravdepodobne v súvislosti s tlačou týchto kníh sa dostal S. Fiola do sporu s cirkvou a bol dokonca obvinený z herézy - kacírstva (Valach, 1987, s. 131). Iní autori majú názor, že sa dostal do nemilosti u inkvizície kvôli svojím sympatiám k husitom a k pravoslávnej cirkvi (Mišianik, ako rukopis, s. 51). Akokoľvek v novembri roku 1491 bol obžalovaný a dostal sa do väzenia. Nepomohlo mu ani to, že sa zaňho zaručili dve významné osobnosti vtedajšieho spoločenského diania, krakovskí radní páni Ján Turzo a Ján Tešnar. Tí sa zaviazali pod trestom 1000 zlatých, že sa S. Fiola nevzdiali z Krakova kým sa proces neskončí (Mišianik, 1945, s. 13). V roku 1492 mu inkvizičná komisia predložila na podpis

vyhlásenie, v ktorom sa priznáva ku kacírstvu, že verí len v rímsku cirkev a že toto všetko sa stalo z omylu a jeho vlastnej ľahkomyselnosti. Touto prísahou sa jeho proces skončil.

Po roku 1492 ukončila svoju činnosť typografia v Krakove práve kvôli vzniknutým problémom s tlačením cyrilských textov. S. Fiola sa po tomto roku až do svojej smrti venoval povolaniu banského technika. V tomto odbore bol veľmi schopný a bol majiteľom patentu na banský stroj na čerpanie vody. Jeho bohaté skúsenosti v banskej problematike mu priniesli náklonnosť rodiny Turzovcov, ktorá podnikala v hutníctve a jeho vedomosti a schopnosti boli tejto rodine nápomocné. Preto začal pre nich pracovať a oni ho za to dobre finančne zabezpečili (Daniš, 1998, s. 56 – 59).

Z roku 1511 pochádza doklad o tom, že bol občanom mesta Levoča. No už z roku 1519 pochádza doklad, v ktorom je označený ako občan mesta Krakov. Sveboldus Fiola zomrel koncom roku 1525. O tom, či to bolo v Levoči však neexistujú dôkazy. Čím sa S. Fiola v Levoči zaoberal nie je doložené. Neexistuje žiadny záznam o tom, že sa tu zaoberal tlačiarenskou činnosťou.

V minulosti boli publikované informácie o knihe *Zlatá studňa* (náboženské piesne), ktorú vraj vytlačil S. Fiola v Levoči v roku 1515. Táto informácia sa objavila v súvislosti so spišským historikom Jozefom Hradským, ktorý vraj danú knihu mal v ruke. Tento údaj je však len sprostredkovaný a nikto iný dané dielo fyzicky nevidel. V najnovších publikáciách sa uvádza, že išlo o pieseň Tobiasa Clausnitzera, ktorý ju prvý raz publikoval až v roku 1668. V Uhorsku sa dostala do povedomia až začiatkom 18. storočia. Ak by aj existovala, vyšla by až v 18. storočí (Pavercsik, 2000, s. 136). Z uvedeného vyplýva, že otázka pôsobenia Svebolda Fiolu je otvorená a možno sa raz objaví presvedčivý dôkaz o jeho pôsobení v Levoči.

Je zaujímavé, že v 16. storočí, kedy sa začali objavovať prvé tlačiarne vo viacerých mestách na území Slovenska, v takom kultúrne a spoločensky vyspelom meste sa tlačiareň neobjavila. Je to zrejme zapríčinené aj tým, že Levoča udržiavala čulé styky so zahraničím, a to najmä s Krakovom a Sedmohradskom a tieto ju tlačeným tovarom zásobovali v dostatočnej miere. Jedným z možných dôvodov bolo snáď aj nariadenie cisára Rudolfa II. z roku 1584, kde zriadil tlačiarenské licencie a pracovať mohli len tie tlačiarne, ktoré mali povolenie.

Existujú záznamy, že ako prvý sa pokúsil o založenie tlačiarne v Levoči písmolejec Šalamún Schultzer. Ten v roku 1591 adresoval list mestskej rade, v ktorom ju požiadal o možnosť zriadenia mestskej kníhtlačiarne. V Bardejove odliat písmo pre tlačiara Dávida Gutgesela a list doložil ukážkou písma, ktoré si zhotovil v Bardejove. V liste uviedol, že počul o tom, že mesto si hľadá tlačiara a on by bol ochotný prísť. No Levoča nemala záujem o jeho služby, zrejme nechcela mať vo vlastníctve kníhtlačiareň, a tak sa Šalamún Schultzer nestal prvým levočským tlačiarom (Kuzmík, 1987, s. 140).

Na prvú oficínu si muselo mesto ešte pár rokov počkať. Keďže mesto nechcelo mať kníhtlačiareň vo svojom vlastníctve, tá sa tu objavila až vtedy, keď sa ponúkol tlačiari z Bardejova, že tu zriadi tlačiareň. Bol ním Jakub Klös st. Ten prijal ponuku Levoče s tým, že žiadal finančné prostriedky na prevoz zariadenia z Bardejova. Je možné, že J. Klös si týmto chcel vytvoriť pobočku bardejovskej typografie. Tlačiť začal v roku 1614 za pomoci mestskej rady. Vydal celkom päť kníh, z toho tri latinské a dve maďarské. Jakub Klös sa v Levoči dlho neohrial. Už v roku 1616 opäť tlačil v Bardejove. Príčiny jeho odchodu z Levoče nie sú známe. Jednoznačne však bol Jakub Klös veľmi nadaný a vo svojej profesii patril medzi odborníkov. Svoje skúsenosti a odbornosť naberal u svojich bardejovských predchodcoch (Daniel, 2000, s. 92).

Po Jakubovi Klösovi štafetu v levočskej typografii prebral Daniel Schultz z Bardejova. Ten začal pracovať v januári roku 1617. Prvé dielo, ktoré vzniklo na jeho novom pôsobisku bol nemecký spevník *Gesangbuch*. Túto tlač D. Schultz podaroval mestskej rade s prosbou o finančnú výpomoc, ktorú potreboval na zlepšenie svojho technického vybavenia a na vylepšenie priestorov, v ktorých pracoval. Ani Daniel Schultz sa v Levoči nezdržal dlhšiu dobu. Pôsobil tu do roku 1622, kedy odišiel a pracoval v Košiciach. Za čas, ktorý tu strávil vytlačil 25 diel. Medzi tie najzaujímavejšie a najvýznamnejšie patrili učebnica gramatiky pre levočskú školu *Compendia grammaticae latinae* od F. Melanchthona, ďalej to boli dejiny od Georga Zieglera *Discurs Von dem höchsten Gut...*, a práca doktora S. Spillenberga *Zur Zeit der Infection soll man von allen Dingen nachfolgende Mittel brauchen*, ktorá bola vzhľadom na dobu plnú epidémií veľmi aktuálna. Zvyšok Schultzerovej tvorby tvorili príležitostné, nie veľmi významné a dôležité tlače, väčšinou príležitostné verše, kázne a nenáboženské dielka.

3.2 Zlatý vek Brewerovcov

Vavrinec Brewer 1624 - 1664

Skutočný rozkvet kníhtlačiarstva v Levoči sa začína až nástupom rodiny Brewerovcov. I keď sa ich činnosť začala až v roku 1624, ich kultúrny prínos bol veľký a za dobu svojho pôsobenia vydali takmer 1000 tlačí. Už v spomínanom roku 1624 v Levoči založil tlačiareň Vavrinec Brewer. S tlačenou knihou mal skúsenosti, jeho brat Bruno Brewer, ktorý bol kníhkupca a mal bohaté styky so zahraničím. Aj samotný Vavrinec mal styky s univerzitnou tlačiarňou vo Wittenbergu a s ďalšími európskymi centrami tlače. To súviselo aj s jeho pôvodom, pretože rodina Brewerovcov pochádzala z Wittenbergu a zaoberala sa kníhkupeckou činnosťou. Pred založením tlačiarne sa venoval obchodu s knihami zo zahraničia, takže bol skúsený a dobre pripravený založiť si vlastný „podnik“. Pracovať začal na mieste oficíny Daniela Schultza. Neskôr, v roku 1630, svoju dielňu presťahoval do domu, v ktorom býval. Tam si okrem tlačiarne zriadil aj knihárstvo a venoval sa i predaju kníh (Pavercsik, 2000, s. 137).

Vavrinec Brewer začal svoju typografiu zveľaďovať, a to vďaka svojim bohatým kontaktom a výhodným sobášom (po svojom prvom svokrovi získal dedičstvo a druhýkrát sa oženil s dcérou majiteľa papierní). Keďže na území vtedajšieho Slovenska nebolo možné získať tak vyspelé technické zariadenia, ako sa používali inde v Európe, Vavrinec Brewer požiadal o pomoc pri obnove a vylepšení svojej tlače písmolejca zo zahraničia (r. 1633 – 1634 a pravdepodobne išlo o Konrada Krämera žijúceho v Krakove – Pavercsik, 2000, s. 138).

Technicky vyspelo vybavená tlačiareň, dobré finančné zázemie, výborné styky so zahraničnými tlačiarmi a skúsenosti s tlačenými produktmi ho predurčovali k tomu, aby bol vo svojom remesle úspešný. Levoča v tom čase bola slobodným kráľovským mestom, ktoré prosperovalo po viacerých stránkach. Jednu vec mal však ešte Vavrinec Brewer k dobru, a to bol jeho tolerantný postoj k obsahu vydávaných diel. Nebol jednostranne zameraný a tlačil či už pre evanjelikov a katolíkov, tlače nemecké, maďarské a latinské. Dokonca bol sám iniciátorom publikovania niektorých diel, o ktorých si myslel, že by mohli byť pre oblasť, v ktorej pôsobil zaujímavé a mohli by ísť na odbyt. Nezaprel sa v ňom podnikavý duch kupca. Jeho práce vynikali čistotou tlače, ktoré boli na veľmi

vysokej úrovni. Môžeme dokonca tvrdiť, že levočská tlačiareň pod vedením Brewerovcov svojho času bola najvyspelejšou v Uhorsku.

Vavrinec Brewer bol váženým občanom Levoče. Viackrát bol zvolený za richtára a bol i radným pánom. Vo svojej kníhtlačiarni zamestnával viacerým tlačiarenských pomocníkov. Niektorí z nich sa po priučení tomuto remeslu v tak významnej tlačiarňi osamostatnili a založili si oficíny vlastné (Marek Severin – Košice). Počas svojho štyridsaťročného pôsobenia Vavrinec Brewer vytlačil 298 diel (154 latinských, 84 maďarských, 40 nemeckých, 18 v slovakizovanej češtine, 2 grécke – niektorí autori sa v počte tlačí rozchádzajú; Valach, 1987, s. 135 – uvádza 289 tlačí, pričom počty v jednotlivých jazykoch dávajú súčet 298; Lichnerová, 2000, s. 130 – uvádza 289 a z toho 42 nemeckých tlačí a pod.). Medzi významné tlače sa radia spevník *Cithara sanctorum* (r. 1636, r. 1639) J. Tranovského, ktorý prvý raz vyšiel práve v Levoči v roku 1636. Slovenský preklad M. Lutherovho *Malého katechizmu* od Daniela Pribiša (r. 1634), viacero diel od J. A. Komenského ako *Januae linguae latinae*, modlitebná knižka Štefana Pilárika *Christus nobiscum* (r. 1648), historická práca o Slovanoch od Jakuba Jakobeusa *Viva gentis Slavonicae delineatio...* (r. 1642) a mnoho ďalších významných diel. Boli to tlače rôzneho charakteru a žánru. Náboženské i svetské, rôzne katechizmy, spevníky, kázne, modlitebné knižky, vedecké diela, príležitostné dielka – verše a básne, polemické a pedagogické práce. Sám Vavrinec Brewer bol vyznávačom antickej literatúry, a preto vo svojej dielni s potešením tlačil i antických autorov (Ovidiove *Tristium* a *Bucolica*, Cicerónove *Epistolarum libri...* – Valach, 1987, s. 137). V roku 1640 vytlačil prvý slovenský kalendár (Repčák, 1948, s. 56). Z uvedeného vyplýva, že Vavrincovi Brewerovi sa podarilo rozbehnúť skutočne významnú kníhtlačiareň, ktorej činnosť sa však jeho smrťou v roku 1664 nekončí. Po jeho úspešnom „štarte“ v Levoči v „čiernom umení“ pokračoval jeho mladší syn z druhého manželstva Samuel Brewer.

Samuel Brewer 1665 - 1669

Samuel Brewer bol ďalší úspešný tlačiar, ktorý dokonca prevýšil slávu svojho otca. V roku 1665 vyšli tri tlače s označením Dediči Vavrince Brewera, ale už v tom istom roku začali tlače vychádzať pod menom Samuela. Samuel študoval so svojim starším bratom Jánom vo Wittenbergu. Existuje tu teda predpoklad, že v zahraničí získal rôzne kontakty, ktoré mu boli v jeho činnosti nápomocné. Jeho brat Ján vyštudoval medicínu a pracoval ako lekár v Košiciach. No napriek tomu mal ku kníhtlači blízko. Veľa cestoval a svoje

skúsenosti a dobré styky (najmä v Holandsku), ktoré naberal, potom zúročoval doma v Levoči. Svojmu mladšiemu bratovi pomáhal až kým náhle nezomrel (Pavercsik, 2000, s. 138).

Samuel Brewer počas svojho pôsobenia typografiu zveľaďoval a pozdvihol ju na svetovú úroveň. V období druhej polovice 17. storočia dosiahla vrchol svojej činnosti. Práve styky s Nemeckom mohli Samuelovi pomôcť, lebo je pravdepodobné, že práve tam nakupoval vybavenie do tlačiarne a odtiaľ si aj zadovážil nové typy písma. Jeho tlač bola čistá a precízna. Vo svojej oficíne zamestnával, tak ako jeho otec, viacerých pomocníkov ako napríklad Mateja Vitriariho (Pavercsik, 2000, s. 138), neskoršieho zakladateľa kežmarskej kníhtlačiarne.

Aj Samuel Brewer bol váženým občanom Levoče a rovnako ako Vavrinec Brewer bol richtárom Levoče (r. 1685) a radným pánom. Viacero významných osobností vtedajšieho života sa o ňom vyjadrovalo pochvalne, a dokonca niektorí o ňom napísali pochvalné uznania a zverejnili ich vo svojich dielach, ktoré Samuel potom vytlačil. Jeho kníhtlačiareň bola známa aj v širšom okolí, o čom svedčia tlače nemeckých a českých autorov. Dôkazom toho sú i diela autorov, ktorí pôsobili v takých miestach na území Slovenska, kde tlačiarne existovali, no napriek tomu si svoje diela nechali tlačiť v Levoči. Levočská tlač bola kvalitná, na vysokej úrovni, a preto aj vyhľadávaná (Pavercsik, 2000, s. 141 – 142).

Podobne ako jeho otec bol tolerantný a otvorený, nie jednostranne zameraný. I keď obdobie, v ktorom pôsobil nebolo ľahké, najmä vzhľadom na pritvrdzujúcu sa cenzúru, napriek tomu z jeho typografie vychádzali tlače protestantské, katolícke a iných vierovyznaní a rôznych jazykov. Šesť Samuelových vydaní sa objavilo v indexe zakázaných kníh, no to mu nebránilo v práci pokračovať (Kollárová, 2000, s. 123 – 126). Jeho pričinením sa stala levočská tlačiareň svetoznáma a svojou produkciou predbehla dobu, v ktorej v nej pracoval Vavrinec Brewer.

Významnou tlačou z produkcie Samuela Brewera bol *Orbis pictus* (r. 1685) od J. A. Komenského, písaný v štyroch jazykoch, doplnený o vzácne drevoryty od profesora na levočskom lýceu Jonáša Bubenku. Vzácny sú preto, lebo po prvý raz zobrazujú prácu v kníhtlačiarskej dielni a kníhkupecký obchod. Vytlačil aj mnohé ďalšie práce J. A. Komenského. Medzi iné významné tlače patrili katechizmus M. Luthera *Der kleine Catechismus* (vyšiel dvakrát – v roku 1673 a v roku 1686 podľa Čaploviča, 1972, s. 463

a s. 497; niektorí autori uvádzajú rok 1685), ktorý bol až do roku 1914 najmenšou knihou vydanou na území Uhorska. Ďalej to boli diela Daniela Sinapiusa Horčíčku, Štefana Pilárika, Eliáša Ladivera, viackrát vydal J. Tranovského *Citharu sanctorum* (roky 1674, 1680, 1684, 1696). Za zmienku stojí tlač *Praxis pietatis* (r. 1674) od Lewisa Baylyho, ktorá je prekladom J. A. Komenského (Čaplovič, 1972, s. 464). Celkovo Samuel Brewer vyprodukoval 394 tlačí. Jazykovo sú tlače zastúpené, podobne ako pri Vavrincovi Brewerovi, v pestrej škále od latinčiny, nemčiny, maďarčiny, češtiny až po slovakizovanú češtinu. Vytlačil aj niekoľko antických autorov.

V roku 1699 Samuel Brewer zomrel. Po jeho smrti v práci pokračovala jeho žena Žofia Brewerová, ktorej meno sa uvádza v tlačiach vydaných tesne po smrti Samuela, objavuje sa však i označenie „Brewerovi dediči“ (Breza, 1997, s. 80).

Ján Brewer 1715 - 1739

Po smrti Samuela Brewera viedla tlačiareň jeho manželka Žofia Brewerová. I keď sa jeho meno na tlačiach zvädza až od roku 1715, je dosť pravdepodobné, že svojej matke pomáhal už pred týmto rokom a že v kníhtlačiarňi aktívne pracoval. Ján študoval na univerzite v Jene, no štúdium nedokončil (Slovenský biografický slovník, 1986, s. 321). Aj on, vďaka svojim štúdiám v cudzine, nadobudol zahraničné kontakty a istú dobu spolupracoval s Martinom Endtnerom z Norimbergu. Museli si byť zrejme veľmi blízki, možno boli istý čas i spoločníci, lebo pod jeho menom vyšlo niekoľko tlačí. Pred tým, ako začal pracovať v tlačiarňi, venoval sa kníhkupeckej a kníhviazačskej činnosti. Po prevzatí kníhtlačiarne ju doplnil o nové, moderné typy písma. Jedným z tlačiarskych pomocníkov levočskej typografie bol i neskorší vedúci kalvínskej kníhtlače v Kluži Sándor Pap Szatmári (Pavercsik, 2000, s. 138).

Počas pôsobenia Jána Brewera ako tlačiara, boli podmienky ťažšie. Súviselo to s vypätými spoločenskými pomermi, protihabsburgovskými povstaniami a s rákociovským povstaním, ktoré sa v tomto čase odohrávali. Všetko to bol dôsledok vrcholiacej rekatolizácie, kedy boli protestanti utláčaní, násilne nútení k prestúpeniu na katolícku vieru, boli im odoberané kostoly, nemohli navštevovať školy a úrady. Katolícka kráľovská a šľachtická vrchnosť chcela dosiahnuť, aby poddaní vyznávali vieru svojho pána. To sa samozrejme nepáčilo protestantskému obyvateľstvu a jeho pánom, a tak dochádzalo k násilným stretom.

Protestanti boli pod dohľadom a nemohli slobodne vyznávať ani praktizovať svoje vierovyznanie (Škvarna, 1999, s. 304).

Veľký podiel na tejto sťaženej situácii mala aj silnejúca cenzúra, ktorá ovplyvňovala druhy diel, ktoré mohli byť tlačené. Evanjelickí autori a ich diela boli napádané, niektoré boli zakázané alebo sa museli meniť ich názvy vynechaním niektorých údajov. Bežnou praxou bolo zasahovanie do rukopisov a vyškrtávanie nežiaducich pasáží (Kollárová, 2000, s. 124). Toto všetko veľmi komplikovalo prácu levočského tlačiara.

Ján Brewer za čas svojej kníhtlačiarskej činnosti vytlačil vyše 100 titulov, z toho okolo 25 slovenských (Nitranský, 1972, s. 50). Medzi najvýznamnejšie tlače patria diela slovenského polyhistora a vzdelanca Mateja Bela *Grammatica Latina* (r. 1717) a *Institutiones linguae Germanicae* (r. 1718).

Po roku 1730 z levočskej tlačiarne prestali vychádzať knihy a iné tlačoviny, až na pár drobných výnimiek, a produkcia sa zredukovala len na vydávanie kalendárov. Tento stav bol zapríčinený stratou privilégia na tlačenie kníh. Kalendáre tu vychádzali do roku 1739, kedy privilégium na tlačenie týchto titulov získala košická jezuitská kníhtlačiareň a levočskej typografii toto povolenie nebolo udelené. Tlačiareň potom ešte existovala ďalej, no už sa v nej netlačilo vôbec. Zánik slávnej Brewerovej kníhtlačiarny dokončili veľké požiare v rokoch 1747 a 1754, ktoré takmer úplne zničili vybavenie tlačiarenskej dielne (Repčák, 1948, s. 55).

Ján Brewer medzitým v roku 1744 zomrel. O tom, či mal nejakých potomkov a ešte k tomu takých, ktorí by sa ďalej venovali kníhtlačiarskemu remeslu, možno aj mimo územia Slovenska alebo Uhorska, neexistujú záznamy. Jeho smrťou a zničením tlačiarne sa na nejaký čas skončila kníhtlačiarska činnosť v Levoči. Na svojho ďalšieho typografa si muselo mesto počkať niekoľko rokov, no žiadnemu z nich sa už neskôr nepodarilo dosiahnuť takú úroveň ako brewerovským tlačiarom.

Brewerovci pozdvihli tlač na území Slovenska na svetovú úroveň a ich prínos do knižnej kultúry bol veľký nielen pre Slovákov, ale výrazne aj pre nemeckú kultúrnu spoločnosť.

3.3 Levočská kníhtlač po ére Brewerovcov

Po ničivých požiaroch, ktoré dokonali zánik brewerovskej tlačiarne, boli zvyšky jej zariadenia rozpredané. Rôzne zdroje uvádzajú rôznych kupcov (Repčák, 1948, s. 56).

V druhej polovici 18. storočia sa do popredia dostali tlačiarne v Košiciach, Bratislave a v Trnave. Tie, vzhľadom na lepšiu polohu a veľkosť miest, v ktorých existovali, mali lepšie podmienky na svoj rozvoj. Tlačiarne v menších mestách ako Levoča začali upadať a to bol aj dôvod, prečo sem ďalšia typografia prišla až koncom sedemdesiatych rokov. Ďalším prvkom, ktorý práve nenapomáhal rozmachu kníhtlačiarstva bola zostrená cenzúra a nové nariadenia. Kníhtlačiari a kníhkupci boli pod dozorom a rukopisy museli pred vytlačeníím posielat' na kontrolu rôznym inštitúciám. Katolícke spisy sa posielali jezuitom, teologické biskupským úradom, politické súdnym úradom a jeden exemplár museli posielat' Kráľovskej miestodržiteľskej rade. Všetky tieto zdĺhavé činnosti tlačiarov zdržiavali a obmedzovali v ich práci a neposlednom rade aj oberali o zisk (Kollárová, 2000, s. 125).

V roku 1776 začal v Levoči opäť tlačiť bývalý kníhkupec a prešovský tlačiar Michal Podhoránsky. Niektoré zdroje uvádzajú, že ešte pred ním sa o založenie tlačiarne v roku 1775 pokúsil Ján Ferdinand Redlitz (Mišianik, 1945, s. 44; Valach, 1987, s. 141), ktorý zakrátko zomrel a svoje zariadenie odkázal písmolejcovi Jozefovi Richterovi, no iní autori túto informáciu považujú za nepodloženú (Repčák, 1948, s. 94). Jozef Richter pre vzdialenosť a nákladnosť presunu zariadenia toto ponúkol na predaj (pracoval pri budínskej univerzitnej kníhtlačiarni). Tak či onak, Michal Podhoránsky bol ďalším činným levočským typografom.

Doba, v ktorej pracoval nebola ľahká a sťažené podmienky spojené s cenzúrou sa snažil vyriešiť tým, že požiadal Kráľovskú miestodržiteľskú radu o oslobodenie od podávania rukopisov na preventívnu cenzúru a možnosť predkladania len Spišskej kapitule (Kollárová, 2000, s. 125). Odôvodnil to stratami zisku. Tá mu vyšla v ústrety a dokonca ho úplne oslobodila od preventívnej cenzúry. Mohol sa teda pustiť do práce a začať naplno rozvíjať svoju oficínu. I keď jeho práca a produkcia boli na dobrej úrovni, nepodarilo sa mu dostať levočskú kníhtlač na úroveň svojich predchodcov. Jeho situáciu skomplikoval príchod ďalšieho tlačiaru do Levoče Jozefa Karola Mayera v roku 1803. Keďže v meste pracovali tlačiarne dve, už nemal toľko práce a tvorba bola chudobnejšia. Po roku 1815

tlačil už len príležitostne a posledná jeho tlač je datovaná rokom 1824. Je možné, že sa po skončení typografickej kariéry venoval kníhkupeckej činnosti, ale či skutočne tomu tak bolo nie je doložené. Počas práce kníhtlačiara vydal približne 150 titulov, z toho 12 slovenských, napríklad *Hviezdičky katolícke...* od Serafína Bošániho (Breza, 1997, s. 80).

Ako som už spomenula, v roku 1803 tlačil v Levoči ďalší tlačiar Jozef Karol Mayer. Ten sa tu však dlho neohrial. Jeho tlače neboli kvalitné a nedal si na nich záležať. V roku 1815 odišiel do Rožňavy a tam si založil tlačiareň (Repčák, 1948, s. 94). V Levoči J. K. Mayer vyprodukoval 96 tlačí, z toho 12 slovenských.

Na slávnú Brewerovu kníhtlačiareň nadviazal Ján Werthmüller. I keď sa mu nepodarilo dosiahnuť takých úspechov, ako Brewerovcom, aj tak sa k nim priblížil najviac. V roku 1815 prebral typografiu po J. K. Mayerovi a jeho pôsobenie v Levoči bolo jednou z príčin úpadku tlačiarny M. Podhoránskeho. Keď začal pracovať v Levoči, Podhoránskeho produkcia klesala až úplne s tlačením prestal. Ján Werthmüller svojou šikovnosťou a aktivitou opäť pozdvihol kníhtlačiarsky život v Levoči. Jeho tlačiareň sa stala tlačiarnou spolku Tatrín a pôsobila v období levočských štúrovcov, a v období, kedy sa zvyšovala slovenská národná produkcia. Neskôr, v roku 1844 sa jeho spoločníkom stal jeho syn, a tak sa aj uvádza v tlačiach označenie „Tlačou Jána Werthmüllera a syna“ (Repčák, 1948, s. 96).

V Levoči bol činný do roku 1860, potom jeho produkcia klesla na minimum až v roku 1896 tlačiareň úplne zanikla. Počas svojho úspešného pôsobenia do roku 1860 vydal okolo 140 slovenských tlačí. Jeho, pre nás, dôležitou tlačou boli *Žiadosti slovenského národa* (r. 1848), ktoré sformulovali J. M. Hurban, M. M. Hodža a L. Štúr. Okrem tejto žiadosti vytlačil tituly mnohých slovenských autorov. Ďalšími významnými tlačami sú *Beda a rata I.* (r. 1846) od Augusta Horislava Škultétyho, *Kocúrkovo* (r. 1830) a *Všetko naopak* (r. 1832) od Jána Chalupku, *Hodžove filologické spisy*, *Šlabikár chlapcov* (r. 1830) od Gašpara Fejérpataky-Belopotockého a mnohé ďalšie. Ján Werthmüller bol v 19. storočí nápomocný pri šírení štúrovských myšlienok, dokonca bol pre svoju činnosť a druhy tlačí označovaný za panslavistu (pôvodom bol Nemeč). Jeho prínos do dejín slovenskej knižnej kultúry bol značný (Repčák, 1948, s. 96).

4 OBSAHOVÝ ROZBOR A ANALÝZA POSESOROV LEVOČSKÝCH TLAČÍ 17. STOROČIA VO FONDE SNK

4.1 Obsahový rozbor levočských tlačí

Vo fonde Slovenskej národnej knižnice sa nachádza 125 levočských tlačí 17. storočia, z toho 108 diel od 67 autorov a 17 anonymných diel. Niektoré tlače nie sú uvedené v Čaplovičovej bibliografii, ako tlače nachádzajúce sa v tomto fonde.

Z uvedeného počtu tlačí pripadajú 3 na levočského tlačiara Daniela Schulzta, 40 na Vavrinca Brewera, 71 na Samuela Brewera, 6 má impresum Brewerovská tlačiareň, jedna tlač má impresum Vdova po S. Brewerovi, jedna Brewerovi dedičia a 3 tlače sú identifikované len ako levočské tlače bez bližšieho uvedenia tlačiara.

Autorsky sú levočské tlače zastúpené v najväčšom počte pôvodom slovenskými autormi (23), potom nasledujú nemeckí (16), českí (4), francúzski (3), maďarskí (2), poľskí (2), antickí (2) a jedným autorom z Rakúska, Anglicka, Španielska, Rumunska a Chorvátska. Pôvod zvyšných desiatich autorov je neznámy, ale takmer každý z nich na území Slovenska istú dobu pôsobil alebo tu dožil svoj život. Prevažná väčšina boli evanjelickí kňazi, teológovia, profesori a rektori škôl, filozofi a rečníci. V menšom počte sa objavujú katolícki kňazi a neteologickí autori. Autorská skladba je pestrá od skutočne významných osobností (J. A. Komenský, M. Luther, P. Melancton, C. Dietericus, P. Canisius, J. Tranovský, I. Caban a ďalší) až po menej známych a menej produktívnych autorov (V. Rulichius, A. Lutzman a ďalší). Pre slovenskú spisbu boli dôležité najmä práce písané v slovakizovanej češtine a diela, v ktorých sa kládol dôraz na národné otázky, pretože tieto boli predzvesťou a predprípravou neskorších národných udalostí.

Z profesijného zloženia autorov sa odvíjajú aj témy a náboženské zameranie tlačí. Vo veľkej miere prevládajú evanjelické náboženské diela nad katolíckymi. Vo fonde SNK sa nachádza 38 evanjelických tlačí, z toho 6 katechizmov, 4 kázne, 4 spevníky, 9 zbierok modlitieb, 1 polemika, 4 teologické diela, 3 úvahy, 2 knihy žalmov, 2 evanjeliá, 2 polemické dišputácie a 1 dogmatické dielo. Naproti tomu je katolíckych diel iba 6 (2 katechizmy, 1 zbierka kázní a modlitieb, 1 úvaha, 1 polemika, 1 spevník).

Ďalšou širšou skupinou je beletria zložená z veršov (8 svadobných, 7 pohrebných a 4 príležitostné), poézie (6 zbierok), latinského divadla (2 divadelné hry) a jedného antického diela. Nasledujú tlače vedecké, školské a učebnice. V tejto skupine prevládajú školské dišputy (13) a gramatiky (5 latinských, 3 latinsko-maďarské, 1 latinsko-nemecká, 1 latinsko-grécka), potom dizertačné a promočné tlače (5) a učebnice (2 štvorjazyčné, 1 latinsko-nemecká a 1 latinsko-slovenská učebnica gramatiky). V menšom počte sa vo fonde SNK nachádzajú filozofické diela (2), rétorika (3) a reči (1), zákony (4), právo(3) a politika (1), matematika (1), lekárstvo (1), dejiny (1), pozvánky (2) a exlibris (1).

ANDRICI, Ján – tiež Andricius (* ? Banská Bystrica – + ?) náboženský spisovateľ a evanjelický kňaz, ktorý mal viacero pôsobísk (Dlhý Klčov, Chminianske Jakubovany, Bertótovce). Po roku 1670 sa stal slovenským kazateľom v Prešove (Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 63). Tu, ako jeden z troch farárov (maďarský, nemecký a slovenský), v roku 1687 utešoval a odprevádzal na popravisko na smrť odsúdených predstaviteľov mesta Prešova a iných krajov (Lazar, 1983). On sám bol nábožensky prenasledovaný a musel z Prešova odísť.

r. 1684

Kazanij Pohřebnij, Pri Slawnem Pohrebowanj... Wytisštěne w Lewoczy, v Samuele Brewera. (1684.) (Martin, SNK: nezvestný)

Pohrebná kázeň pre zosnulú manželku riaditeľa prešovského kolédia Eliáša Ladivera.

BAYLY, Lewis – (* 1565 Carmarthen, Wales – + 1631 Bangor, Wales) vyštudoval na univerzite v Oxforde, bol farárom v Eveshame a Worcestershire. Neskôr sa stal kurátom Henricha Frederika, Waleského princa, a potom kurátom kráľa Jakuba I. Ten ho v roku 1616 menoval biskupom Bangoru. Tu pôsobil až do svojej smrti v roku 1631. Mal nezhody s katolíckou cirkvou, pre ktoré bol na krátko v roku 1621 uväznený. Bol horlivým puritánom (<http://www.ccel.org/b/bayly/>).

r. 1638

Praxis Pietatis. Az az, Kegyesség-Gyakorlás... Leutsch: typis Breverianis... (Martin, SNK: SE 2460)

Je to súbor náboženských kázní, ktoré vznikli počas Baylyho pôsobenia v Eveshame.

r. 1674

I. N. J. Praxis Pietatis. To gest O cwičenij se w pobožnosti prawé Knjžka milostná;... Wytisštěná w Lewočy, V Samuele Brewera w Roku Páně,... (Martin, SNK: SE 26)
Preložil Jan Amos Komenský.

BOCATIUS, Ján – (* 25. 12. 1568 Wetzschau, Nemecko – + 31. 10. 1621 Uherský Brod) básnik, diplomat, historik, učiteľ, rektor mestskej školy v Košiciach, notár a richtár. Ako jeden z prvých priniesol myšlienky reformácie na východné Slovensko, za čo sa dostal do konfliktu s viedenskými katolíkmi. Vynikal v pedagogickej činnosti, viedol mládež k zvládnutiu praktických oblastí ako hospodárstvo a politika. Vydával a sám prekladal diela iných autorov, písal latinské verše, rôzne oslavné, spomienkové a príležitostné básne (Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 269).

r. 1620

Mercurius vel prodromus... Levoča, 1620. (Martin, SNK: SC 42669 fk.)
Verše latinskej poézie.

BUBENKA, Jonáš – (* okolo r. 1650 Ochtiná, okr. Rožňava – + 18. 6. 1705 Levoča) evanjelický farár, teológ, učiteľ v Prešove, neskôr profesor na evanjelickom gymnáziu v Levoči. Bol žiakom Izáka Cabana. Zhudobňoval príležitostné latinské verše, komponoval duchovné piesne na nemecké a slovenské texty. Výraznejšie sa zviditeľnil drevorezmi, ktoré ilustrovali J. A. Komenského Orbis pictus z roku 1685 (Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 335).

r. 1689

I. N. J. Arithmeticae Vulgaris Nucleus, Das ist: Arithmetischer Kern... Gedruckt zu Leütschau 1689. (Martin, SNK: SD 14084)
Po nemecky písaná učebnica aritmetiky, bohato zdobená, s množstvom príkladov.

CABAN, Izák – (* 5. 7. 1632 Brezno – + 18. 3. 1707 Sibiu, Rumunsko) filozof, pedagóg, dramatik. Bol popredným pedagógom, ktorý využíval pri svojej práci podľa Komenského vzoru divadlo. Pozdvihol úroveň školstva v Brezne a neskôr sa stal profesorom na gymnáziu v Prešove, ktorému dopomohol k premene na kolégium. Od roku 1681 pôsobil mimo územia Slovenska ako rektor gymnázia v Sibiu a neskôr metropolitný kazateľ v tomto meste. Patril k významným predstaviteľom Prešovskej filozofickej školy. Bol priekopníkom atomizmu v dejinách slovenskej filozofie. Napísal mnoho prác, zväčša rôzne

dobové dišputy, barokové básne a pohrebné reči (Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 359). V roku 1667 vydal známe dielo *Existentia atomorum...* .

r. 1668

I. N. J. Disputatio Metaphysica III. De Latitudine Et Ordine Intelligibilium... Typis Breverianis. (Martin, SNK: SD 2713/ 10)

Školská filozofická dišputa, v ktorej sa zaoberá teologicko-etickou a metafyzickou problematikou (<http://www.osobnosti.sk/index.php?os=zivotopis&ID=59386>).

CANISIUS, Peter – tiež Kanizský (* 8. 5. 1521 Nimwegen, Holandsko – + 21. 12. 1597 Freiburg, Nemecko) vyštudoval právo, mal doktorát z filozofie a teológie. Prvý nemecký jezuita, ktorý v Kolíne založil jezuitské kolégium. Priekopník jezuitského rádu na území Slovenska a Čiech. Bol zapáleným zástancom katolíckej cirkvi a viery. Mal veľkú zásluhu na výchove a mravnom učení mládeže, ktorej sa venoval po celý život a na ktorú kládol veľký dôraz. Bol zakladateľom dvanástich jezuitských kolégií. Pôsobil v Kolíne, Prahe, Wormse a Freiburgu, kde prežil posledné roky svojho života ako správca kolégia a vysokých škôl. V Nemecku je veľmi uznávaný a prináleží mu titul „Druhý apoštol Nemecka“ (Mečiar, 1999, s. 538-546).

r. 1675

Catechismus Biblicus Minor... Gedruckt zur Leutschau, Im Jahr 1675. (Martin, SNK: SE 6079 - Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Nemecký katolícky katechizmus.

r. 1687

R. P. Petri Canisii Societatis Jesu Theologi Catechismus Latino-Ungaricus. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. Anno 1687. (Martin, SNK: SD 37306)

Latinsko-maďarský katolícky katechizmus, veľmi známy a široko rozšírený, preložený do trinástich jazykov.

CASTELLIO, Sebastian – (* 29. 12. 1515 Saint-Martin-du-Fresne, Francúzsko – + 1563 Basel, Švajčiarsko) protestantský misionár, francúzsky vzdelanec, profesor gréčtiny v Bazileji, rektor kolégia v Ženeve, jeden z najvzdelanejších mužov vtedajšej doby. Blízky priateľ a spolupracovník Jána Kalvína, s ktorým neskôr prišiel do konfliktu záujmov (Cook, 1998).

r. 1641

Dialogorum Sacrorum Libri Quatuor... Leutschoviae, typis Laurentii Breweri, Anno M. DC. XLI. (Martin, SNK: SE 4658)

Latinské protestantské dialógy (úvahy).

CICERO, Marcus Tullius – (* 106 p. n. l. Arpinum, Taliansko – + 43 p. n. l.) politik, fenomenálny rečník, starorímsky filozof, predstaviteľ tradičného republikánskeho zriadenia. Z jeho rozsiahlej literárnej činnosti sa dodnes zachovalo 58 prejavov. Písal po latinke a grécky a okrem rečníckych prejavov písal aj latinské verše a prekladal grécke diela. Osudným sa mu stal boj proti Markovi Antoniovi, na ktorý doplatil vlastným životom (Olejník, 1999, č. 2). Mal právnické vzdelanie a bol odborníkom na grécku literatúru. Bol správcom a v roku 66 p. n. l. sa stal konzulom Ríma (http://www.usefultrivia.com/biographies/cicero_001.html).

r. 1694

A Marcus Tullius Ciceronak. Négy könyvei Mellyek Sturmius Jakab által öszve szedegettetenek... Lötsén, M. DC. XCIV. (Martin, SNK: SD 14263)

Antická rímska beletria.

CRUSELIUS, Martin – tiež Crusius, Kraus (* 19. 9. 1526 Gräbern bei Bamberg, Nemecko – + 14. 2. 1607 Tübingen, Nemecko) evanjelický kňaz, kazateľ (Štrasburg), profesor gréckeho a latinského jazyka, rétoriky a iných humanitných predmetov na univerzite v Tübingene. Bol odborníkom na grécky jazyk a antickú literatúru. Udržiaval čulé kontakty s inými učiteľmi zo zahraničia, mal veľa študentov aj priamo z Grécka. Bol autorom viacerých gréckych a latinských gramatík, školských príležitostných prác a vo svojom osobnom Denníku, v ktorom podával informácie o hostincoch a hostinách, zachytil spoločenský a život obyvateľstva vtedajšieho Nemecka (http://de.wikipedia.org/wiki/Martin_Crusius).

r. 1668

I. N. J.! Prosfónéma (gr.). Sive Acclamatio fausta,... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (Martin, SNK: SD 2714/ 8 i mf.)

Príležitostné latinské verše.

DIETERICUS, Conrad – tiež Dieterich (* 1575 Gemünden, Wohra, Nemecko – + 1639 ?) luteránsky kňaz, profesor filozofie. V prvej polovici 17. storočia mal vysoké

postavenie ako luteránsky duchovný. Bol arcibiskupom a učiteľom na univerzite v Marburgu. Neskôr bol profesor na univerzite v Giessene a luteránsky biskup na juhozápade Nemecka (Lueker, 2000). Superintendent a učiteľ na gymnáziu v Ulme. Autor početných kázni a apologických traktátov (Wiszowaty, 2006).

r. 1649

Institutioes Catecheticae, e B. Lutheri Catechesi depromptae... Leutschoviae Typis Et Sumptibus Laurentii Breveri, M. DC. XLIX. (Martin, SNK: SE 1280)

Jeho veľmi známe a uznávané dielo. Je to príručka luteránskeho učenia, do 18. storočia vyšlo dvadsať vydaní (Wiszowaty, 2006).

r. 1656

Epitome Catecheticorum Praeceptorum In usum Classium Inferiorum... Leutschoviae, Typis Laur: Brev. 1656. (Martin, SNK: SD 15203)

Latinsko-nemecký evanjelický katechizmus.

r. 1657

Institutiones Rhetoricae, e Probatissimis veterum ac recentiorum Oratorum Interpretibus... Typis et Sumpt. Laurentii Breveri,... (Martin, SNK: SD 12864)

Náuka rétoriky.

r. 1667

Epitome Catechetica Auctore Cunrado Dieterico,... Leutschoviae, Typis Samuelis Breveri, Anno 1667. (Martin, SNK: SE 2360; vo fonde SNK sa nachádza ešte jedno vydanie z roku 1672 so sign. SE 1624)

Latinský evanjelický katechizmus.

EKARD, Ondrej – tiež Andreas Eccard, Ekard, Eckard (* ? – + 1705 Kežmarok) spisovateľ, rečník, učiteľ, rektor evanjelického lýcea v Kežmarku. Študoval v slovenských mestách (pravdepodobne Prešov a Košice) a na univerzite vo Wittenbergu (Slovenský biografický slovník E-J, 1987, s. 12).

r. 1669

Anser Martinalis... Martino Madarasz... Civitatis Cassoviensis Judici... Leutschoviae, Literis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 2401/ 1)

Latinské príležitostné verše.

FABRICIUS, Ján – (* 1620 Sedliacka Dubová, okr. Dolný Kubín – + 22. 9. 1675 Sibiu, Rumunsko) autor luteránskych polemických dišpút a spisov, magister filozofie. Učiteľ

v Brezne, rektor školy v Košiciach, neskôr rektor gymnázia v Sibiu (Slovenský biografický slovník E-J, 1987, s. 41).

r. 1667

I. N. J. Dissertatio Theologica De Vnitate Sensvs Literalis Cujusque Dicti Scripturae Sacrae; quam... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno M. DC. LXVII. (Martin, SNK: SD 2694/ 4)

Školská dišputa.

r. 1667

I. N. J. Examen Discvrsvs P. Holovitii, quondam Academiae Tyrnaviensis Rectoris;... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno M. DC. LXVII. (Martin, SNK: SD 2694/ 1)

Školská dišputa.

r. 1669

I. N. J. Exercitatio Theologica de Distinctionibvs Volvntatis Divinae... Leutschoviae, Literis Samuelis Brewer, Anno 1669. (Martin, SNK: SD 2750, var. A)

Teologické cvičenia.

FINCK, Kaspar – tiež Finckius (* 1578 Giessen, Nemecko – + 1631 ?) evanjelický kňaz, teológ a filozof (<http://opac.suub.uni-bremen.de/DB=1/SET=2/TTL=1/PPN?PPN=135615372>). Od roku 1616 generálny superintendent a profesor v Coburgu, Nemecko (Mahlmann, 1993).

r. 1672

Vade Mecum. Das ist: Geistliches Hand- und Reise-Büchlein,... Gedruckt zur Leutschau, bey Samuel Brewer, im Jahr 1672. (Martin, SNK: SE 2147)

Nemecká zbierka evanjelických modlitieb.

GRETSER, Jakob – (* 1562 Markdorf, Nemecko – + 1625 Ingolstadt, Nemecko) nemecký jezuita, teologický spisovateľ, profesor teológie a filozofie v Ingolstade. Okrem písaniu a vyučovaní sa venoval aj charite. Bol veľmi vzdelaný a uznávaný v cirkevných aj svetských kruhoch. Bol predstaviteľom jezuitskej drámy, autorom teologických a polemických diel, prekladal diela gréckych autorov (http://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_Gretser).

r. 1649

Rudimenta Lingvae Graecae, Ex Primo Libro Institutionum... Leutschoviae Typis Laurentii Breveri, M. DC. XLIX. (Martin, SNK: SD 11165)

Učebnica latinsko-gréckej gramatiky.

GRÖNINGER, Ernest – (* ? – + ?) kazateľ v Levoči, premonštrátsky kanonik (Čaplovič, 1984, s. 976).

r. 1691

Granat-Apfel Marianischer Zühr und Gnaden-Körnlen so erblühet In Römischen... Bey Samuele Breüer. (Martin, SNK: SD 11067)

Zbierka katolíckych modlitieb a kázní.

GYÖNGYÖSI, Chrysostomus János – (* ? – + 17. 7. 1675 Gyöngyös, Maďarsko) mních františkánskej rehole. Pochádzal z okolia lokality Gyöngyös – Heves, Maďarsko, kde aj dožil (Szinyei, 1891 – 1914) .

r. 1665

Vellvs Avrevm Beatificandae Animae. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. 1665. (Martin, SNK: SE 1471)

Latinská katolícka úvaha.

GYÖNGYÖSI, Štefan – (* 1626 Radvanka – 27. 4. 1704 Rožňava) právnik, učiteľ, barokový básnik, vojenský sudca vo Fil'akove, tajomník palatína Františka Vešeléniho na hrade Muráň, gemerský podžupan. Politicky podporoval Imricha Tököliho, neskôr Františka Rákociho (Slovenský biografický slovník E-J, 1987, s. 249).

r. 1693

Porábúl meg-éledett Phoenix, Avagy A Néhai Gyerö Monostori Kemény Janos,... Lötsén Brewer Samuel által. 1693. Esztendöben. (Martin, SNK: SD 13842, var. B)

Maďarská poézia.

r. 1700

Uj életre hozatott Chariclia, Avagy A Chariclia ritka példájú,... Lötsen. Nyomtattatott Brever Samuel özvegye betüivel. (Martin, SNK: SD 10395)

Maďarská poézia.

HABERMANN, Johann – tiež Avenarius (* 10. 8. 1516 Eger, Nemecko – + 5. 12. 1590 Zeitz, Nemecko) evanjelický kňaz, teológ, krátko profesor v Jene a Wittenbergu, superintendent v Naumburgu (Nemecko). Bol autorom viacerých kázní a významnej modlitebnej knihy s modlitbami pre rôzne kresťanské oblasti, ktorá bola preložená do viacerých jazykov, okrem iného aj do slovenčiny (Schaff, 1952, s. 106).

r. 1656

Modlitby Křestianské, za wsseliké potreby každého Człowěka,... v Wawřince Brewera. Leta P. 1656. Prídavok: Luther, Martin: Katechysmus Doktora Martina Luthera,... (Martin, SNK: SE 7657)

Slovenské evanjelické modlitby.

IVANIČ, Juraj – tiež Georgius Ivanich (* 3. 5. 1656 Bíňovce, okr. Trnava – + 3. 4. 1723 Budapešť, Maďarsko) náboženský spisovateľ, jezuita, profesor rétoriky v Košiciach, slovenský kazateľ v Budíne (Slovenský biografický slovník E-J, 1987, s. 497).

r. 1694

Septem Allocutiones Militares Belli-Ducum nostri Temporis... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SE 2498/ 2)

Latinská dizertačná tlač.

r. 1697

Pentas Qvaestionum Curiosarum, Laureato Honori... Leutschoviae, Typis Brewerianis. (Martin, SNK: LSA 341 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Latinská promočná tlač.

JAKOBEUS, Jakub – tiež Jacobaeus (* pravdepodobne 1591 Kutná Hora, Česká republika – 3. 9. 1645 Prešov) utrakvistický kňaz (kňaz husitskej cirkvi), evanjelický farár v Prešove, básnik, učiteľ, rektor prešovského lýcea. Pôvodom bol Čech, no musel krajinu opustiť a bol vo vyhnanstve. Nejaký čas strávil v Nemecku (štyri roky žil v meste Schandau), potom sa usadil natrvalo na Slovensku. Žil u grófa Gašpara Ilešháziho v Trenčíne, neskôr u Juraja Rákociho a od roku 1639 pôsobil v Prešove. Písal príležitostnú latinskú svetskú poéziu a okrajovo sa dotkol náboženskej prózy. Najznámejšie je jeho epicko-reflexívna báseň Slzy, vzdychy a prosby slovenského národa (Slovenský biografický slovník E-J, 1987, s. 507).

r. 1642

Anamnis To gest: Wěčná a nevmijragicy Pamět,... W Lewoči, v Wawřince Brewera. (Martin, SNK: SE 2265, fk.)

Zbierka príležitostných kázní.

r. 1642

[Viva gentis Slavonicae delineation. Leutschoviae, V. Brewer. 1642.] (Martin, SNK: SD 849/ 2 – len druhá časť Lacrumae)

Nezvestná historická práca, zachoval sa iba jej dodatok Gentis Slavonicae Lacrumae suspiria Et vota voce . . . , čo je známa báseň Slzy, vzdychy a prosby slovenského národa.

r. 1643

Pascha Lachrymosum Inclutae Urbi Epperiensi ominosum. To gest: Kázanij Božijho Slowa na den Welikonočnj,... v Wawřince Brewera. (Martin, SNK: SE 2266, fk. i mf.)

Zbierka príležitostných kázní.

KEGELIUS, Filip – (* ? – + 1611 ?) nemecký luteránsky teológ, učiteľ a pedagóg v Lüneburgu (Nemecko). Autorsky sa venoval najmä duchovnej tvorbe (Jöcher, 1750, s. 2055)

r. 1693

Dwanáctero Duchowné Nábožné Přemyslowánj, Wnjchžto... Príd.: [Třanovský, Jiřík]: Cithara Sanctorum Wytjsstěne w Lewočy, V Samuele Brewera, Léta Páně 1693. (Martin, SNK: SE 221)

Evanjelická úvaha a spevník.

KITONIČ, Ján – tiež Kithonich, Kitionich (* 1560 ? – + 20. 12. 1619 Trnava) pochádzal z chorvátskej šľachtickej rodiny pôvodom z Kostajnice (Botík, 2004). Právnik, magister filozofie. Podžupan Mošonskej stolice, finančný prokurátor, právnik zaoberajúci sa procesnou praxou (Slovenský biografický slovník K-L, 1989, s. 87).

r. 1650

Directio Methodica Processvs Ivdiciarii Ivris Consuetudinarii,... Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri, Anno 1650. (Martin, SNK: SD 4642)

Spis o uhorskom práve.

KOMENSKÝ, Jan Amos – tiež Comenius a iné obmeny (* 28. 3. 1592 Nivnice, okr. Uherské Hradište – + 15. 11. 1670 Amsterdam, Holandsko) kňaz Jednoty bratskej (cirkev patriaca k protestantským cirkvám, hlásiaca sa k husitským tradíciám), vynikajúci pedagóg, spisovateľ, filozof . Jeho filozofia bola založená na pansofii, čiže vševede, na snahe vytvoriť jednotný systém poznatkov o prírode, človeku a bohu (<http://sk.wikipedia.org/wiki/Pansofia>). Počas svojho života pôsobil na viacerých miestach v Čechách (Přerov, Fulnek), putoval po Európe a pôsobil v Amsterdame, Londýne, v poľskom meste Lešno a v rokoch 1650 až 1654 v maďarskom Blatnom Potoku. Počas cesty do Sedmohradska navštívil sídlo Rákociovcov, posvätil bratský chrám v Skalici a Trnave. V osobnom živote sa mu príliš nedarilo, stratil dve ženy a dvoch synov. Nemal stále pôsobisko ani domov. Istý čas žil životom vyhnanca na poľsko-českom pohraničí. Od roku 1656 žil a pracoval v Amsterdame. J. A. Komenský je autorom veľkého množstva filozofických a najmä didaktických diel. Ťažiskom jeho celoživotnej práce bola výchova mládeže a pedagogická činnosť. Svojou snahou o pokrokovú reformu školstva predbehol svoju dobu (Slovenský biografický slovník K-L, 1989, s. 151).

r. 1649

Joh. Amos. Comenii Ianva Lingvae Latinae... Leutschoviae, Typis Laurentij Breveri, An. 1649. (Martin, SNK: SD 3139)

Učebnica latinskej gramatiky, preložená do maďarčiny S. B. Szilagyim. Táto gramatika vyšla v Levoči ešte v roku 1649 ako latinská učebnica gramatiky, opäť v roku 1655, ktorá bola preložená do nemčiny e ešte raz v roku 1672 ako maďarský preklad latinskej učebnice.

r. 1685

Orbis Sensualium Pictus Quadrilinguis... Leutschoviae. Typis Samuelis Brewer. Anno 1685. (Martin, SNK: SD 6453; vo fonde SNK sa nachádza ešte jedno totožné vydanie, ktoré vyšlo po r. 1685 so sign. SD 48138)

Štvorjazyčná učebnica (latinsko-maďarsko-nemecko-slovenská) zhromažďujúca poznatky zo širokého praktického, prírodovedného a spoločenského okruhu.

r. 1700

Praecepta Morum. Institutioni Puerorum accomodata,... Typis Brewerianis. Anno 1700. (Martin, SNK: SD 2709)

Etické moralizujúce dielo o pravidlách mravnosti.

KÖVESDI, Pál – (* ? – + 1682 ?) evanjelický kňaz, od roku 1659 učiteľ v Šoproni (Maďarsko), autor známej maďarskej gramatiky (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1686

Elementa Linguae Hvngaricae sive Grammatica Hvngarica.... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno 1686. (Martin, SNK: SD 27790)

Latinská učebnica maďarskej gramatiky.

KRETSCHMER, Ephraim – (* ? Levoča – 1706 Levoča) evanjelický kňaz v Levoči, učiteľ, konrektor a neskôr rektor evanjelického gymnázia v Levoči. Študoval vo viacerých mestách v Nemecku a Kluži, Rumunsko (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1686

Supremum Celebratae virtutis monumentum. Nobilissimae... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII. str. 487 – 490, č. 24)

Latinské pohrebné verše.

KREUCHEL, Elias – (* ? Štrasburg, Francúzsko – + 5. 12. 1666 Banská Štiavnica) evanjelický kňaz, teológ, učiteľ, rektor v Banskej Bystrici a Banskej Štiavnici. Pôsobil v Spišskom Podhradí a istý čas bol mešťanom Bardejova (Zoványi, 1977, s. 325).

r. 1663

Sciagraphia Theologica de Vniversalí Salvatoris Nostri Passione,... Leutschoviae, Typis Laurentii Brever. (1663.). (Martin, SNK: SD 13181)

Latinské teologické dielo.

KUČERA, Ján – tiež Kuzera (* Glygóv, Poľsko – + pravdepodobne 1648 Ružomberok) náboženský spisovateľ, evanjelický farár v Ružomberku, učiteľ a rektor ružomberského gymnázia. Patril medzi významných vzdelancov svojej doby, bol skvelý polemik. Autor viacerých významných dišput, teologických a filozofických diel (Slovenský biografický slovník K-L, 1989, s. 295).

r. 1642

Disputatio Ethica De Virtutibus Homiliticis... E Typographeo Laurentii Breweri. (Martin, SNK: SD 42511 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Školská latinská dišputácia.

r. 1642

Disquisitio Mathematico-Theologica... E Typographeo Laurentij Brewerij... (Martin, SNK: SD 47574 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Školská latinská dišputácia.

r. 1643

Disquisitio Publica Historico-Theologica... Leutschoviae, Typis Laurentij Brewerij. Anno C. 1643. (Martin, SNK: SD 46071, 2 mf.)

Školská latinská dišputácia.

r. 1645

Consilium I. quomodo Universa Papismi Armatura prudenter sit diripienda... (Martin, SNK: SE 4780, zlomok, zložky A, C a E)

Latinská evanjelická polemika.

LADIVER, Eliáš – (* okolo r. 1633 Žilina – + 2. 4. 1686 Prešov) filozof – predstaviteľ tzv. Prešovskej filozofickej školy, pedagóg, evanjelický farár, učiteľ, rektor školy v Žiline, Bardejove a profesor evanjelického kolégia v Prešove. Ako exulant žil istú dobu v Toruni, Gdansku, Lešne a Jene. Svoju tvorbu a úsilie venoval najmä pedagogickej činnosti. Viedol ostrý polemický boj s Izákom Cabanom, pretože odmietal jeho atomistickú filozofiu. Bol autorom viacerých školských učebníc a pomôcok. Vo svojej učiteľskej praxi kládol dôraz na úsudky žiakov a samostatnosť, a pri výučbe využíval aj divadelné hry (Slovenský biografický slovník K-L, 1989, s. 338).

r. 1669

Papianus Tetragónos (gr.), Hoc est, Vir Magnanimus, Justus, Constans rectique pertinax in... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewerij. (Martin, SNK: SD 2713/ 12)

Latinská divadelná hra.

r. 1670

Ethica Disputatio. Quam propugnante... Anno M. DC. LXX. (Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII. Str. 503, t. j. č. 28)

Školská latinská dišputácia.

r. 1673

Lilietum Montis Georgii, Funere Acerbo,... Leutschoviae. (Martin, SNK: LSE 52 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Latinské pohrebné verše.

r. 1683

Theses Evangelicae Dominicae XVI. Trinitatis, In Examine Generali Illustris Collegii... Leutschoviae. (Martin, SNK: SB 24093, fk. – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Školská latinská dišputácia.

r. 1683

Torcular Engaddi, Illustris Collegii Evangel. Stat. Eperiensis, indicto Examine Anno M. DC. LXXXIII... (Martin, SNK: LSB 291 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Pozvánka na školské slávnosti.

LEIDENHOFER, Philippus Jacobus – (* ? – + 5. 9. 1714 Augsburg, Nemecko) nemecký medirytca, ktorý zhotovil sériu portrétov študentov z jednotlivých univerzitných miest, pričom si všimol ich zovňajšok a štýl oblečenia. Jeho práce sú od konca 18. storočia verejným majetkom (<http://de.wikipedia.org/wiki/Benutzer:Rabe!/Bilder>).

r. 1697

S. Georgius M. Magris Philosa per R. P. Franciscum Pecsii e Soc. Iesu Cassoviae promotis a Rhetoribus dicatus... (Leutschoviae, S. Brewer). (Martin, SNK: LSA 341)

Latinská jednolistová promočná tlač.

LÖHNER, Kryštof – (* 5.2. 1629 Banská Bystrica – + 10. 5. 1694 ?) evanjelický kňaz pôsobiaci v Maďarsku a Pezinku. Vyštudoval teológiu vo Wittenbergu, kde pôsobil aj ako učiteľ. Spolu so svojou rodinou bol zo Slovenska nútený odísť do exilu, do Norimbergu, kde pôsobil ako evanjelický kňaz a učiteľ (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1674

In Nomine Jesu! Křestianůw Protiwenstwj snassegicých; Lux et Veritas; Swětlo a Prawda;... přeložene od S. T. Anno 1674. Cristi. /Levoča, S. Brewer/. (Martin, SNK: sign. ?, mf.)

Zbierka do slovenčiny preložených modlitieb.

LUCE, Ondrej – tiež Lucae (* 1596 Dolný Kubín – Záskanie – + 1673 Lučivná, okr. Poprad) evanjelický farár, kazateľ, učiteľ v Lipanoch a rektor školy Liptovskej Teplej. Mal viacero pôsobísk ako učiteľ a v posledných rokoch života ako evanjelický farár Lučivnej. Patril medzi barokových autorov, no jeho tvorba bola poznačená chiliazmom (učenie,

podľa ktorého príde Kristus na Zem a založí tu tuzemské kráľovstvo, v ktorom bude vládnuť s vyvolenými – <http://sk.wikipedia.org/wiki/Chiliazmus>) a barokovým mysticizmom (Slovenský biografický slovník K-L, 1989, s. 433). Bol presvedčený o tom, že príde koniec sveta, hlásal Kristov príchod a vytvorenie jeho pozemského kráľovstva. Bol rozháraný a rozpoltený, jeho prorocké výroky sa odzrkadľovali i v jeho tvorbe a dostali ho do konfliktu s cirkvou. Na istý čas bol dokonca zbavený kňazského rúcha (Kníchal, 1998, s. 39).

r. 1655

Arma Piorum Zbroge Pobožnych: Aneb: Modlitby Nábožné na Litanie každodennj,... Wytisštěň w Lewočy, v Wáwrince Brewera. L. P. M. DC. LV. (Martin, SNK: SD 3138)
Zbierka evanjelických modlitieb. K tejto tlači je ako príväzok pripojený rukopisný preklad diela od J. Gerharda (Medicina Animae! Lekarstwy Krestanské Dusse; Aneb Sacrae Meditationes Swaté Premýsslowanij z Pisma S°. zebrane, a... wydane od Doctora Jána Gerharda;...).

LUTHER, Martin – (* 10. 11. 1483 Eisleben, Nemecko – + 18. 2. 1546 Eisleben, Nemecko) teológ, kazateľ, profesor, reformátor, spisovateľ a prekladateľ. Vyštudoval filozofiu v Eufurte a začal študovať právo. Toto štúdium nikdy nedokončil a stal sa z neho augustiánsky mních. V roku 1507 bol vysvätený za katolíckeho kňaza. Na univerzite vo Wittenbergu prednášal filozofiu a teológiu (Tlačové oddelenie GBÚ, 2007). Do povedomia sa dostal ako reformátor katolíckej cirkvi, ako zakladateľ protestantskej cirkvi a pribitím 95 téz proti odpustkom na bránu chrámu vo Wittenbergu. Týmto počínaním sa dostal do nemilosti u vtedajšieho pápeža a istý čas sa musel ukrývať. Ako autor bol veľmi plodný, z jeho pera vzišlo viacero teologických a reformačných spisov, preložil Bibliu do nemčiny, Starý a Nový zákon (v nemčine aj kázal), čo malo veľký prínos a Bibliu mohli čítať aj širšie ľudové vrstvy obyvateľstva (http://sk.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther).

r. 1634

Katechismus D. M. Luthera z Nemeckého yaziku na Slowénsky preložený. Od Trech SuperAttendentůw... (Wytisštěno w Lewočy v Wawrtjnec Brewera, 1634.) (Martin, SNK: SD 12780, fk.)

Evanjelický, do slovenčiny preložený, katechizmus.

r. 1635

Beatissimus Theander Lutherus: Tom: I. Ienen: Pag: 129. Fere semper efficiuntur...
(Martin, SNK: LAMS)

Jednolistová tlač s Lutherovým textom a exlibrisom J. Tranoscia (Čaplovič, 1984, s. 918).

17. stor.

[Catechesis minor D. Martini Lutheri. Germanice et Latine.]. (Martin, SNK: SD 43969 -
Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Malý latinsko-nemecký evanjelický katechizmus.

LUTZMAN, Adolphus – (* ? – + ?) doktor filozofie (Čaplovič, 1984, s. 918).

r. 1637

Rudis Praeceptorum Logicorum delineatio quae Familiari discussione Trimestri imbibita
(!),... Leutschoviae typis Brewerianis, Anno (Martin, SNK: SD 46096)

Filozofické (logické) dielo.

MARCI, Ján – (* Ľubica, okr. Kežmarok – + ?) viac ráz richtár Spišskej Novej Vsi v
rokoch 1688, 1691, 1692, 1695 (http://www.mestosnv.sk/en/?k_id=10008&dd_id=24).
Pochádzal z Ľubice, okr. Kežmarok, kde pôsobil ako rektor tamojšej školy, neskôr bol
rektorom školy v Spišskej Novej Vsi (Čaplovič, 1984, s. 1014).

r. 1685

... Quas Unigenito Et Dilecto Dei Filio (Ioh. 3. Luc. 3.) Jesu Christo Nazareno (Joh. 19)...
(Martin, SNK: Laučekove Collectanea, Vol. VIII. Č. 44, str. 585)

Latinské evanjelické vieroučné dielo.

r. 1687

Salve Palladium, Quod... Josepho Bernardino Comiti De Zebrydowice Zebrydowsky,...
Impressum Leutschoviae Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SB 23378 – Čaplovič ju
vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Latinské príležitostné verše.

MASNÍK, Tobiáš – tiež Masnicius (* 28. 10. Zemianske Kostol'any, okr. Prievidza – +
28. 7. 1697 Uhrovec, okr. Topoľčany) evanjelický kňaz, barokový spisovateľ, učiteľ
a rektor školy v Senici. Pôsobil ako farár na viacerých miestach (Ľava, Blatnica, Háj,
Uhrovec). Vo svojej edukačnej činnosti sa pridržal Komenského príkladu a snažil sa
presadzovať a priviesť do škôl materinský jazyk. Po odhalení Vešeléného sprisahania bol

prenasledovaný, väznený a nakoniec odsúdený na španielske galeje v Neapoli. Z tohto obdobia pochádzajú jeho známe memoárové a cestopisné diela, na ktorých sa podieľal spolu so svojim spolupútnikom Jánom Simonidesom. Po návrate do Uhorska pôsobil od roku 1688 až do svojej smrti ako farár v Uhrovci. Tým, že kládol veľký dôraz na národný jazyk, sa zaradil medzi predskokanov národného obrodzenia (Slovenský biografický slovník M-Q, 1990, s. 100).

r. 1696

Zpráva Pjsma Slowenského, gak se ma dobře psati, čjsti, y tisknauti... Wytjsst'ena w Lewočy, v Samuele Brewera. (Martin, SNK: SD 45073, fk.)

Prvá učebnica latinsko-slovenskej gramatiky.

MEISNER, Balthasar – tiež Meißner (* 3. 2. 1587 Drážďany, Nemecko – + 29. 12. 1626 Wittenberg, Nemecko) významný luteránsky teológ, etik, profesor teológie a filozofie na univerzite vo Wittenbergu. Autor viacerých významných luteránskych teologických a filozofických diel polemického charakteru (Sparn, 1993).

r. 1635

A. B. E. D. Boldisar Meisner Sz. Elmelkedesinek A Vasarnapi Evangeliomokba... Löcsén, Brevér Lörintz Typograph. M. DC. XXXV. (Martin, SNK: SD 33734)

Do maďarčiny preložené evanjelické úvahy a epištoly.

MELANCHTON, Philipp – (* 16. 2. 1497 Bretten, Nemecko – + 19. 5. 1560 Wittenberg, Nemecko) nemecký filozof a humanista, pedagóg, reformátor nemeckého školstva, profesor na univerzite vo Wittenbergu. Úzky spolupracovník a blízky priateľ Martina Luthera, aktívny zástanca reformácie. Autor Augsburského vyznania a ďalších významných diel na podporu protestantizmu (http://sk.wikipedia.org/wiki/Philip_Melanchthon).

r. 1619

Compendium Grammaticae Latinae majus D. Philippi Melanchtonis... Danielis Schultz, B. Ano 1619. (Martin, SNK: SD 46064)

Učebnica latinskej gramatiky.

MOLNAR, Gregorius – tiež Molnarus (* ? – + 1564 Kluž, Rumunsko) luteránsky profesor, študoval na univerzite vo Wittenbergu, rektor školy v Kluži (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1647

Elementa Grammaticae Latinae... Leutschoviae, Typis et Sumptibus Laurentii Breveri, 1647. (Martin, SNK: SD 48292)

Latinská gramatika.

MÜLLER, Heinrich – (* 18. 10. 1631 Lübeck, Nemecko – + 23. 9. 1675 Rostock, Nemecko) nemecký náboženský spisovateľ, luteránsky kňaz a kazateľ, profesor na univerzite v Rostocku. Bol profesorom gréckeho jazyka a teológie. Pôsobil ako arcibiskup a kazateľ v chráme Sv. Márie v Rostocku, neskôr sa stal superintendentom. Ako autor sa venoval tvorbe cirkevných textov a duchovných piesní (Gerber, 1966, s. 510).

r. 1680

Lelki nyugosztalo orak, Avagy Három száz házi és asztali Elmelkedések... Lötsen, Brewer Samuel által. (Martin, SNK: SE 2907)

Do maďarčiny F. I. Szentzim preložené evanjelické úvahy.

NOSKO, Michal – (* ? – + ?) kazateľ, farár vo Veľkej (Čaplovič, 1984, s. 1028).

r. 1670

DeCantatVs HyMen Vernas en! perVoLat aVras. [= 1670.] Vota Secvnda... Samveli Czernak Eccl. Neosoliens... (Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII str. 637, t. j. č. 57)

Dvojlistové latinské verše.

OKOLIČÁNI, Ján – tiež Okolicznai (* 16. stor. ? – + po roku 1656) stoličný hodnostár, právny znalec, autor veršov, prefekt liptovsko-hrádockého panstva, podžupan Liptovskej stolice (Slovenský biografický slovník M-Q, 1990, s. 324).

r. 1648

Tripartiti Operis Jurium Consuetudinariorum Regni Hungariae Compendium... Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri, An. M. DC. XLVIII. (Martin, SNK: SE 1753)

Výťah z uhorského práva.

PALMA MOČIDLANSKÝ, Sixt – (* 1560 ? – + po roku 1620 ?) humanista, pražský tlačiar, autor viacerých veršovaných diel. Pôsobil v Novom Meste pražskom, z ktorého bol v roku 1603 vyhostený a donútený opustiť krajinu. Bol to dôsledok toho, že sa podieľal na tvorbe a vydaní antikatólickej a protestantizmu podporujúcej tlače (Píseň o dobývaní

pevnosti Kanýže a Mandátu Pána Ježíše Krista). Do Prahy sa mohol vrátiť až po roku 1617 (Večeřová, 2006, s. 88).

r. 1683

Perlička Dijtek Božijch, Aneb Pokladnice Duchownj,... W Lewoczi, Nakladem Samuele Brewera, 1683. (Martin, SNK: SE 502)

Evanjelické modlitby.

PAVLOVIC, Michal – tiež Pavlovič, Pavlovicz (* 1647 Horné Jasenovo, okr. Martin – + 4. alebo 28. 10. 1675 Neapol, Taliansko) teologický spisovateľ, evanjelický kňaz, rektor školy v Martine. Počas prenasledovania protestantov bol predaný na španielske galeje do Neapola, kde sa od vyčerpania jeho mladý život skončil (Slovenský biografický slovník M-Q, 1990, s. 418). Vo svojej autorskej činnosti sa venoval latinskej príležitostnej poézii a teologickým dišputám.

r. 1668

Syn Theó (gr.): Exercitatio Theologica, Qua Zétéma (gr.) De Vocatione Ministrorum Ecclesiae,... Leutschoviae, Literis Samuelis Brever. (1668.). (Martin, SNK: SD 2713/ 2, var. A)

Školská teologická dišputácia.

POMARIUS, Samuel – (* 26. 4. 1624 Winzig, Nemecko – + 2. 3. 1683 Lübeck, Nemecko) spisovateľ, teológ, evanjelický kňaz, pedagóg, prvý rektor kolégia v Prešove, neskôr pôsobil v Spišskom Podhradí. Počas prenasledovania protestantov musel opustiť Prešov a napokon aj Slovensko, a vrátil sa do Nemecka. Tam pôsobil ako profesor na univerzite vo Wittenbergu a posledné roky strávil ako superintendent a farár v Lübecku (Slovenský biografický slovník M-Q, 1990, s. 511).

r. 1667

Q. D. B. V. De Veritate Religionis Lutheranae Disputatio Theologica... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (Martin, SNK: SD 2400/ 5; vo fonde SNK sa nachádza ešte jedno vydanie z roku 1668 so sign. SD 2400/ 6)

Latinská evanjelická polemická dišputácia.

r. 1672

Mnemosynom, Solennibus Sacris, Epulis, et Ceremoniis Nuptialibus,... Typis Samvelis Brewer. (Martin, SNK: SE 6421 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Latinské verše.

r. 1672

Triennivm Hvngaricvm, et eo amplius,... M. Jacobo Rösero, SS. ... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno 1672. (Martin, SNK: SE 6424 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Latinské príležitostné verše.

PÜSCHEL, Alexander – (* ? – + ?) organista v kostole v Košiciach (Čaplovič, 1984, s. 1043). Komponista 17. storočia, ktorého kúsok hudobného diela našiel mestský sudca (Gerber, 1966, s. 779).

r. 1659

Doppelte Aria als Wohl-Edle Ehrenbeste vnd Wohlgelehrte Pudicissimaeque... /Levoča, V. Brewer 1649/ (Martin, SNK: SC 44302, fk.)

Jednolistová tlač – skladba s latinskými veršami od viacerých autorov (uvádza ich Čaplovič, 1984, s. 921).

RAMUS, Petrus – (* 1515 Cuts, Francúzsko – + 24. 8. 1572 Paríž, Francúzsko) humanista, logik (vyučoval ju na dvoch školách v Paríži), francúzsky filozof – odporca Aristotelovej filozofie, profesor rétoriky a filozofie na univerzite Collège de France. Bol predchodcom filozofie racionalizmu. Žiadal priame štúdium prírody. Jeho filozofické presvedčenie a jeho verejné presadzovanie sa mu stalo osudným. Bol zavraždený počas Bartolomejskej noci (vyvraždenie hugenotov na príkaz katolíckych príslušníkov francúzskej kráľovskej rodiny), pravdepodobne svojimi oponentmi a nepriateľskými odporcami. Bol autorom mnohých filozofických a polemických diel, traktátov a dišpút. Bol autorom viacerých gramatík – latinčiny, gréčtiny, francúzštiny (http://en.wikipedia.org/wiki/Petrus_Ramus).

r. 1622

P. Rami Grammaticae Latinae rudimenta De vocum inflexionibus Recens... Leutschoviae, Typis Danielis Schultz... (Martin, SNK: SE 1312/ 2)

Latinská gramatika.

r. 1622

P. Rami Veromandvi Professoris Regii, Grammatica Latina... Leutschoviae, Imprimebat Daniel Schultz. Anno. (Martin, SNK: SE 1312/ 1)

Latinská gramatika.

RATAJ, Václav – tiež Ratagius (* ? – + ?) farár v Batizovciach (Čaplovič, 1984, s. 1045). Evanjelický profesor českého pôvodu, rektor v Markušovciach a zároveň vychovávateľ troch šľachtických bratov z markušovského rodu Máriássy (Ladányi, 1977, s. 500).

r. 1637

Sententiae Evangeliorum Dominicalium In Usus Scholarum collectae,... Leutschoviae, Typis Laurentii Brevver. Anno: M. DC. XXXVII. (Martin, SNK: SD 50)

Po latinsky písaná poézia (dielo venoval trom bratom Emerichovi, Baltazárovi a Samuelovi Máriássy – Čaplovič, 1972, s. 311).

REGGIANUS, Joannes Baptista – tiež Reggiani (* ? – + 18. 4. 1693 Levoča) predstavený rehole minoritov v Levoči (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1673

Anticatechetica, Seu Errores A Conrado Dieterico In Institutionibus Catecheticis,... Leutschoviae, apud Sam: Brewer. (Martin, SNK: SE 1865)

Katolícka polemika.

RHENIUS, Johann – (* 1574 Oschatz, Nemecko – + 1639 Husum, Nemecko) nemecký pedagóg, učiteľ, editor antických diel. Pôsobil vo viacerých mestách Nemecka ako učiteľ, rektor gymnázií a profesor. Plodná bola najmä jeho tvorba učebníc latinčiny pre stredné školy, ktoré sa používali okrem Nemecka i na školách na území Slovenska a ich využívanie trvalo ešte v 19. storočí. Okrem toho bol autorom teologicko-filozofických spisov (Slovenský biografický slovník R-Š, 1992, s. 83).

r. 1694

M. Johannis Rhenii Donatus Latino-Germanicvs ostendens rationem Declinandi,... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno 1694. (Martin, SNK: SE 2377)

Nemecko-latinská učebnica gramatiky.

RULICHIUS, Valentinus – (* ? – + ?) farár v Levoči (Čaplovič, 1984, s. 1052).

r. 1645

Laudatio funebris, Oder Christliche Ehrenpredigt bey dem Adelichen Leichen... Gedruckt zur Leutschaw bey Lorenz Brewern. (Martin, SNK: SD 51787, fk.)

Nemecká pohrebná kázeň.

SARTORIUS, Ján – (* Prešov – + ?) prešovský evanjelický farár, subrektor a diakon (Lazar, 1983). Zaslúžil sa o vytvorenie prešovského kolégia.

r. 1670

Die wohl verschlossene Ruhe-Kammer der Gläubigen Kinder Gottes,... Leutschau, bey Samuel Brewern. (Martin, SNK: SD 47977 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Nemecká pohrebná kázeň.

SCHEIDNER, Georgius – (* 4. 8. 1655 Hartberg, Rakúsko – + 10. 5. 1716 Trnava) doktor filozofie, humanista, učiteľ gramatiky, košický univerzitný profesor (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1695

Hebdomas Regum Hungariae Per Septem Regni Saecula distributa, et Illustrissimo Domino,... Impressum Leutschoviae, Typis Sam. Brew. (Martin, SKNK: SE 6215)

Latinská poézia spolu s promočnou tlačou.

SCHÖN, Caspar – (* 13. 12. 1612 Botnang, Nemecko – + 25. 10. 1693 Stuttgart, Nemecko; <http://www.ahnenforschung-kunert.de/botnang-ort.pdf>) učiteľ, vychovávateľ, rektor gymnázia v Banskej Štiavnici a Prešove (Szinyei, 1891 – 1914).

r. 1668

Positionum Theologicarum Decas II. De Theologiae Principio seu Scriptura Sacra Quam... Leutschoviae, Ex Officina Samuelis Brever. (Martin, SNK: SD 2713/ 3)

Teologická dišputácia.

SCHWARZ, Ján – tiež Schwartz (* 1641 Prešov – + 28. 12. 1728 Prešov) učiteľ a rektor kolégia v Prešove, evanjelický kňaz. Niekoľko rokov žil v exile. Bol diakonom, neskôr prvým farárom predmestského zboru v Prešove a napokon sa stal superintendentom (Lazar, 1983). Bol profesorom logiky a praktickej filozofie, ako rektor a kazateľ pôsobil istý čas i v Bratislave. Bol autorom viacerých významných divadelných hier, ktoré sa používali ako

pedagogický prvok vo výučbe na prešovskom kolégiu (Slovenský biografický slovník R-Š, 1992, s. 249)

r. 1688

Maternum Cordolium, oder Das verunruhigte und kaum wieder befriedigte Mutter-Hercz... Gedruckt zu Leutschau bey Samuel Breuern. (Martin, SNK: SD 47998, fk.)

Nemecké pohrebné verše.

SIMONIDES, Ján – (* 1648 Spišské Vlachy, okr. Spišská Nová Ves – + 7. 5. 1708 Banská Bystrica) autor cestopisnej a memoárovej literatúry, učiteľ, rektor gymnázia v Brezne, evanjelický farár, kazateľ. Ako farár pôsobil na viacerých miestach Slovenska. Počas prenasledovania protestantov a po odhalení Vešelániho povstania bol väznený a odsúdený na španielske galeje do Neapola. Spolu s T. Masníkom ich odtiaľ vykúpil nemecký kupec (J. F. Wetz). Potom obaja putovali po Európe a tieto cesty zdokumentoval vo svojom denníku. Okrem cestopisných diel bol autorom príležitostných veršov, evanjelického katechizmu a teologických dišpút. Zasadzoval sa o hojnejšie používanie národného jazyka (Slovenský biografický slovník, R-Š, 1992, s. 260).

r. 1669

Lesso Panegyricum,... Davidis Lani, Ecclesiarvm Evangelicarum Dobronensis,... Literis, Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 2713/ 8, var. B; SD 38112 priv. 14, var. B)

Latinské pohrebné verše.

r. 1669

Stvdium Cateheticvm Biblicvm, Logicvm, quod, in Examine Collegii Briznen. publico... Literis, Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 2713/ 9, var. B; SD 38112 priv. 1, var. B)

Latinský teologický spis.

r. 1669

Stvdium Cateheticvm De Evangelio, Symbolo Apostolico, Deo Trivno,... Leutschoviae, Literis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 2713/ 9, var. ?)

Školská dišputácia.

SINAPIUS, Daniel – (* 3. 9. 1640 Sučany – + 27. 1. 1688 Levoča) barokový spisovateľ, evanjelický kazateľ, rektor viacerých škôl, prekladateľ, redaktor a korektor slovenských kníh Brewerovej tlačiarne v Levoči. Autorsky bol mimoriadne činný a vo svojej bohatej spisovateľskej tvorbe sa venoval latinskej a slovenskej poézii, duchovným veršom, próze, napísal viacero školských divadelných hier, zostavil spevník a učebnice náboženstva,

modlitebné knižky a katechizmy. Bol horlivým obrancom slovenského národa a slovenského jazyka, zasadzoval sa o jeho širšie používanie. Jeho tvorba má pre slovenský národ veľký kultúrno-historický význam (Slovenský biografický slovník R-Š, 1992, s. 261).

r. 1686

Domus Hain Moesta Nain Qua efferabatur Virgo... Juditha... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII. str. 483-486, t. j. č. 23)

Latinské pohrebné verše.

SOARIUS, Cyprianus – tiež Suarez, Soresa, Soareza (* 1524 Ocaña, Španielsko – + 19. 8. 1593 Plasencia, Španielsko) jezuita, humanitný profesor rétoriky a teológie, profesor na univerzitách v Brage a Evore (Lohr, 1982, s. 164). Autor významnej učebnice jezuitskej rétoriky.

r. 1675

Tabulae Rhetoricae Cypriani Soarii, Sacerdotis e Societate Jesu... Leutschoviae, Typis Samvelis Brewer. (Martin, SNK: SD 15864/ 2.)

Latinské dielo rétoriky.

SZATHMÁR-NÉMETHI, Mihály – (* 27. 9. 1638 Satu Mare, Rumunsko – + 25. 5. 1689 Kluž, Rumunsko) učiteľ, rektor, evanjelický kňaz. Napísal viac ako 30 kníh polemického, teologického a katechetického charakteru (Szinyei, 1891 – 1914). Ako reformačný kňaz pôsobil v Košiciach (Čaplovič, 1984, s. 1070).

r. 1685

Sz. Dávid Psalteriuma; Avagy A CL. SóltároknaK rövid el-osztása, magyarázattya,... Löcsen, Brewer Samuel által. Anno 1685. (Martin, SNK: SE 1613)

Maďarské žalmy.

SÖLÖŠI, Benedikt – tiež Szölösy (* 1609 Rybník, okr. Levice – + 10. alebo 15. 12. 1656 Kláštor pod Znievom) katolícky kňaz, kazateľ, významný jezuita, učiteľ. Pôsobil na viacerých miestach Slovenska ako učiteľ (Trnava, Spišská Kapitula, Lauffen, Szendrő), kňaz a kazateľ (Užhorod, Košice, Kláštor pod Znievom, Trnava). Bol zostavovateľom prvého slovenského katolíckeho spevníka (Cantus Catholici), čím zaujal dôležité miesto v barokovej literárnej spisbe. Bol zástancom slovenského jazyka a poukázal na slávnú minulosť Slovákov (Slovenský biografický slovník R-Š, 1992, s. 313).

r. 1655

Cantvs Catholici. Pýsne Katholjcke. Latinské, y Slowenské: Nowé y Starodawné... A. P. R. 1655. (Martin, SNK: SD 10375)

Prvý slovenský katolícky spevník.

TERENTIUS Apher, Publius – (* asi 195 p. n. l. ? – + 159 p. n. l. ?) rímsky básnik a dramatik. Autor šiestich (dochovaných) divadelných hier komediálneho žánru. Jeho tvorba bola inšpiráciou pre talianskych dramatikov 16. storočia a pre ďalších významných spisovateľov (<http://sk.wikipedia.org/wiki/Terentius>).

r. 1685

Pvb. Terentii Comoediae Sex, Ex recensione Heinsiana. Leutschoviae, Apud Samuelem Brewer. 1685. (Martin, SNK: SE 2810)

Latinská divadelná hra.

TINCTORIUS, Melchior – (* ? – + ?) pochádzal z Brezna, študent v Ružomberku (Čaplovič, 1984, s. 1078).

r. 1644

Thematum Philosophicorum Fasciculus... Leutschoviae, E Typographeo Breveriano, Anno 1644. (Martin, SNK: SD 47045, mf.)

Školská filozofická dišputácia.

TRANOVSKÝ, Juraj – tiež Třanovský, Tranoscius, Tranosci a iné (* 27. 3. alebo 9. 4. 1592 Czieszyn, Poľsko – + 29. 5. 1637 Liptovský Mikuláš) evanjelický farár, kazateľ, učiteľ na viacerých školách, rektor (Holešov), vychovávateľ, náboženský spisovateľ. Bol významným barokovým spisovateľom, ktorý sa zameriaval na svetskú, ale najmä náboženskú literárnu tvorbu. Venoval sa duchovnej lyrike, prozaickým modlitbám, teologickým rozpravám, no najviac vynikol v duchovnej piesňovej oblasti. Je autorom významného evanjelického kancionála, prvého svojho druhu (Slovenský biografický slovník T-Ž, 1994, s. 114).

r. 1635

[Phiala Odoramentorum, Apocal: 5. Modlitby Křesťanské... (Wytisštěny w Lewoči, v Wawřince Brewera, Léta 1635.). (Martin, SNK: SE 293)

Slovenský notovaný evanjelický spevník.

r. 1636

Cithara Sanctorum. Apoc. 5. v. 8. Pjsně Duchownj, Staré y nowé . . . K njmž přidany gsau Pjsně D. M. Lutherá . . . v Wawřince Brewera (Martin, SNK: SE 2318; vo fonde SNK sa nachádza ešte jedno vydanie z roku 1696 so sign. SD 2497)

Slovenský notovaný evanjelický kancionál.

TRUSIUS, Jób – tiež Hlobík, Rosenbergensis a iné (* asi 1622 Ružomberok – + 1687 Wroclaw, Poľsko) evanjelický kňaz (Zvolen), kazateľ, učiteľ, rektor (Banská Bystrica, Krupina), barokový spisovateľ. Autorsky sa venoval príležitostnej latinskej poézii a napísal školskú polemickú dišputu. Počas prenasledovania protestantov bol odsúdený do vyhnanstva (Slovenský biografický slovník T-Ž, 1994, s. 134).

r. 1643

Positiones Miscellaneae quas... in Gymnasio Neosoliensi... Leutschoviae, Typis Laurentij Breweri. (Martin, SNK: SD 47044, mf.)

Latinská školská dišputa.

TURÓCI, Michal – tiež Túróczi (* 14. 8. 1669 Skalica – + 6. 3. 1706 Prešov) jezuita, náboženský spisovateľ, univerzitný profesor v Košiciach (Slovenský biografický slovník T-Ž, 1994, s. 145).

r. 1696

Lilietum Immaculatae Conceptae Beatae Virginis... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SE 2784)

Latinská dizertačná tlač.

WEBER, Ján – (* 1612 Vinosady, okr. Bratislava – + máj 1684 Prešov) lekár, lekárnik, barokový spisovateľ, richtár Prešova. Patril medzi významných a vážených občanov Prešova, pôsobil v ňom ako lekár a lekárnik, dokonca vo svojej lekárni vyučoval záujemcov o medicínske vedy. Bol iniciátorom vytvorenia prešovského kolégia. Jeho najvýznamnejším dielom, ktorému sa dostalo uznania aj v cudzine, bola zdravotnícka kniha o prevencii proti moru (Slovenský biografický slovník T-Ž, 1994, s. 346).

r. 1645

Amuletum. To gest: Zpráva krátká a potřebná o Moru,... Typis Leutschoviae apud L. B. 1645. (Martin, SNK: SE 295)

Slovenská lekárska tlač.

r. 1665

Lectio Principvm. Hoc est: Politica Manvdctio, Qvo Pacto Ivveni Gvbernatori Christiano... Leutschoviae, Typis Haered: Brev. Anno M. DC. LXV. (Martin, SNK: SB 5488)

Latinské politické dielo.

r. 1668

Wappen der Königl. Freyen Stadt Eperies In Ober Vngarn beym... Gedruckt bey Samuel Brewern,... (Martin, SNK: SD 42815 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)

Tlač regionálnych dejín.

ZÁBOJNÍK, Juraj – (* 1608 Veselé, okr. Trnava – + 12. 5. 1672 Krupina) evanjelický kňaz, cirkevný hodnostár, náboženský barokový spisovateľ, učiteľ, rektor. Počas prenasledovania protestantov a odhalenia Vešelániho povstania, nebol odsúdený na vyhnanstvo alebo galeje, ale bol zbavený svojich hodností a vyhnaný z fary v Bzovíku. Potom žil v ústraní. Autorsky sa venoval duchovnej poézii a piesňam, ktoré sa stali súčasťou viacerých spevníkov (Slovenský biografický slovník T-Ž, 1994, s. 383).

r. 1686

Modlitby nábožné w nichž se obsahuj Rannj, Wečernj, Obecné Wzdychánij, při tom take Pjsničky... Wytisstěné w Lewoči v Samuele Brewera. (Martin, SNK: SE 503)

Slovenský evanjelický spevník.

ZIEGLER, Georg – (* 1551 ? – + 1633 ?) učenec, profesor na univerzite v Rige (Vadász, 2008). Teológ a významný profesor na univerzite v Königsbergu, Nemecko (Liivi Aarma, 2004, s. 7)

r. 1630

Discvrsvs De Svmmo Bono. Az Legföb Iorol, Mellyre Ez Vilag Mindenkoron serényen és válóban vágyódik.... Lörintz által, 1630. (Martin, SNK: SD 33732)

Filozofické dielo, ktoré preložil Albert Molnár Senci.

4.2 Obsahový rozbor anonymných levočských tlačí

Pri nasledujúcich anonymných dielach neboli zistení žiadni pôvodní autori. Známe sú iba mená autorov príležitostných a iných veršov, ktoré tieto tlače obsahujú a mená, komu je tlač venovaná alebo určená.

r. 1644

KÖNYVE:... RS... Könyve... Colmári... tott Löcsén, Nyomtatta Brewer Lörintz 1644.
(Martin, SNK: bez sign.)

Zlomok titulného listu s úplným impresom, ktorý sa našiel vo väzbe Agendaria, Trnava 1583 (Čaplovič, 1984, s. 919).

r. 1645

THRENODIAE super insperatum et luctuosum obitum, DN. Annae Siceliae, Nobilissimae prosapiae ortu... /Levoča, V. Brewer 1645/. (Martin, SNK: SD 51788, fk.)
Latinské pohrebné verše.

r. 1652

EIN schön - vnd nützlich Gebetbüchlein Für alle Noth vnnd Stände der gantzen Christenheit... Lorenz Brewers. Im Jahr Christi 1652. (Martin, SNK: fk.)
Zbierka nemeckých evanjelických modlitieb.

r. 1660

ACERBISSIMUM Funus... Comitum... Mariae Gyvlafi de Ratot etc... Comitum... Stephani Thoekoeli Perpetui de Kežmark... Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri. (Martin, SNK: SD 22012)
Latinské pohrebné verše.

r. 1663

LAETUS Sub tempore maesto Applausus quo Festivitate Nuptiale... Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri. (Martin, SNK: SD 2634/ 2)
Latinské svadobné verše.

r. 1667

FAUSTA Connubialia Ehe- und Hochzeit-Glück, Dem... Herrn Zacharias Rochsern...
Gedruckt zur Leutschaw, bey Samuel Brewern. (Martin, SNK: SD 2713/ 5)
Nemecké svadobné verše.

r. 1667

GLÜCKWÜNTSCHENDE Hochzeit-Gedichte bey Ehelicher Vermählung, Des... Herrn
Zacharias Rochser... Gedruckt zur Leutschaw, bey Samuel Brewern. (Martin, SNK: SD
2714/ 5)
Nemecké svadobné verše.

r. 1667

MELISMATA Syncharistica Festis Aphrodisiis Lectissimi Nuptorum paris... Zachariae
Rochser... Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (Martin, SNK: SD 2714/ 6)
Latinské svadobné verše.

r. 1671

LUSUS Poetici in Festivitate Nuptiali Viri... Literatissimi, Dn. Johannis Simonidis,
Gymnasii... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 38728)
Latinské svadobné verše.

r. 1672

POMARIUM Palmatum Spathalio Maria revincens, quod, dum... M. Johannes Bajer,
Leutschoviae, Stanno Breweriano. (1672.). (Martin, SNK: SE 6420 – Čaplovič ju vo svojej
bibliografii neuvádza ako tlač v SNK)
Latinské svadobné verše.

r. 1675

PRAECEPTA Rhetorices Pro Gymnasiis PR. PP. Societatis Jesu, Regni Hvngariae...
Leutschoviae, Typis Et Sumpt. Samuelis Brever. (Martin, SNK: SD 15864/ 1-2.)
Latinské rétorické dielo.

r. 1681

ARTICULI dominorum Praelatorum, Baronum, Magnatum,... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 14873/ 2; vo fonde SNK sa nachádza ešte jedno vydanie z roku 1687 so sign. SD 14873/ 2)

Zbierka uhorských zákonov.

r. 1684

GANTZE: Der gantze Psalter, Des Königlichen Propheten Davids... Gedruckt zu Leutschau, Bey Samuel Breuern, Jm Jhr Chr: 1684. (Martin, SNK: SE 2674)

Nemecké evanjelické žalmy.

r. 1687

ARTICULI Diaetales Posonienses Anni, M. DC. LXXXVII. [= 1687.] Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 14.873/ 3)

Zbierka uhorských zákonov.

r. 1687

CYNOSURA Jurisperitorum, In qua Loca Decretalia Et Articuli Novissimarum Constitutionum Incltyti Regni Hungariae,... Typis Samuelis Brewer, Anno 1687. (Martin, SNK: SD 14873; vo fonde SNK sa nachádza ešte jedno vydanie z roku 1700 so sign. SD 2226)

Tlač uhorského práva.

r. 1687

MORTUA: Mortva Vita Seu Viva Mors Mathusalem excedens Annos... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (Martin, SNK: SD 10942)

Latinská reč.

r. 1698

EVANGELIA Et Epistolae Dominicorum, ac Festorum Dierum, Latine et Hungarice... Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, A. 1698. . (Martin, SNK: SD 2251)

Latinsko-nemecké evanjeliá.

4.3 Analýza posesorov levočských tlačí 17. storočia vo fonde SNK

Ako som bola spomínala, vo fonde SNK sa nachádza 124 levočských tlačí 17. storočia. Pri študovaní jednotlivých exemplárov som zistila provenienčné údaje pri 25 tlačiach. Vzhľadom na to, že viaceré exempláre sú fotokópie, zistiť provenienčné údaje nebolo možné pre zlú grafickú kvalitu. Pri viacerých originálnych tlačiach boli samotné posesorské údaje zle čitateľné a nedalo sa presne určiť, o akú provenienciu ide.

Z uvedeného počtu zistených posesorských záznamov ich najviac pripadá na piaristické knižnice v Podolínci (7 tlačí) a Prievidzi (3 tlače). Jedna tlač nie je ďalej identifikovaná a posesorský záznam je obmedzený len na údaj, že pochádza z piaristickej školy. Jedna levočská tlač 17. storočia, ktorá sa nachádza vo fonde SNK bola darom Jána Vitézyho (pravdepodobne magistra košickej univerzity – Čaplovič, 1984, s. 1157) piaristickej knižnici v Podolínci. Na dvoch tlačiach s provenienciou piaristickej knižnice v Podolínci sa nachádzajú mená Valentín Schnell (richtár v Spišských Vlachoch – Čaplovič, 1984, s. 1147) a Martin Znihauer. Na jednej tlači s prievidskou provenienciou mená Mikuláš Balog (príslušník šľachtického rodu, cirkevný hodnostár, ktorý po štúdiách v Trnave konvertoval na katolícku vieru – Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 127) a Nicolaus Platky.

Piaristické knižnice v Podolínci a Prievidzi vznikli v súvislosti s poslaním piaristov a ich rehole na území Slovenska. Tým poslaním bolo vyučovanie, vzdelávanie a výchova mládeže. Prvá piaristická rehoľa na území Slovenska bola založená v roku 1643 v Podolínci na podnet krakovského vojvodu Stanislava Lubomirského a v roku 1666 v Prievidzi (Klimeková, 2004, s. 47). Postupne sa piaristi rozšírili do viacerých slovenských miest. Táto rehoľa sa mohla veľmi dobre vyvíjať, pretože v období silnejúcej protireformácie bola vítaná a podporovaná katolíckou vrchnosťou a katolíckymi mecenášmi. Pri svojej pedagogickej činnosti používali piaristi nové a moderné metódy vyučovania, používali divadlo ako jeden z vyučovacích prostriedkov. Kládli dôraz na predmety využiteľné v praxi a bežnom živote. Najprv tieto školy mali charakter nižších škôl, kde sa učilo len čítanie, písanie a počítanie, a neskôr sa ich úroveň a rozsah učiva rozšírili (Saktorová, 1997, s. 6 – 7). K tomu, aby toto poslanie mohli plniť na takej vysokej úrovni im pomohli knižnice, na ktoré kládli piaristi veľký dôraz. Knihy kúpali, dostávali darom od svojich priaznivcov alebo absolventov škôl. Takto sa ich knižnice rozrastali

a stali sa bohatým zdrojom informácií a pre súčasníkov dokladom o bohatej knižnej kultúre na Slovensku.

Posesorským údaj „z knižnice Dr. Baníka“ majú dve tlače. Doc. Dr. Anton Augustín Baník bol kultúrny historik, filológ, biblioterák a archivár. Vedecký pracovník Matice slovenskej, redaktor, vedúci literárneho odboru a prvý predseda Zväzu slovenských knihovníkov (Kalinová, 2001, s. 16). Napísal viacero knižných publikácií a odborných štúdií. Zhromaždil knižnicu s približne 100 tisíc knižničnými jednotkami, ktorú venoval Matici slovenskej a z ktorej pochádzajú aj dve levočské tlače 17. storočia (Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 135).

Zo zvyšných 12 tlačí má každá iného posesora. Za zmienku stoja Gabriel Balaša – krupinský a modrokamenský kapitán pochádzajúci zo šľachtického rodu Balassa z Balassagyarmatu a Modrého Kameňa (Slovenský biografický slovník A-D, 1986, s. 115). Joachim Kalinka – náboženský spisovateľ, učiteľ a rektor, evanjelický farár v Hradnej, Rajci a Ilave, kde bol i dvorským kazateľom. Bol predstaviteľom ortodoxného luteranizmu a pre svoje presvedčenia bol vyhnaný aj so svojou rodinou do exilu (Slovenský biografický slovník, K-L, 1989, s. 26). Adam Chalupka – náboženský spisovateľ, evanjelický farár a učiteľ. Bol otcom Sama a Jána Chalupka (Slovenský biografický slovník E-J, 1987, s. 457). Vladimír Olexa – evanjelický kňaz, teológ, vysokoškolský profesor. Autor mnohých teologických prác, úvah a učebníc. Prispieval do náboženských časopisov a bol šéfredaktorom Cirkevných listov (Slovenský biografický slovník M-Q, 1990, s. 328).

Informácie o niektorých majiteľoch sa mi nepodarilo získať. Je dosť možné, že to boli mešťania, súkromné osoby, ktoré sa nijako výraznejšie nezapojili do kultúrneho a spoločenského života tej doby. Možno mali vlastnú súkromnú knižnicu, ktorá však nebola zvlášť významná.

BAYLY, Lewis: I. N. J. Praxis Pietatis. To gest O cwičenij se w pobožnosti... V Samuele Brewera w Roku Páně, M. DC. LXXIV.

Proveniencia: *Judita Pauko. – Jozef Antal. – Vladimír Olexa Modra 1974.*

BUBENKA, Jonáš: I. N. J. Arithmeticae Vulgaris Nucleus... Leütschau 1689.

Proveniencia: *Bibliotheca Podolin. SP.*

CANISIUS, Peter: Catechismus Latino-Ungaricus. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. Anno 1687.

Proveniencia: *Biblioth. Prividiensis Scholar. Piarum.* – *Nicolaus Balogh Anno 1689.* – *Ex libris Nicolai Platky (?)*.

CICERO, Marcus Tullius: A Marcus Tullius Ciceronak. Négy könyvei... Lötsén, M. DC. XCIV.

Proveniencia: *Ex libris Jas. Rudolphi Novák Ao 1830.* – *Takáczy Gyula magyar könyvtára.*

DIETERICUS, Conradus: Institutiones Catecheticae,... Laurentii Breveri, M. DC. XLIX.

Proveniencia: */.../ libris Samuelis Sándory Ao 1754.* – *Verus possessor /.../ libri Paulus Szalay ab /.../ 1765 die 11 Octobr.*

DIETERICUS, Conrad: Institutiones Rhetoricae,... Typis et Sumpt. Laurentii Brever, An. M. DC. LVII.

Proveniencia: *Ex libris Valentini Schnell Ao 69.* – *Domus Podoliens. Scholarum Piarum.*

FABRICIUS, Ján: I. N. J. Dissertatio Theologica De Vnitate Sensvs Literalis Cujusque... Typis Samuelis Brever, Anno M. DC. LXVII.

Proveniencia: *Plurimum /.../ Excellentissimo Ján Joachimo Kalinka Illaviensis /.../ Comitatu Arvenzis /.../ Superin. Dignis. Ján Feultor (?)*.

GRETSER, Jakob: Rudimenta Lingvae Graecae,... Typis Laurentii Breveri, M. DC. XLIX.

Proveniencia: *Bibliothek Podoliniensis Scholarum Piarens.*

GRÖNINGER, Ernest: Granat-Apffel Marianischer Zühr und Gnaden-Körnlen... Anno 1691. Bey Samuele Breüer.

Proveniencia: *Dómus Prividiensis Scholarum Piarum 1763.*

GYÖNGYÖSI, Štefan: Porábúl meg-éledett Phoenix,... Brewer Samuel által. 1693.

Proveniencia: *Ex libris Matejka Gyula Selmegzbanya.* – *Slovanicae huc 8. júla 1922 Július Matejko.* – *B. Štiavnica 1922 angl. Matejka Gyulából.*

JAKOBEUS, Jakub: Anamnis To gest: Wěčná a nevmijragicy Pamět, založenij Domu Božijho Národu Vherskému,... W Lewoči, v Wawřince Brewera. (1642.).

Proveniencia: *Samuelis Ciezery (?) die Doba /.../ 1730.*

KITONIČ, Ján: Directio Methodica Processvs Ivdiciarii Ivris Consuetudinarii,... Typis Laurentii Breveri, Anno 1650...

Proveniencia: *Ex Libris Gabrielis Balassa Tyrnaviae.*

KOMENSKÝ, Jan Amos: J. A. Comenii Janva Lingvarum Reserata Aurea: ... Gedrucht (!) zur Leutschaw, bey Lorentz Brewern, Im Jahr: 1655.

Proveniencia: *Ad. Chalupka.*

KOMENSKÝ, Jan Amos: Ioh. Amos. Comenii Ianva Lingvae Latinae reserata aurea... Leutschoviae Typis Samuelis Brewer, 1672.

Proveniencia: *Bibliothecae Prividiens. Scholarum Piarum.*

LUTHER, Martin: Katechysmus D. M. Luthera z Nemeckého yaziku na Slowénsky preložený... (Wytisštěno w Lewočy v Wawrjnca Brewera, 1634.).

Proveniencia: *A. M. N. Muzeum Könyvtara. – Dr. Todoreszku Gyula Is Nege Horváth Aranka Könyvtára.*

LUTZMAN, Adolphus: Rudis Praeceptorum Logicorum delineatio... Leutschoviae typis Brewerianis, Anno 1637.

Proveniencia: *z knihnice Dr. Baníka.*

MELANCHTON, Philipp: Compendium Grammaticae Latinae... Danielis Schultz, B. Ano 1619.

Proveniencia: *z knihnice Dr. Baníka*

PRAECEPTA Rhetorices Pro Gymnasiis PR. PP. Societatis Jesu, Regni Hvangariae... Typis Et Sumpt. Samuelis Brever.

Proveniencia: *Domus Podolinens. Scholarus Piarum. – Ex Libris Martini Znihauer (?).*

RAMUS, Petrus: P. Rami Veromandvi Professoris Regii, Grammatica Latina...
Levtschoviae, Imprimebat Daniel Schultz. Anno.

Proveniencia: *Domus Podolinen.*

RATAJ, Václav: Sententiae Evangeliorum Dominicalium In Usus Scholarum collectae,...
Typis Laurentii Brevver. Anno: M. DC. XXXVII.

Proveniencia: *1900 Nyitravármegyei muzeum.*

REGGIANUS, Joannes Baptista: Anticatechetica, Seu Errores A Conrado Dieterico In
Institutionibus Catecheticis,... apud Sam: Brewer. 1673.

Proveniencia: *Ex Libris Joano Vitézy 1675 Bibliothecae Podol. donatus a Possessore Ao 1704 die 26 Julij.*

RHENIUS, Johann: M. Johannis Rhenii Donatus Latino-Germanicus ostendens rationem
Declinandi,... Typis Samuelis Brewer, Anno 1694.

Proveniencia: *Domus Scholarum Piarum /.../. – Johannes Philipko Krigensis Ao 1704 die 25 Januarii Constat 30 fl. Emi ā Georgio Hrabovsky (?) die Ao ut Supra.*

SÖLÖŠI, Benedikt: Cantus Catholici. Pýsne Katholjcke... A. P. R. 1655. (Martin, SNK:
SD 10375)

Proveniencia: *Domus Podoliniensis Scholarum Piarum Anno /.../.*

TERENTIUS Apher, Publius: Pvb. Terentii Comoediae Sex,... Leutschoviae, Apud
Samuelem Brewer. 1685.

Proveniencia: *Ex Libris Mart. Lux De /.../ 1809.*

WEBER, Ján: Lectio Principvm. Hoc est: Politica Manvdvctio, Qvo Pacto Ivveni...
Leutschoviae, Typis Haered: Brev. Anno M. DC. LXV.

Proveniencia: *Ex Bibliotheca Spillenbergiana habet Petrus Paulus Ivanko (?), pastor Klenovzensis A. 1810. – Muzeálna slovenská spoločnosť.*

ZÁVER

V 17. storočí bol vynález kníhtlače dobre udomácnený už aj na území Slovenska. I keď v porovnaní s ostatnou časťou Európy je to o takmer dve storočia neskôr, v rámci Uhorska dosiahli naše tlačiarne vysokú úroveň. Mohlo to byť spôsobené tým, že Slovensko bolo zásobované dovozom tlačeného slova z iných typografií v Uhorsku, v Čechách a ostatnom zahraničí, a pre jeho potreby to bolo dostatočujúce a možno tým, že naši schopní tlačiarne odchádzali za hranice krajiny. Samozrejme, že tlačiarne u nás existovali už pred 17. storočím, no nedosahovali takú úroveň a knižnú produkciu ako inde vo svete.

Obzvlášť levočská typografia sa v 17. storočí stala významnou nielen pre domácu spisbu, ale tlačila aj diela zahraničných autorov, ktorí na našom území aspoň určitý čas pôsobili. Rodina Brewerovcov, ktorá je snáď najznámejšou tlačiarenskou rodinou, počas svojho viac ako storočného pôsobenia v Levoči vyprodukovala veľké množstvo dokumentov najrôznejšieho charakteru. Dokonca aj počas obdobia pritvrďujúcej sa cenzúry a protireformácie, nemala o prácu núdzu. Levoča bola kráľovským mestom, ktoré malo svoje výsady a panoval tam čulý obchodný ruch. Azda aj pre svoju výhodnú polohu sa tlačiarne tak darilo.

Levočské tlače 17. storočia, ktoré sa zachovali vo fonde SNK sú dôkazom toho, čo som už vyššie napísala. Majú rôzny charakter obsahový, jazykový, sú zastúpené autormi nielen slovenského pôvodu, ale aj iných národností. Vo fonde SNK sa týchto tlačí zachovalo 125. Čaplovičova Bibliografia tlačí... uvádza tlačí 111. Vzľadom na rok vydania tejto bibliografie je samozrejme, že časom sa do fondov SNK dostali prostredníctvom akvizičnej činnosti aj ďalšie exempláre, ktoré som sa snažila zachytiť aj v mojej práci

Provenienčné údaje týchto tlačí sú rôznorodé. Najviac ich pochádza v piaristických školských knižnici v Podolínci a Prievidzi. Piaristická rehoľa bola v 17. storočí uznávaná a vítaná najmä zo strany katolíkov. Poslaním piaristov bolo vzdelávanie mládeže a čo iné k tomu nutne potrebovali, aby ich výučba bola kvalitná, ako knihy. Ich školské knižnice boli plné rôznej literatúry, ktorú používali pri výučbe a pre potreby študentov a knižnice mali vlastné knižničné poriadky, robili záznamy o požičiavaní kníh a mali knižničné katalógy.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

BOTÍK, Ján. 2004. Chorvátska šľachta na Slovensku. In *Historická revue* [online]. 2004, roč. 16, č. 3 [cit. 2008-04-06]. Dostupné na internete:

<http://www.historickarevue.com/?id=archiv_65> ISSN 1335-6550.

BREZA, Vojtech. 1997. *Tlačiarne na Slovensku 1477 – 1996*. Bratislava : Zväz polygrafie na Slovensku ; Univerzitná knižnica Bratislava ; Matica slovenská, 1997. 216 s. ISBN 80-85170-25-6.

ČAPLOVIČ, Ján. 1972. *Bibliografia tlačí vydaných na Slovensku do roku 1700. Diel 1*. Martin : Matica slovenská, 1972. 556 s.

ČAPLOVIČ, Ján. 1984. *Bibliografia tlačí vydávaných na Slovensku do roku 1700. Diel 2*. Martin : Matica slovenská, 1984. 1410 s.

COOK, Terrence E. 1998. *Freedom of Speech: Early Champions From Socrates to Jefferson* [online]. 1998, [2008-04-03]. Dostupné na internete:

<<http://www.wsu.edu/~tcook/doc/SebastianCastellion.htm>>

DANGL, Vojtech. 2005. *Bitky a bojiská v našich dejinách*. 1. vydanie. Bratislava : Perfekt, 2005. 243 s. ISBN 80-8046-310-7.

DANIEL, David P. 2000. Vydania náboženskej literatúry v Levoči v období neskorej reformácie (do roku 1650). In *Kniha '97 – '98 : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-569-7, s. 91-95.

DANIŠ, Miroslav. 1998. Slovanská inkunábula v banskobystričkom archíve. In *Kniha '95 – '96 : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 1998. ISBN 80-7090-455-0, s. 55-61.

ĎURICA, Milan S. 1996. *Dejiny Slovenska a Slovákov*. 2. doplnené vydanie. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1996. 274 s. ISBN 80-08-01427-X.

GERBER, Ernst Ludwig. 1966. *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler (1812 – 1814). Teil 3-4*. Graz : Akademische Druck, 1966. 844 s.

JÖCHER, Christian Gottlieb. 1750. *Allgemeines Gelehrten-Lexicon. 2.Th. D-L*. Leipzig : J. F. Gleditschens Buchhandlung, 1750. 2636 s.

JURÍČEK, Ján – PETRÍK, Vladimír. 1968. *Slovenský literárny album*. 1. vydanie. Bratislava : Obzor, 1968. 436 s.

KALINOVÁ, Vlasta. 2001. Pripomeňme si, ako sme vznikli. In *Občasník knihovníkov Bratislavského kraja* [online]. 2001, roč. 2, č. 1 [cit. 2008-03-29], s. 15-17. Dostupné na internete: <http://www.kniznica-ruzinov.biz/swift_data/source/pdf/obcasnik2.pdf> ISSN 1335-664X.

KLIMEKOVÁ, Agáta. 2004. Piaristické školské hry a divadelníctvo. In *Knižnica* [online]. 2004, roč. 5, č. 1-2 [cit. 2008-04-19], s. 46-50. Dostupné na internete: <http://www.snk.sk/swift_data/source/casopis_kniznica/2004/januar_februar/46.pdf> ISSN 1336-0965

KNÍČHAL, Oldřich. 1998. *Storočiami slovenskej literatúry* [online]. Budapešť : Etnikum, 1998 [cit. 2008-04-07]. 217 s. ISBN 963-90-1072-3. Dostupné na internete: <http://szlovakirok.brain.sk/oldrich_knichal_storociami.doc>

KOLLÁROVÁ, Ivona. 2000. Levočskí kníhtlačiari a cenzúra. In *Kniha '97 – '98 : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-569-7, s. 120-128.

KOREC, Ján Chryzostom. 1994. *Cirkev v dejinách Slovenska*. 1. vydanie. Bratislava : Lúč, 1994. 800 s. ISBN 80-7114-137-2.

KOTVAN, Imrich. 1979. *Inkunábuly na Slovensku*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 1979. 559 s.

KUZMÍK, Jozef. 1987. *Knižná kultúra na Slovensku v stredoveku a renesancii*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 1987. 234 s.

LAZAR, Ervín – MIDRIAK, Ján. 1983. *Dejiny evanjelického cirkevného zboru podľa augsburského vyznania v Prešove* [online]. Prešov : Evanjelický a. v. cirkevný zbor, 1983 [cit. 2008-03-29]. Dostupné na internete:

<<http://www.patmos.sk/ecavpo/web/sk/index.jsp?id=50006>>

LICHNEROVÁ, Lucia. 2000. Autori nemeckých vydaní Vavrinca Brewera. In *Knižnica '97 – '98 : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-569-7, s. 129-135.

LIIVI, Aarma. 2004. Book ownership marks in manuscript inscriptions of clergymen in Tallinn and north-estonian district in the XVI century. In *Knygotyra* [online]. 2004, č. 42 [cit. 2008-04-15], s. 1-12. Dostupné na internete:

<<http://www.leidykla.vu.lt/inetleid/knygot/42/straipsniai/str12.pdf>> ISSN 0204-2061.

LOHR, Charles H. 1982. Renaissance Latin Aristotle Commentaries: Authors So-Z. In *Renaissance Quarterly* [online]. 1982, vol. 35, no. 2 [cit. 2008-04-10]. Dostupné na internete: <<http://www.jstor.org/pss/2861036?cookieSet=1>> ISSN 0034-4338.

LUEKER, Ervin L. – POELLOT, Luther – JACKSON, Paul. 2000. *Christian Cyclopedia* [online]. St. Louis : Concordia Publishing House, 2000 [cit. 2008-04-05]. Dostupné na internete:

<<http://www.lcms.org/ca/www/cyclopedia/02/display.asp?t1=D&word=DIETRICH.JOHA NNKONRAD>>

MAHLMANN, Theodor. 1993. Mentzer, Balthasar I. In *Biographisch-Bibliographisches Kirchenlexikon, Bd. 5* [online]. Herzberg : Traugott Bautz, 1993 [cit. 2008-04-05], s. 1273-1285. ISBN 3-88309-043-3. Dostupné na internete:

<http://www.bautz.de/bbkl/m/mentzer_b_i.shtml>

MAJTÁN, Milan. 1972. *Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov*. 1. vydanie. Bratislava : Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1972. 672 s.

MEČIAR, Kamil. 1999. *Životy víťazov 4*. 1. vydanie. Bratislava : Lúč, 1999. 725 s. ISBN 80-7114-255-7.

- MIŠIANIK, Ján. ako rukopis. *Dejiny písma, knihy a kníhtkače*. 71 s.
- MIŠIANIK, Ján. 1945. *Dejiny levočského kníhtlačiarstva*. Trnava : Fr. Urbánek a spol., 1945. 69 s.
- MIŠIANIK, Ján. 1951. *Prehľadné dejiny písma, knihy a kníhtlače*. Bratislava : Sväz slovenských knihovníkov, 1951. 29 s.
- NITRANSKÝ, Tibor. 1972. *Z dejín vydávania a rozširovania literatúry od najstarších čias do roku 1945*. Bratislava : Obzor, 1972. 196 s.
- OLEJNÍK, Milan. 1999. Politické prejavy Marca Tulia Cicerona. In ČAS [online]. 1999, roč. 2, č. 1 [cit. 2008-04-03]. Dostupné na internete:
<<http://www.saske.sk/cas/1-99/olejnik1.html>> ISSN 1335-3608.
- PAVERCSIK, Ilona. 2000. O kníhtlačiarstve v Levoči do polovice 18. storočia. In *Knihy '97 – '98 : zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 2000. ISBN 80-7090-569-7, s. 136-144.
- REPČÁK, Jozef. 1948. *Prehľad dejín kníhtlače na Slovensku*. Bratislava : Tlač, 1948. 157 s.
- SAKTOROVÁ, Helena – KOMOROVÁ, Klára – PETRENKOVÁ, Emília. 1997. *Tlače 16. storočia v piaristických knižniciach*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 1997. 534 s. ISBN 80-7090-456-9.
- SCHAFF, Philip. 1952. *New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge, Vol. V: Goar - Innocent* [online]. Michigan : Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1952 [cit. 2008-04-5]. 508 s. Dostupné na internete:
<<http://www.ccel.org/ccel/schaff/encyc05.h.i.html>>
- SLOVENSKÝ BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK, I. zväzok A-D. 1986. Martin : Matica slovenská, 1986. 544 s.

SLOVENSKÝ BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK, II. zväzok E-J. 1987. Martin : Matica slovenská, 1986. 592 s.

SLOVENSKÝ BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK, III. zväzok K-L. 1989. Martin : Matica slovenská, 1989. 448 s.

SLOVENSKÝ BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK, IV. zväzok M-Q. 1990. Martin : Matica slovenská, 1990. 568 s. ISBN 80-7090-070-9.

SLOVENSKÝ BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK, V. zväzok R-Š. 1992. Martin : Matica slovenská, 1992. 560 s. ISBN 80-7090-216-7.

SLOVENSKÝ BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK, VI. zväzok T-Ž. 1994. Martin : Matica slovenská, 1994. 660 s. ISBN 80-7090-111-X.

SPARN, Walter. 1993. Meisner, Balthasar. In *Biographisch-Bibliographisches Kirchenlexikon, Bd. 5* [online]. Herzberg : Traugott Bautz, 1993 [cit. 2008-04-07], s. 1172-1174. ISBN 3-88309-043-3. Dostupné na internete: <http://www.bautz.de/bbkl/m/meisner_b.shtml>

SZINNYEI, József. 1891 – 1914. *Magyar írók élete és munkái* [online]. Budapest : Hornyánszky Viktor Akad. Könyvkereskedése, 1891 – 1914 [cit. 2008-04-09]. Dostupné na internete: <<http://mek.oszk.hu/03600/03630/html/index.htm>>

ŠKVARNA, Dušan – a kolektív. 1999. *Lexikón slovenských dejín*. 2. doplnené vydanie. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1999. 381 s. ISBN 80-08-02977-3.

TLAČOVÉ ODDELENIE GBÚ. 2007. *Martin Luther (10. 11. 1483 – 18. 2. 1546)* [online]. 2007, [cit. 2008-04-7]. Dostupné na internete: <[http://www.ecav.sk/?p=Aktual/Aktuallprihov/martin_luther_\(10_11_1483_%E2%80%93_18_2_1546\)](http://www.ecav.sk/?p=Aktual/Aktuallprihov/martin_luther_(10_11_1483_%E2%80%93_18_2_1546))>

VADÁSZ, István. 2008. *XVII. és XVIII. századi könyvritkaságok* [online]. 2008, [cit. 2008-04-12]. Dostupné na internete: <<http://www.djm.hu/archiv/konyv.htm>>

VALACH, Július. 1987. *Staré tlačiarne a tlačári na Slovensku*. 1. vydanie. Martin : Matica slovenská, 1987. 216 s.

VEČEŘOVÁ, Petra. 2006. Každodennost pražských tiskařů v 16. a 17. století. In *15. ročník odborné konference : Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska (22.-23. listopadu 2006)* [online]. 2006, roč. 15 [cit. 2008-04-08], s. 83-97. Dostupné na internete: <<http://www.vkol.cz/konf/06ref09/06ref09.pdf>>

WISZOWATY, Andrzej. 2006. *O Religii Zgodnej z Rozumem* [online]. 2006, [cit. 2008-04-03]. Dostupné na internete: <<http://www.old.jeszua.pl/downloads/O%20Religii%20Zgodnej%20z%20Rozumem.pdf>>

ZOVÁNYI, Jenő. 1977. *Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon* [online]. Budapest : A Magyarországi református egyház zsinati irodájának sajtóosztálya, 1977 [cit. 2008-04-13]. 712 s. ISBN 963-7030-15-8. Dostupné na internete: <<http://digit.drk.hu/?m=lib&book=3&p=1624>>

Bayly, Lewis. [cit. 2008-03-29]. Dostupné na internete: <<http://www.ccel.org/b/bayly/>>

Caban, Izák. [cit. 2008-04-02]. Dostupné na internete: <<http://www.osobnosti.sk/index.php?os=projekt>>

Cicero, Marcus Tullius. [cit. 2008-04-03]. Dostupné na internete: <http://www.usefultrivia.com/biographies/cicero_001.html>

Crusius, Martin. [cit. 2008-04-05]. Dostupné na internete: <http://de.wikipedia.org/wiki/Martin_Crusius>

Gretser, Jacob. [cit. 2008-04-05]. Dostupné na internete: <http://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_Gretser>

Chiliazmus. [cit. 2008-04-02]. Dostupné na internete: <<http://sk.wikipedia.org/wiki/Chiliazmus>>

Leidenhofer, Philippus Jacobus. [cit. 2008-04-15]. Dostupné na internete:

<<http://de.wikipedia.org/wiki/Benutzer:Rabe!/Bilder>>

Luther, Martin. [cit. 2008-04-07]. Dostupné na internete:

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther>

Marci, Ján. [cit. 2008-04-07]. Dostupné na internete:

<http://www.mestosnv.sk/en/?k_id=10008&dd_id=24>

Melanchton, Philipp. [cit. 2008-03-29]. Dostupné na internete:

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Philip_Melanchthon>

Pansofia. [cit. 2008-04-05]. Dostupné na internete:

<<http://sk.wikipedia.org/wiki/Pansofia>>

Ramus, Petrus. [cit. 2008-04-08]. Dostupné na internete:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Petrus_Ramus>

Schön, Caspar. [cit. 2008-04-09]. Dostupné na internete:

<<http://www.ahnenforschung-kunert.de/botnang-ort.pdf>>

Terentius Apher, Publius. [cit. 2008-04-11]. Dostupné na internete:

<<http://sk.wikipedia.org/wiki/Terentius>>

BIBLIOGRAFICKÝ SÚPIS LEVOČSKÝCH TLAČÍ 17. STOROČIA VO FONDE SLOVENSKEJ NÁRODNEJ KNIŽNICE

Podľa Čaplovičovej bibliografie sa vo fonde Slovenskej národnej knižnice nachádza 111 levočských tlačí 17. storočia. Tento počet však nie je úplný vzhľadom na to, že pri viacerých tituloch bol údaj o mieste, kde sa nachádzajú vynechaný alebo doplnený poznámkou, že existujú viaceré exempláre na rôznych miestach Slovenska. Pri prezeraní katalógov SNK som dodatočne našla tlače, ktoré J. Čaplovič neuvádza ako tlače nachádzajúce sa vo fonde SNK a do bibliografického súpisu som ich doplnila. Počet potom vzrástol na 125 tlačí.

Daniel SCHULTZ

r. 1619

MELANCHTON, Philipp: Compendium Grammaticae Latinae majus D. Philippi Melanchtonis: 1. Multis praeceptis vtilibus, et observationibus necessaries auctum. 2. Et methodo facili, eaq convenientissimâ traditum. 3. Cum praxi tàm Etymologiae quàm Syntaxeos in fine adjectâ. Et in vsum Scholae Levtschoviensis editum; Opera et studio M. Eliae Vrsini, Del. Misn. Ecclesiasta, et scholae ibid. Rectoris. Accessit in fine prosodia seu Poëtica versibus comprehensa. Levtschoviae, Ex Officina Typographica, Danielis Schultz, B. Ano 1619. 8°. A-S₈ /=136/ I. (*Martin, SNK: SD 46064*)

r. 1620 [Levoča]

BOCATIUS, Ján: Mercurius vel prodromus . . . Levoča, 1620 /.8°. A_{2.8} /=7/ zach. 1. (*Martin, SNK: SC 42669 fk.*)

r. 1622

RAMUS, Petrus: P. Rami Grammaticae Latinae rudimenta De vocim inflexionibus Racens in usum Scholarum hac forma edita. Leutschoviae, Typis Danielis Schultz B. Anno

Christi, IesVs reX noster MeDICVs. [= 1622.] 12°. A₁₂ (?) [= XII ?] 1. (*Martin, SNK: SE 1312/2*)

r. 1622

RAMUS, Petrus: P. Rami Veromandvi Professoris Regii, Grammatica Latina: Cum auctario novo et fasciculi praeceptorum universorum de syllabarum prosodia; et exemplorum analysis tam etymologicae quam syntacticae. Recens in usum Scholarum hac forma distinctius Et emendatius edita. Opera Et studio Andreae Andricii Briznensis Rectoris tunc Scholae Levensis. Levtschoviae, Imprimebat Daniel Schultz. Anno. 12°. A₁₂ – K₆ [= CXIV] 1. (*Martin, SNK: SE 1312/1*)

Vavrinec BREWER

r. 1630

ZIEGLER, Georg: Discvrsvs De Svmmo Bono. Az Legföb Iorol, Mellyre Ez Vilag Mindenkoron serényen és válóban vágyódik. . . . Ennekelötte Iosqvinvs Betvleivs által Hanoviaban bocsattatot ki. Mellyet mostan . . . Magyarrá fordítot Sz. M. A. [= Szenczi Molnár Albert.] Lörintz által, 1630. 4°. [VIII] – 405 – [III] str. (*Martin, SNK: SD 33732*)

r. 1634

LUTHER, Martin: Katechysmus D. M. Lutheri z Nemeckého yaziku na Slowénsky preložený. Od Trech SuperAttendentůw Roku 1612 Njny Znowu od . . . Kateriny Turzo-Groff . . . na Kessmarku Slobodného Pana, Pana Tökölj Jsstwana Manželkj . . . vlastnym nakladkem obnoweny: Ku kteremu Pridané gsu try knižečki: 1. Rosarium Animae. 2. O způsobu Modlenj. 3. Pjsně Duchownij. Od Kneze Daniele Pribischa ffarare Harhowského a na ten čas Seniora bratrstva pŕj nižném Hornadu. (Wytisštěno w Lewočy v Wawrjnec Brewera, 1634.) 8°. A₈ – X₈ – (*)₄ [= CLXXII] 1. (*Martin, SNK: SD 12780, fk.*)

r. 1635

LUTHER, Martin: Beatissimus Theander Lutherus: Tom: I. Ienen: Pag: 129. Fere semper efficiuntur . . . Calix Domini Salvtaris. Georgivs Tranosci. /Levoča, V. Brewer, okolo 1635./ (*Martin, SNK: LAMS*)

r. 1635

MEISNER, Balthasar: A. B. E. D. Boldisar Meisner Sz. Elmelkedesinek A Vasarnapi jesi Magyar Ecclesiának Lelki-Pásztorától. Löcsén, Brever Lörintz Typograph. M. DC. XXXV. [= 1635] eszten. 4°. [XL] – 866 – [XXXI] str. (*Martin, SNK: SD 3373 – Čaplovič uvádza aj túto sign., no je pod ňou iná tlač; SD 33734*)

r. 1635

TRANOVSKÝ, Juraj: [Phiala Odoramentorum, Apocal: 5. Modlitby Křesťanské . . . od kňeze Jiřka Třanovského . . . V Levoči 1635.] (Wytisstěny w Lewoči, v Wawřince Brewera, Léta 1635.) 8°. A₈ – a₈ – B₈ – Y₈ – [II] [= CXCIV] 1. (*Martin, SNK: SE 293*)

r. 1636

TRANOVSKÝ, Juraj: [Cithara Sanctorum. Apoc. 5. v. 8. Pjsně Duchownj, Staré y nowé . . . K njmž přidany gsau Pjsně D. M. Luthera wssecky, z Německé řeči do nassj Slowenské přeložené; Od Kněze Giřjka Třanowského . . . W Lewoči, v Wawřinca Brewera 1635.] (Wytisstien w Lewoči, v Wawřince Brewera Anno M. DC. XXXVI [= 1636.]) 8°. [XXXII] – 700 – [XXXVI] str. (*Martin, SNK: SE 293, SE 2318*)

r. 1637

LUTZMAN, Adolphus: Rudis Praeceptorum Logicorum delineatio quae Familiari discussione Trimestri imbibita (!), Honori et Observantiae Nobilissimorum, Amplissimorum, Consultissimorumq; Dominorum Dn. Jvdicis Senatorvm Hornis Comitii Inclyta Libera Regiaq; Republica Eperiensi, declaratorum consecrabat et publicae ventilationi subiciebat. Sub Praesidio Admodum Reverendi Praenobilis et Excellentissimi Dn. Domini Adolphi Lutzman a Weiss, Artium et Philosophiae Doctoris Sacrosanctae

Theologiae Licenciati, juris utriusq; candidati, et. c. Juventus Musis ejusdem familiaribus consecrata. Johannes Sartorius Eperiensis. Elias Lasitius Dezericenus. Martinus Martinides Stiawnik. Valentinus Hancke Angelopolitanus. Salomon Grünwald Bartphensis. Johannes Hancke Angelopolitanus. Leutschoviae typis Brewerianis, Anno 1637. 4°. /4/ 1. (*Martin, SNK: SD 46096*)

r. 1637

RATAJ, Václav: Sententiae Evangeliorum Dominicalium In Usam Scholarum collectae, hemistichiis et distichis Latinis, nec non rhythmis Bohemicis colligatae per Venceslaum Ratagium Boëmum Leutschoviae, Tipis Laurentii Brevver. Anno: M. DC. XXXVII. [= 1637.] 8°. A₈ – F₄ [= XLIV] 1. (*Martin, SNK: SD 50*)

r. 1638 [Brewerovská tlačiareň]

BAYLY, Lewis: Praxis Pietatis. Az az, Kegyesség-Gyakorlás. . . . Fordítottatott Angliai nyelvből, az Magyar Keresztyéneknek, . . . vigasztalásokra és bóldo gságokra: Es most mászodszor . . . úyultann ki-botsáttatott, ugyan Medgyesi Pál . . . által . . . Nyomtattá az Nemzetes Dobi Istvan Uram költségével. Lötsön. (Leutsch: typis Breverianis M. DC. XXXVIII. [= 1638.]) 12°. [LII] – 978 – [XVIII] str. (*Martin, SNK: SE 2460*)

r. 1641

CASTELLIO, Sebastian: Dialogorum Sacrorum Libri Quatuor. Autore Sebastiano Castellione. Qui nunc postremo opus recognovit: . . . Leutschoviae, typis Laurentii Breweri, Anno M. DC. XLI. [= 1641.] 12°. [II] – 298 – [IV] str. (*Martin, SNK: SE 4658*)

r. 1642

JAKOBEUS, Jakub: Anamnis To gest: Wěčná a nevmijragicy Pamět, založenij Domu Božijho Národu Vherskému, w . . . Měště Pressowě, . . . Julij 25. . . . Léta 1642ho, w Kratické Oracy a neb promluwenj připomenutá Od M. Jakuba Jakobaea, etc. toho času w témž Měště Slowa Božjho a Swattosti Welebných, Národu Slawného a starožitného Slowenského Služebnjka. . . . W Lewoči, v Wawřince Brewera. (1642.) 4°. A₄ – B₄ [= VIII] 1. (*Martin, SNK: SE 2265, fk.*)

r. 1642

JAKOBEUS, Jakub: [Viva gentis Slavonicae delineation. Leutschoviae, L. Brewer. 1642.] 4°. A₄ – E₄ [= XX] 1. (*Martin, SNK: SD 849/2*)

r. 1642

KUČERA, Ján: Disputatio Ethica De Virtutibus Homiliticis. Comitate, Veracitate, et Urbanitate. Quam . . . In Illustri Rosebergensi Gymnasio sub Raesidio Dn. Iohannis Kusarae, ejusdem Gymnasij Directoris supremi. Publice ventilandam exhibet Petrus Zolnay Junior, ad diem 27. Augusti . . . Levtschoviae, E Typographeo Laurentii Breweri. Anno Domini: M. DC. XLII. [= 1642.] 4°. A₄ – D₂ [= XIV] (*Martin, SNK: SD 42511 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1642

KUČERA, Ján: Disquisitio Mathematico-Theologica De Computo per I. Principia methodica. II. Consectaria selecta. III. Scholia dilucida. IV. Problemata succincta lepide disposita. Quam In disputationem publicam producit Johannes Kuzera, p. t. Juventutis Gymnasij Rosenbergensis Studiorum Director. Respondente Andrea Oczovvino, Ad diem 27. Et 28. Jun: . . . Levtschoviae, E Typographeo Laurentij Breweri. Anno Domini: M. DC. XLII. [= 1642.] 4°. A₄ – C₄ [- XII] (*Martin, SNK: SD 47574 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1643

JAKOBEUS, Jakub: Pascha Lachrymosum Inclutae Urbi Epperiensi ominosum. To gest: Kázanií Božijho Slova na den Velikonočnj, ku potěssenj zarmauceným pohořelým Panům Měsstianům a ostatkům mocy Božj, w Městě témž Pressowě . . . ochraněným, k napomenutj po hrozném a welice diwném Ohni, kterýž na den Velikého Pátku Léta tohoto 1643. . . . wessel, Murum Města, Basstam y Braně při Kosteie Slowenském veliké sskody včinił, . . . Kázané od M. Jakuba Jakobaea, w témž Městě Slova Božjho a Swatosti Páně Krystowých w Národu Slowenském služebnjka . . . Wytisstěné w Lewoči, v Wawřince Brewera. (1643.) 4°. A₄ – C₄ [= XII] 1. (*Martin, SNK: SE 2266, fk. i mf.*)

r. 1643

KUČERA, Ján: Disquisitio Publica Historico-Theologica Quae Hodiernam Romanam Ecclesiam Occasione illius Christophori Magni nec non Coronae B. Virginis Mariae horrendae Idololatriae convincit. quam . . . examini submittit. Johannes Kuzera, p. t. Gymnasij Rosenberg: Director. Respondente Georgio Vaida Löveiensi Hungaro. Die 4. Juni: . . . Leutschoviae, Typis Laurentij Breweri. Anno C. 1643. 4°. A₄ – C₃ [= XI] 1. (*Martin, SNK: SD 46071, 2 mf.*)

r. 1643

TRUSIUS, Jób: Positiones Miscellaneae quas . . . in Gymnasio Neosoliensi Placide Ventilandas proponit Praeside Hilario Ernesto Bineri, Rectore Respondens et Autor Hiobus Trusius Rosenberg: Hung: Anno . . . M. DC. XLIII. [= 1643.] Mense Septembri. Leutschoviae, Typis Laurentij Breweri. (1643.) 4°. [IV] 1. (*Martin, SNK: SD 47044, mf.*)

r. 1644

KÖNYVE: . . . RS . . . Könyve . . . Colmári . . . tott Löcsén, Nyomtatta Brewer Lörintz 1644. 12°. /I/ zach. 1. (*Martin, SNK: bez sign.*)

r. 1644 [Brewerovská tlačiareň]

TINCTORIUS, Melchior: Thematum Philosophicorum Fasciculus . Quae . . . Praeside Iohanne Kuzera, p. t. Gymnasii Rosenbergen: Directore supremo Melchior Tinctorius Brisnen: Pannon. Ad diem April. Publice defendet , in dicti Gymnasii Acroasi superiori. Leutschoviae, E Typographeo Breveriano, Anno 1644. 4°. [IV] 1. (*Martin, SNK: SD 47045, mf.*)

r. 1645

KUČERA, Ján: Consilium I. quomodo Universa Papismi Armatura prudenter sit diripienda. Authore Iohanne Kuzera p. t. Gymnasij Ilieshaziani, quod Rosenbergae est, Rectore, [B. m. a t.] (1645.) 24°. A₁₂ – G₁₂ (?) [= LXXXIV?] 1. (*Martin, SNK: SE 4780, zlomok, zložky A, C a E*)

r. 1645

RULICHIUS, Valentinus: Laudatio funebris, Oder Christliche Ehrenpredigt bey dem Adelichen Leichen begaegnuess der Weiland . . . Frawen Annae Reuterin gebornen Sicelin . . . Herrn Vdalrici Reuters . . . hinterlassenen Frawen Wittib, Die Anno 1654 . . . 30 Septembris . . . Todes verblichen vnd folgenden Montag den 2. Octobris in ihrem Adelichen Erb-begraebniss beygesetzt worden. Gehalten zu Schembnitz . . . Von Valentino Rulichio, Templino Marchita . . . Gedruckt zur Leutschaw bey Lorenz Brewern. (1645).4°. A₄–F₄ /=24/ 1. (*Martin, SNK: SD 51787, fk.*)

r. 1645

THRENODIAE super insperatum et luctuosum obitum, DN. Annae Siceliae, Nobilissimae prosapiae ortu . . . Vitri Dn. Udalrici Reuteri, quondam Senatoris inclytæ Reip: Schemnicensis . . . Quae . . . M. DC. XLV. Prid: Kal: Octobr: . . . emigravit, in Defunctæ laudationem . . . scriptæ et oblatae. /Levoča, V. Brewer 1645/. 4°. /IX/ s. (*Martin, SNK: SD 51788, fk.*)

r. 1645

WEBER, Ján: Amuletum. To gest: Zpráva krátká a potřebná o Moru, Yakýchby Prostředků náležitých y zdawj y Nemocnj w čas Moru vžjwati měli, včiněná od Jana Webera, Apatikáře Pressowského. . . . Typis Leutschoviae apud L. B. 1645. 12°. [XX] – 162 – [VI] str. + tb. (2 strany.) (*Martin, SNK: SE 295*)

r. 1647

MOLNAR, Gregorius: Elementa Grammaticae Latinae: Pro Recta Institutione juventutis Scholasticae, ex prolixioribus Grammaticorum praeceptis, in breve Compendium contracta. A . . . Nunc noviter emissa, et ab innumeris erroribus purgata. Leutschoviae, Typis et Sumptibus Laurentii Breveri, 1647. 8°. A_{1, 4, 5, 8}, F_{1, 4, 5, 8}, G₁₋₈, I₁₋₈ /=24/ zach. 1. (*Martin, SNK: SD 48292*)

r. 1648

OKOLIČÁNI, Ján: Tripartiti Operis Jurium Consuetudinariorum Regni Hungariae Compendium. Rhythmis vulgaribus Per Joannem Okolicznai Seniore editum. Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri, An. M. DC. XLVIII. [= 1648.] 12°. 208 – [XLIV] str. (*Martin, SNK: SE 1753*)

r. 1649

DIETERICUS, Conradus: Institutviones Catecheticae, e B. Lutheri Catechesi depromptae Et variis notis illustratae; annexis IV. Symbolis Oecumenicis Et Augustana Confessione, Editio Ulmensis novissima de An. 1640. nunc denuo impressa, Ab ipsomet Autore permultum aucta Et recognita: . . . Leutschoviae Typis Et Sumptibus Laurentii Breveri, M. DC. XLIX. [= 1649.] 12°. [L] – 842 – [XCII] str. (*Martin, SNK: SE 1280*)

r. 1649

GRETSEK, Jakob: Rudimenta Linguae Graecae, Ex Primo Libro Institutionum. Jacobi Gretseri Societatis Jesu. Leutschoviae Typis Laurentii Breveri, M. DC. XLIX. [= 1649.] – 8°. [VI] – 97 str. (*Martin, SNK: SD 11165*)

r. 1649

KOMENSKÝ, Jan Amos: Joh. Amos. Comenii Ianva Linguae Latinae reserata aurea. Sive, Seminarium Linguae Latinae et Scientiarum omnium. Hoc est: Compendiosa Latina met aliam quamlibet Linguam, una cum Scientiarum et Artium fundamentis, perdiscendi Methodus, sub Titulis centum, Periodis mille comprehensa. Et in usum Scholae Varadiensis, juxta Belgarum editionem postremam, . . . in Hungaricam Linguam translata, Per Stephanum Benjamin Szilagyí, ejusdem Scholae Rectorem . . . Leutschoviae, Typis Laurentij Breveri, An. 1649. 8°. [XII] – 220 – [XV] str. (*Martin, SNK: SD 3139*)

r. 1649

KOMENSKÝ, Ján Amos: J. A. Comenii Januae Linguae Latinae Vestibvlvm, Primum In usum Illustris Paedagogeí Albensis Hungarice redditum. Deinde Orthodoxarum in

Hungaria Scholarum Usui accomodatum. Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri, M. DC. XLIX. [= 1649.] 8°. [VIII] – 32 str. (*Martin, SNK: SD 3139 – privázok*)

r. 1650

KITONIČ, Ján: Directio Methodica Processvs Ivdiciarii Ivris Consuetudinarii, Inclyti Regni Hungariae. Per M. Joannem Kithonich de Koztanicza. . . . Rövid Igazgatas A Nemes Magyar Orszagnak Es hozzá tartozó Részeknek szokott Törvény Folyasirol. Mellyet, Deákbol Magyar nyelvre fordított Kaszoni Janos Varadgyan. Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri, Anno 1650. 4°. [VIII] – 509 – [XV] str. (Na str. 445 – 509.): Centuria certarum contrarietatum et dubietatum ex Decreto Tripartito desumptarum. Leutschoviae. Anno Domini M. DC. L. [= 1650.] (*Martin, SNK: SD 4642*)

r. 1652

EIN schön - vnd nützlichcs Gebetbüchlein Für alle Noth vnnnd Stände der gantzen Christenheit aus H. Göttlicher Schrifft zusammen getragen. Nebenst schönen Gebeten für die so zur Beicht vnd Sacrament gehen edlen. Gedruckt zur Leutschaw In Verlegung Lorenz Brewers. Im Jahr Christi 1652. 8°. (*Martin, SNK: fk.*)

r. 1655

KOMENSKÝ, Jan Amos: J. A. Comenii Janva Lingvarum Reserata Aurea: Sive Seminarium Lingvarum et Scientiarum omnium, . . . Editio Decima. . . . cum versione Germanica . . . Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri, Anno M. DC. LV. [= 1655.] – Johannis Amos Comenij Auffgeschlossene Güldene Sprachen-Thür: Oder Ein Pflantz-Garten aller Sprachen vnd Wissenschaftten, . . . Die Zehende Ausfertigung . . . Sampt einer richtigen deutschen verdolmetschung, . . . Gedrucht (!) zur Leutschaw, bey Lorentz Brewern, Im Jahr: 1655. 8°. [XVI] – 204 – [IV] str. (*Martin, SNK: SD 2127*)

r. 1655

LUCE, Ondrej: Arma Piorum Zbroge Pobožnych: Aneb: Modlitby Nábožné na Litanie každodennj, Za ochranu Cjrkwe, přemoženj Turka, a holomkow geho, Za hřjchow odpusstenj, Pokog, y wssecky stawy Krestianské; Za Cjsare, Krale, Knjžata, Groffy,

Palatinusy, Generale, Hlawné Jsspanj, gmenowite pak za oswicenj P. Gabriele a Gjrika Jllieshazi, Sstefana Thekéli, za Wice Jsspaný, wssecko Zemanstwo, a Panstwo, Za officyalé, sudce, služně dworské; Za Knezstwo y wsseckny Služebnjky Cjrkewnj, Za Mestá, Dediny y Přjbjtky Krestianské; Y wsumme: Za wsselikého stawu a Powolánj y Vradu neb Remesla Ljdj, w Cjrkwj Krestianské wsstjpenjch; Wnowě zpjsma S° wibráne, . . . sprawené skrz Kněze Ondrege Lucae, Kázátele Cyrkwe Prosécké w Lyptowé; Dnica Exaudi et sequen: duabus diebus [= 9. – 11. mája]. Anno 1655. (Wytisstěň w Lewočy, v Wáwrince Brewera. L. P. M. DC. LV [= 1655].) 8°. 39 str. (*Martin, SNK: SD 3138*)

r. 1655

SÖLÖŠI, Benedikt: Cantvs Catholici. Pýsne Katholjcke. Latinské, y Slowenské: Nowé y Starodawné. Z-kterymi Krestiané w Pannoňgi Na Wýročné Swátky, Slawnosti. Pry Službe Boží. a w ginem obwzlasstnem času, z pobožnosti swé Krestianské vžýwagi. Nasledugý po tem, Pýsne na Katechismus: O Swátostech Nowého Zákona. Letaňye rozlične Wýchodi Cyrkewné. a neb Processyge. A Putowaňy. Z-mnohú pilnosti. ku potesseňy Lidu Krestianskému. z-nowu zebrané. a wúbec widané. . . . Cum facultate . . . Georgii Lippai Archiepiscopi Strigoniensis. Regni Ungariae Primatis. . . . A. P. R. 1655. [B. m. a t.] 4°. [VIII] – 320 – [VIII] str. (*Martin, SNK: SD 10375*)

r. 1656

DIETERICUS, Conrad: Epitome Catecheticorum Praeceptorum In usum Classium Inferiorum collecta ex Institutionibus Catecheticis Cunradi Dieterici, SS. Theologiae Doctoris, Ecclesiarum Ulmensium Superintendentis. Kurtzer Auszug Dero Catechismus Lehrstück. Für die Schuljugend in den vntern Classen, aus dem grössern Werck der Institution oder Catechismus Vnterweisung, Cunrad Dieterichs . . . zusammen gezogen. Leutschoviae, Typis Laur: Brev. 1656. 8°. 269 – [I] zachov. str. (*Martin, SNK: SD 15203*)

r. 1656

HABERMANN, Johann: Modlitby Křestianské, za wsseliké potřeby každého Człowěka, . . . sebrané a wydané od Doktora Jana Habermana ze Hbu. Wytisstěné w Lewoči, v Wawřince Brewera. Leta P. 1656. 16°. [IV] – 305 – [VII] str. Prídavok: Luther, Martin: Katechismus Doktora Martina Luthera, kterýž slowě menssj; Obsahugicý w sobě

neyhlawnědssj Artykule Naboženstwj Křestianského . . . 16°. [II] – 77 – [I] str. (*Martin, SNK: SE 7657*)

r. 1657

DIETERICUS, Conrad: Institutiones Rhetoricae, e Probatissimis veterum ac recentiorum Oratorum Interpretibus studiose conscriptae, . . . a Cunrado Dieterico, SS. Theol. Doctore. Editio nova . . . Leutschoviae, Typis et Sumpt. Laurentii Brever, An. M. DC. LVII. [= 1657.] 8°. [XII] – 249 – [X] str. (*Martin, SNK: SD 12864*)

r. 1657

GERHARD, Johann: Medicina Animae! Lekarstwj Krestanské Dusse; Aneb Sacrae Meditationes Swaté Premýsslowanij z Pisma S°. zebrane, a . . . wydane od Doctora Jána Gerharda; Z latinskeho pak yaziku na slowenský preložene kspasitedlnemu užytku slowakom a czechom skrz Kneze Onrege Lucae, na ten čas kazatele Cirkwe Prosecke w Liptowe Leta Pane: M. DC. LVII. . . . Rkp. 8°. [I] – 128 1. (*Martin, SNK: SD 3138 – príväzok k Lucae, Ondrej SD 3138*)

r. 1659

PÜSCHEL, Alexander: Doppelte Aria als Wohl-Edle Ehrenbeste vnd Wohlgelehrte Pudicissimaeque Virginis Margaretae Milleterin Filiae Prvdentiss. Ac Circvmspecti Viri Dn. Georgii Milleteri, p. t. Comitis XIII. Oppidorum Reg. Gravissimi Sponsae debitaе observantiae ergo a discipulis consecrata. JoVa JVVa! VotIsqVe pIIs Da robVr, A Mantes serVet Vt hos arCtos gratIa perpetVo. Constant. Lanj Sanctgordino-Scep. /Levoča, V. Brewer 1649/ (*Martin, SNK: SC 44302, fk.*)

r. 1660

ACERBISSIMUM Funus . . . Comitis . . . Mariae Gyvlafi de Ratot etc. . . . Comitis . . . Stephani Thoekoeli Perpetui de Kežmark (!) Equitis Aurati, et Cimitatus Arvensis Comitiss supremi Conjugis . . . Anno Chr. 1659. Aetatis XXII. Die 19. Novembr. beate in Domino denatae, Ac An. 1660. d. 1. Febr. in Templo Arcis . . . Sepultae Lacrymis debitis

prosequitur Schola Kežmarcensis. Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri. (1660.) 4°. A₄ – C₂ [= X] 1. (*Martin, SNK: SD 22012*)

r. 1663

KREUCHEL, Elias: Sciagraphia Theologica de Vniversali Salvatoris Nostri Passione, Et Satisfactione, quod non solum pro Electis, sed etiam pro reprobis sit mortuus, adornata a M. Elia Kreüchel. Argentinate, Scholae Schemmicensis Moderatore; sed pro virili propugnanda et publice tuenda ab Andrea Horečžni, Dežericeno Trenchiniensis Comitatus Anno 1663 Aprilis. Leutschoviae, Typis Laurentii Brever. (1663.) 4°. A₄ – B₂ [= VI] 1. (*Martin, SNK: SD 13181*)

r. 1663

LAETUS Sub tempore maesto Applausus quo Festivitatem Nuptialem . . . Adami Popradii, Ecclesiae Patriae, Belensis Diaconi . . . Sponsi, cum . . . Svsanna, . . . Bartholomaei Koch, Civis ejusdem Oppidi . . . relicta filia, Sponsa; Anno 1663. die 21. Octobris ibidem . . . Celebrandam prosequuntur Fautores, Amici, Fratres. Leutschoviae, Typis Laurentii Breveri. (1663.) 4°. A₄ – 4 [= IV] 1. (*Martin, SNK: SD 2634/ 2*)

Samuel BREWER

r. 1665

GYÖNGYÖSI, Chrysostomus János: Vellvs Avrevm Beatificandae Animae. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. 1665. 12°. A₁₂ – E₁₂ [= LX] 1. (*Martin, SNK: SE 1471, SE 1813 – Čaplovič uvádza aj túto sign., no je pod ňou iná tlač*)

r. 1665 [Brewerovi dedičia]

WEBER, Ján: Lectio Principvm. Hoc est: Politica Manvdvctio, Qvo Pacto Ivveni Gubernatori Christiano Verae Juxta Pietatis Ac Virtuosae Vitae, Laudabilisque Regiminis ratio praemonstrari commode queat, Conscripta per Johannem Webervm Sacrae, Caes: Reg. que Majest: Per Hungar: Superiorem Pharmacopoeum Perpetuum et Medicum Ordinarium, hoc tempore . . . Civitat: Epperiensis Judicem. Regenten Lection. Das ist: Politische Anleitung . . . Zusammen geschrieben durch Johannem Weber . . . Leutschoviae, Typis Haered: Brev. Anno M. DC. LXV. [= 1665.] 2°. [XXI] – A₄ – Z₄ – [II] 1. [= CXV] 1. (*Martin, SNK: SB 5488*)

r. 1667

DIETERICUS, Conrad: Epitome Catechetica Auctore Cunrado Dieterico, SS. Theolog. D. antehac Practicae Philosophiae Paedagogiarcha Gissae, nunc Pastore ac Superintendente Ulmensi. Editio nova renovata. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno 1667. 12°. 143 str. (*Martin, SNK: SE 2360*)

r. 1667

FABRICIUS, Ján: I. N. J. Dissertatio Theologica De Vnitate Sensvs Literalis Cujusque Dicti Scripturae Sacrae; quam . . . Praeses M. Johannes Fabricius Gymnasii Briznobanensis Rector, Respondente Nicolao Zawodsky, Uyheliensi, ad diem [perom vpísané: 22] Junii, . . . defendendam suscipiet. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno M. DC. LXVII. [= 1667.] 4°. A₄ – E₂ [= XVIII] 1. (*Martin, SNK: SD 2694/ 4*)

r. 1667

FABRICIUS, Ján: I. N. J. Examen Discvrsvs P. Holovitii, quondam Academiae Tyrnaviensis Rectoris; quod . . . Praeses M. Johannes Fabricivs, Gymnasii Briznobanensis Rector, Respondente Melchiore Smrtnik, Briznensi ad diem Junii, . . . publicae ventilationi exponet. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno M. DC. LXVII. [= 1667.] 4°. A₄ – E₂ [= XVIII] 1. (*Martin, SNK: SD 2694/ 1*)

r. 1667

FAUSTA Connubialia Ehe- und Hochzeit-Glück, Dem . . . Herrn Zacharias Rochsern . . . Waldburger in . . . Schemnitz etc. als Hr. Breutigam. Wie auch Der . . . Frauen Elisabeth, Verwitbtben Höflingerin, gebohrnen Armbrusterin als Frauen Braut, Auf dem Ehrentag, welcher der 13. November dieses 1667. Jahres sein, und in der . . . Bergstad Neüsohl freüdig begangen werden sol, zugeruffen, Und . . . übersendet von Guten Gönnern und Freunden in Zips. Gedruckt zur Leutschaw, bey Samuel Brewern. (1667.) 4°. A₁ – 4 [= IV] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/ 5*)

r. 1667

GLÜCKWÜNTSCHENDE Hochzeit-Gedichte bey Ehelicher Vermählung, Des . . . Herrn Zacharias Rochser . . . Waldburgers in . . . Schemnitz; Wie auch des Eusern Rath u. Vormunds alda: Mit der . . . Frauen Elisabeth gebohrnen Armbrusterin Des . . . Herrn Johann Christoph Höflingers Von Jmpolckhaimb Jhr Königl. Röm. Kayserl. Mayest. Hoffdieners, Rinburgers u. Vier und Zwanzigers in . . . Neusohl hinterlassenen Wittib, Wolmeinend Von Neusohlerischen Gutten Freunden überreicht Am tage des Hochzeit-Festes in Neusohl den 13. Novembr. An. CIC ICC LXVII. [= 1667.] Gedruckt zur Leutschaw, bey Samuel Brewern. (1667.) 4°. A₁ – 4 [= IV] 1. (*Martin, SNK: SD 2714/ 5*)

r. 1667

MELISMATA Syncharistica Festis Aphrodisiis Lectissimi Nuptorum paris . . . Zachariae Rochser . . . Civit. Mont. Schemniciensis Urburarii . . . Sponsi et . . . Elisabethae De Armbrusteria Nobili Familia Sponsae . . . Johan. Christophori Höflinger in . . . Civit. Mont. quam Novisolium vocant Civis, . . . relictæ Viduae die XIII. Novembris, Anno . . . 1667.

solenniter Combinandi, Sacrata dicata a Quibusdam utriusque Conjugatorum haud male faventibus. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (1667.) 4°. [II] 1. (*Martin, SNK: SD 2714/6*)

r. 1667

POMARIUS, Samuel: Q. D. B. V. De Veritate Religionis Lvtheranae Disputatio Theologica. Quam In Illustri Gymnasio Epperiensi . . . Publice defendere sustinebit . . . Franciscus Nyari de Bedegh, Liber Baro Ac Haereditarius Dominus Arcis Berencz nec non Castelli Szeptencz Ujfalu etc. Praeside Samuele Pomario, SS. Theol. D. ejusdemque et Linguarum Orientalium Professore Publico Primario, Gymnasijque dicti Moderatore ac Directore Supremo Ad Diem Decembris A. C. CIC ICC LXVII. [= 1667.] Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (1667.) 4°. A₄ – C₄ [= XII] 1. (*Martin, SNK: SD 2400/6*)

r. 1668 [Brewerovská tlačiareň]

CABAN, Izák: I. N. J. Disputatio Metaphysica III. De Latitudine Et Ordine Intelligibilium, deque Conceptus Entis Objectivi ac Formalis Praecisione et Illius Transcendentia. Quam In Illustri Statuum Evang. Athenaeo Eperiensi, . . . Praeses M. Isaacus Zabanius Theol. Pol. Secund. et Theor. Phil. P. P. Ordinarius, Respondente Matthaeo Balassi SS. Theol. et Phil. Studioso publice ventilabit. Anno 1668. Die 9. Octobr. Leutschoviae, Typis Breverianis. (1668.) 4°. A₄ – B₄ [= VIII] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/10*)

r. 1668

CRUSELIUS, Martin: I. N. J.! Prosfónéma (gr.). Sive Acclamatio fausta, qua . . . M. Johannem Heinzelum, . . . Urbis ac Reipubl. Novisolien. Civem Circ. praestantissimum, nec non in . . . Montana Civitate Schemnicen. pariter in Jeraba, Woitza et Jessena Urburarium . . .; Evangelici Gymn. Novisolien. hactenus Directorem . . .; et de studiosa Juventute praeclare meritum: Cum, . . . Statui Scholastico . . . publice, valediceret honorifice prosequi voluit, Martinus Cruselius, Voznic. Silesius, p. t. Ejusd. Gymn. Tertiae Class. Collega. Anno sequente Disticho Eteologico incluso: Te DeVs HeInzeLI, seros ConserVet In annos, Et tIbI sInt Magnae prosperItatIs opes! [= 1668] Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (1668.) 4°. A₁ – 4 [= IV] 1. (*Martin, SNK: SD 2714/8 i mf.*)

r. 1668

PAVLOVIC, Michal: Syn Theó (gr.): Exercitatio Theologica, Qua Zétéma (gr.) De Vocatione Ministrorum Ecclesiae, . . . Sub Praesidio M. Matthiae Stürzeri, Gymnasii Novisoliensis ConRectoris . . . Ad placidam et publicam prosdialixin (gr.) proponitur a Michaele Pawlovitz, Turoceno-Jessenensi, Gymnasii ejusdem Alumno. Ad diem Augusti, Anno M. DC. LXVIII. [= 1668.] Leutschoviae, Literis Samuelis Brever. (1668.) 4°. A₁ – 6 [= VI] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/2, var. A*)

r. 1668

POMARIUS, Samuel: Q. D. B. V. De Veritate Religionis Lvtheranae Disputatio Theologica Altera. Quam In . . . Gymnasio Epperiessinensi . . . Publice defendere sustinebit . . . Nicolavs Petröcz, Praeside Samuele Pomario, SS. Theol. D. Ejusdemque et Linguarum Orientalium Professore Publico Primario, Gymnasiique dicti Moderatore ac Directore Supremo, Ad diem Martij A. C. CIC ICC LXIIX. [= 1668.] Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (1668.) 4°. A₄ – E₂ [= XVIII] 1. (*Martin, SNK: SD 2400/6*)

r. 1668

SCHÖN, Caspar: Positionum Theologicarum Decas II. De Theologiae Principio seu Scriptura Sacra Quam . . . Sub Praesidio . . . M. Casparis Schön Eperiesino Hung. . . . Lycei Schemnit. Rectoris Primarii: Publice Pro Viribus Defendendam Respondens Georgius Buchholtz Cibinio Hung. p. t. Lycei Schemnit. Substit. Tertiae Curiae Collega suscepit. Anno . . . 1668. die April. Leutschoviae, Ex Officina Samuelis Brever. (1668.) 4°. A₁ – 4 [= IV] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/3*)

r. 1668

WEBER, Ján: Wappen der Königl. Freyen Stadt Eperies In Ober Vngarn beym Richterlichen Abdancken ausgelegt durch Johann Weber . . . Apothekern und Medicum Ordinarium, wie auch . . . Gymnasii der Evangelischen Stände daselbst Inspectorem. Gedruckt bey Samuel Brewern, Anno M. DC. LXVIII. [= 1668.] 8°. [XVI] – 430 str. + 2 tb. (*Martin, SNK: SD 42815 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1669

EKARD, Ondrej: Anser Martinalis . . . Martino Madarasz . . . Civitatis Cassoviensis Judici . . . Ipsis Martinalibus A. O. R. CI C ICC LXIX. [= 1669.] submissee oblatas ab Andrea Eccardo Artium Liber. Cultor. Leutschoviae, Literis Samuelis Brewer. (1669.) 4°. (1–4 [= IV] 1. (*Martin, SNK: SD 2401/ 1*))

r. 1669

FABRICIUS, Ján: I. N. J. Exercitatio Theologica de Distinctionibus Volvntatis Divinae 1. In Absolutam et Conditionatam, 2. In Antecedentem et Consequentem, 3. In Efficacem et Inefficacem; opposita Johanni Maccovio Profess. Leydensi Et Marco-Friderico Wendelino, Profess. Anhaltino a M. Johanne Fabricio, Gymnasii Cassoviensis August. Rectore Primario. Solenniter defendetur ibid. . . . die Maji a Georgio Klimanno Berzovicen. et Georgio Michaelide Zdanensi. Leutschoviae, Literis Samuelis Brewer, Anno 1669. 4°. [I] – A₄ – M₂ [= XKVII] 1. (*Martin, SNK: SD 2750, var. A*)

r. 1669

LADIVER, Eliáš: Papianus Tetragónos (gr.), Hoc est, Vir Magnanimus, Justus, Constans rectique pertinax in Theatrum productus . . . utriusque Hungariae Statuum Evangel. . . . item . . . Inspectoribus nec non reliquis omnium Ordinum Civibus ab . . . Juventute . . . Gymnasii Evangelici, quod Eperjessini est, Pro felici Examinis Publici Colophone, scenice monstratus, Anno hristi CIC ICC LXIX [= 1669]. die 4. Octobris . . . Leutschoviae, Typis Samuelis Breweri. (1669.) 4°. A₄ – B₄ [= VIII] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/ 12*)

r. 1669

SIMONIDES, Ján: Lessio Panegyricum, . . . Davidis Lani, Ecclesiarum Evangelicarum Dobronensis, Prividiensis, Briznobanensis, diversis temporibus Pastoris, Et Comit. Solien. Thuroc. Neogr. Nagy et Kis-Hont. Superintendentis, . . . A. O. R. M. DC. LXIX. [= 1669.] aetat. v. 51. Mens. Jun. die 20. April. . . . in Christo obdormientis, a Johanne Simonide Rectore . . . Briznob. Ab aedes Parochiales sub dio institutum. Literis, Samuelis Brewer. (1669.) 4°. A₄ – B₄ [= VIII] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/ 8, var. B; SD 38112 priv. 14, var. B*)

r. 1669

SIMONIDES, Ján: Studivm Catecheticvm Biblicvm, Logicvm, quod, in Examine Collegii Briznen. publico . . . Johannes Simonides, Rector Briznen: Vices Opponentium Et Respondentium Discipulis Classis Primae, n. p. Matthia Teütscheschmiedt, Brizn., Johanne Gratza Brizn., Andrea Molitori Povaz., Jacobo Oeconomi, Predagn. Paulo Paldia, Arv: Trst: Esaja Kaurinski, Neograd: Matthia Wozar, Lampert: Wil. Thoma Bartholomeide, Thuroc. Johan: Hrebenda, Kys-Hont. Georg. Mrsska, Lipcen. Georg. Platani, Sakolcen. Johan. Humenik Powaz. Johannes Snicellio, Nitriens. Johan. Lucae, Liptop. (!) Georg. Nigrini Kys-Honten . . . Michaële Lucio Brizn. Severino Severini, Kys-Hont. Johan. Brodt, Briznen. Johan. Kosa Mosov. Martino Alodiatore, Szent-Iw. Samuele Seratore, Liptov, Daniele Schluchowino, Lopeg. Michaële Bubelino, Thurocen. Andrea Fassang, Briznen. Johanne Poloni, Lipt. Georg. Očovini Strbensis. Pro lubitu Examinatorum sustinentibus. Anno M. DC. LXIX. [= 1669.] die Julij ad Ventilandum proponit. Literis, Samuelis Brewer. (1669.) 4°. A₄ – C₄ [= XII] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/9, var. B; SD 38112 priv. 1, var. B*)

r. 1669

SIMONIDES, Ján: Studivm Catecheticvm De Evangelio, Symbolo Apostolico, Deo Trivno, Quod In Examine Scholae Briz: hybernali, . . . Johannes Simonides Rector Briznobanensis Respondente Ordinario Johanne Snicellio. Gymnas. Ejusdem Alumno. A. O. R. M. DC. LXIX. [= 1669.] die Decembr. ad ventilandum proponit. Leutschoviae, Literis Samuelis Brewer. (1669.) 4°. A₄ – F₂ [= XXII] 1. (*Martin, SNK: SD 2713/9, var. ?*)

r. 1670

LADIVER, Eliáš: Ethica Dispvatio. Quam propugnante . . . Elia Ladivero F. Log. et Pract. Phil. P. P. et Paedag. Defendet G. Petrus Semsei, Nob. Hung. de Keresztes Log. et Phil. Pract. Stud. Anno M. DC. LXX [= 1670.] die X. (?) Octob. [B. m. a t.] (1670.) 2° [I] str. (*Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII. Str. 503, t. j. č. 28*)

r. 1670

NOSKO, Michal: DeCantatVs HyMen Vernas en! perVoLat aVras. [= 1670.] Vota Secvnda . . . Samveli Czernak Eccl. Neosoliens. Slavonicae Antistiti et Gymnasii Inspectori secundario . . . Sponso, et . . . Helenae Sinapiae . . . Davidis Lani Past. Brisnoban. et Partium circumjacentium Superintend. Derelictae Viduae, Sponsae dicante . . . Amico veterano Michaele Noscovio Filcaviensis Ecclesiae Pastore et XXIV. Reg. Scepus. Seniore. [B. m. a t.] (1670.) (*Martin, SNK: Laučkové Collectanea Vol. VIII str. 637, t. j. č. 57*)

r. 1670

SARTORIUS, Ján: Die wohl verschlossene Ruhe-Kammer der Gläubigen Kinder Gottes, mit dem Trost-Schüssel des Göttlichen Worts eröffnet; bey . . . Leich-conduct der . . . Frauen Anna Gvthin gebohrnen Karadinin; Des . . . Herrn Daniel Gvths, Vornehmen Rathsgeschwornen und Notarii, der K. Fr. St. Eperiess, gewesenen . . . Haus-Kronen, welche . . . 16. Junij, An. 1670. . . eingeschlaffen, und 19. desselben . . . ist bestattet worden in der Pfarr-Kirchen zu Eperiess: durch Johannem Sartorium Ecclesiae Patriae Pastorem, Ejusdemque Scholae Inspect: Primarium. Gedruckt zur Leutschau, bey Samuel Brewern. (1670.) 4°. A₄ – D₄ [= XVI] (*Martin, SNK: SD 47977 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1671

LUSUS Poetici in Festivitate Nuptiali Viri . . . Literatissimi, Dn. Johannis Simonidis, Gymnasii . . . Civitatis Briznensis, Rectoris . . . Sponsi, et . . . Catharinae, . . . Thomae Machnitii, Civis Reip: Eperiensis . . . Filiae, hactenus . . . Georgii Orbanay, . . . Civit: Eperiens. Civis Privignae, Sponsae. Anno, Mense, Die quo SIMonIDI fVLgens fortI CatharIna IVgatVr [= 1671.] Et MajI qVarta pronVba LVCE DatVr. [= 4. máj 1671.] institute. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (1671.) 4°. A₄ – B₄ [= VIII] 1. (*Martin, SNK: SD 38728*)

r. 1672

DIETERICUS, Conrad: Epitome Catechetica Auctore Cunrado Dieterico. SS. Theolog. D. antehac Practicae Philosophiae Paedagogiarcha Gissae, nunc Pastore ac Superintendente Ulmensi. Editio nova renovata. Leutschoviae. Typis Samuelis Brewer, Anno 1672. 12°. 143 str. (*Martin, SNK: SE 1624*)

r. 1672

FINCK, Kaspar: Vade Mecum. Das ist: Geistliches Hand- und Reise-Büchlein, Darinn die Artickel des Christlichen Glaubens, einig und allein aus H. Schrift, kürztlich beantwortet und bestetiget werden: Nicht allein für die Schulen, auff dem Lande, sondern auch für alle fromme Christen, in Druck gegeben, durch Casparum Finckium, der H. Schrift D. General. Superint. zu Coburgk. Gedruckt zur Leutschau, bey Samuel Brewer, im Jahr 1672. 12°. [VIII] – 248 – [VIII] str. (*Martin, SNK: SE 2147*)

r. 1672

KOMENSKÝ, Jan Amos: Ioh. Amos. Comenii Ianva Lingvae Latinae reserata aurea. Sive: Seminarium Lingvae Latinae et Scientiarum omnium. . . . in usum Scholae Varadiensis, juxta Belgarum editionem . . . in Hungaricam Linguam translata, Per Stephanum Benjamin Szilagii, ejusdem Scholae Rectorem. . . . Leutschoviae Typis Samuelis Brewer, 1672. 8°. [XII] – 276 – [XVI] str. (*Martin, SNK: SD 12.183.*)

r. 1672 [Brewerovská tlačiareň]

POMARIUM Palmatum Spathalio Maria revincens, quod, dum . . . M. Johannes Bajer, Ecclesiae Varaliensis Pastor . . . Nobilis Hungarus, . . . Mariam, . . . Samvelis Pomarii S. S. Theologiae Doctoris . . . et Collegii . . . Eperiessini Theologiae ac Lingvarum Orient. Professoris Publ. Prim. . . . ut et Supremi eiusdem Scholae Directoris, Filiam . . . , in Vitae ac amoris Vinculo Palmeto suo feliciter jungeret, Eperiessini VIII. Kal. Martias, A. C. CIC ICC LXXII. [= 23. febr. 1672.] Amici . . . posuerunt. Leutschoviae, Stanno Breweriano. (1672.) 2°. [IV] 1. (*Martin, SNK: SE 6420 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1672

POMARIUS, Samuel: Mnemosynom, Solennibus Sacris, Epulis, et Ceremoniis Nuptialibus, . . . M. Johannis Bayeri, Pastoris Waraliensium in Scepusio . . . Sponsi, Cum . . . Maria, . . . Samuelis Pomarii, SS. Theol. D. Ejusdemque et LL. Orientalium P. P. Gymnasii . . . quod Eperiessini est, Directoris ac Moderatoris . . . filia, 23. Febr. 1672. celebratis, positum et . . . dedicatum. Leutschoviae, Impressum, Typis Samvelis Brewer. (1672). 2°. [II] (*Martin, SNK: SE 6421 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1672

POMARIUS, Samuel: Triennivm Hvngaricvm, et eo amplius, a . . . M. Jacobo Rösero, SS. Theologiae Candidato . . . Primum Illustris Athenaei . . . Eperiessini erecti, Eloquentiae et Historiarum Professore Publico, . . . Deinceps . . . Gymnasii . . . Civit. Leutschoviensis Rectore et P. P. . . . Nunc vocato a . . . Principe . . . Anna Sophia, Palatinissa ad Rhenum, . . . Pastore Quedlinburgensi, . . . exactum, Et a Fautoribus ac Amicis Benevolis in Hungaria perturbata derelictis, Vale prolixo dicto, . . . decantatum. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno 1672. 2°. [II] (*Martin, SNK: SE 6424 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1673

LADIVER, Eliáš: Liliatum Montis Georgii, Funere Acerbo, . . . Svsannae, Filiae . . . Christophori Klesch, Ecclesiae Geogriomontanae Pastoris . . . ac . . . Fraternit. XXIV. Reg. Not. . . . pullatum Anni M. DC. LXXIII. [= 1673.] die XXVI. April. . . . Leutschoviae. (1673.) 2°. [I] str. (*Martin, SNK: LSE 52 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1673

REGGIANUS, Joannes Baptista: Anticatechetica, Seu Errores A Conrado Dieterico In Institutionibus Catecheticis, Pontificiis affricati, Quos vindicat. P. Jo: Bap: Reggianus de S. Felice Ord: Seraphici Minorum Conventualium. . . . Leutschoviae, apud Sam: Brewer. (1673.) 8°. [XLII] – 749 – [XXIV] str. (*Martin, SNK: SE 1865*)

r. 1674

BAYLY, Lewis: I. N. J. Praxis Pietatis. To gest O cwičenij se w pobožnosti prawé Knjžka milostná; Kterakžby Křestiánský člowěk w Prawé a Spasytedlné známosti, gak Boha, tak y sebe samého, platně prospjwati, a Žiwot swůg . . . blahoslaweně zawřijti mohl, wywčugjcy. Wytisstěná w Lewočy, V Samuele Brewera w Roku Páně, M. DC. LXXIV. [= 1674.] 12°. [VIII] – 513 – [VII] str. (*Martin, SNK: SE 26*)

r. 1674

LÖHNER, Kryštof: In Nomine Jesu! Křestianůw Protiwenstwj snassegicých; Lux et Veritas; Swětlo a Prawda; To gest: Nabožne Modlitby které z nawodu Swětla Pjsma Swatého ony ku potěssenj srdce swého a k služenj Pánu Bohu w prawdě gako y k hledanj geho swateg milosti a pomocy každodenně řjkati magj wydane od Chrysstoffa Löhnera w Nürnbergu a w Slowensky gazyk přeložene od S. T. Anno 1674. Cristi. /Levoča, S. Brewer/. 12°. A₁₂ – B₁ /≠23/ 1. (*Martin, SNK: mf.*)

r. 1675

CANISIUS, Petrus: Catechismus Biblicus Minor. Das ist: Schrifftmässige Bewehrung der wahren Christ-Catholischen allein Seeligmachenden In Doctoris Petri Canisij Teutschen Catechismo begriffener Lehr. Gedruckt zur Leutschau, Jm Jahr 1675. 12°. [II] – 142 str. (*Martin, SNK: SE 6079 - Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1675

PRAECEPTA Rhetorices Pro Gymnasiis PR. PP. Societatis Jesu, Regni Hvgariae. Anni CIC DC LXXV. [= 1675.] Superiorum permissu. Leutschoviae, Typis Et Sumpt. Samuelis Brever. 8°. [XVI] – 166 – [XXVI] str. (*Martin, SNK: SD 15864/ 1-2.*)

r. 1675

SOARIUS, Cyprianus: Tabulae Rhetoricae Cypriani Soarii, Sacerdotis e Societate Jesu. Sive Totius Artis Rhetoricae Abslutissimum Compendium, a Lvdovico Carbone a Costaciaro, Sacrae Theologiae in almo Gymnasio Perusino olim publico Professore,

singulari iudicio, et industria selectum. In gratiam studiosae Juventutis. Leutschoviae, Typis Samvelis Brewer. [B. r.] 8°. 60 str. (*Martin, SNK: SD 15864/2.*)

r. 1680 [?]

MÜLLER, Heinrich: Lelki nyugosztalo orak, Avagy Három száz házi és asztali Elmelkedések. Mellyeket Elsöben. D. Henrich Müller, Rostocki Nehai Nevezetes Professor és Lelki Tanítottó, Német nyelven botsátott ki, most pedig . . . Magyar nyelvre fordított. Szentzi Fekete Istvan, Köszeg Városának nehai Lelki Tanítottója, és Alsó Magyar Országban, Augustana Confessiön lévő Ecclesiáknak Superintendense. Lötsen, Brewer Samuel által. [B. r.] 12°. [XXXVI] – 1284 – [XXXVI] str. (*Martin, SNK: SE 2907*)

r. 1681

ARTICULI dominorum Praelatorum, Baronum, Magnatum, et Nobilium, Caeterorumque Statuum Et Ordinum Regni Hungariae, etc. In Generali Eorum Conventu, Anno M. DC. LXXXI. [= 1681.] Sopronij Celebrato, Conclusi et ab ipsa Sacra Caesarea Majestate retificati et confirmati. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (1681.) 8°. 94 str. (*Martin, SNK: SD 14873/2*)

r. 1683

LADIVER, Eliáš: Theses Evangelicae Dominicae XVI. Trinitatis, In Examine Generali Illustris Collegii Statuum Evangelicorum Eperiensis Praeside Elia Ladivero S. S. Theol: P. P. et Collegii Directore defensae Respondentibus Georgio Ocovino SS. Theol. St. et h. t. Gramm. Classis Praeceptore Et Georgio Mildio Zalaknaensi Transylvano. Anno Domini. M. DC. LXXXIII. [= 1683.] Die Octob. Impress: Leutschoviae. (1683.) 2°. [VI] (*Martin, SNK: SB 24093, fk. – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1683

LADIVER, Eliáš: Torcular Engaddi, Illustris Collegii Evangel. Stat. Eperiensis, indicto Examine Anno M. DC. LXXXIII. [= 1683.] a 4. ad 10. Octobris. [B. m. a t.] (1683.) 2°. [I] str. (*Martin, SNK: LSB 291 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1683

PALMA MOČIDLANSKÝ, Sixt: Perlička Dijtek Božijch, Aneb Pokladnice Duchownj, rozlične drahe Perlý kljnoty w sobě obsahujcy. Z Pětj částek S. Katechyzmusa složena, stránkami obnowená, a k vzdělanj w wjre a pobožnosti, na swětlo wydaná od Daniele Synapiuse Slowa Božjho w Cýrkwy Slowenské Lewočské Kazatele. W Lewoczi, Nakladem Samuele Brewera, 1683. 12°. [XXIV] – 590 – [?] str. (*Martin, SNK: SE 502*)

r. 1684

ANDRICI, Ján: Kazanij Pohřebnij, Pri Slawnem Pohrebowanj . . . Heleny Synapi, . . . Eliase Ladivera . . . Coll. Stawu Ewangelistského w Pressowě . . . Directora a Cyrkwe Nemecko-Lypčanské s poradaneho Kněže etc. . . . Manzelky (!). Wykonane od Johannese Andriciuse, Toho času Cyrkwe Slowenské w Pressowě Slowa Božjho Kazatele. Dne 13. Vnora. Roku 1684. Wytisštěne w Lewoczy, v Samuele Brewera. (1684.) 4°. A₄ – B₄ [= VIII] 1. (*Martin, SNK: nezvestný*)

r. 1684

GANTZE: Der gantze Psalter, Des Königlichen Propheten Davids . . . Gedruckt zu Leutschau, Bey Samuel Breuern, Jm Jhr Chr: 1684. 12°. *₄- A₁₂ – C₈ /=CCCXXIV/ 1. (*Martin, SNK: SE 2674*)

r. 1685

KOMENSKÝ, Jan Amos: Orbis Sensualium Pictus Quadrilinguis. Hoc est: Omnium fundamentalium, in mundo rerum, et in vita actionum, Pictura et Nomenclatura Latina, Germanica, Hungarica, et Bohemica. . . . Die sichtbare Welt in vier Sprachen. . . . A Láthato Világ négyféle nyelven. . . . Swět Wyditedlny. Odmalowaný, a w čtwerakem gazyku předstaweny. t. g. Wssech negobzwasstnegssich Swěta-wěcy, a skutkůw-žiwota odmalowanj, a gazykem Latinskym, Německym, Vherskym y Slowenskym, gmenowanj, . . . Leutschoviae. Typis Samuelis Brewer. Anno 1685. 4°. [IV] – [CLVII] – [LXVII] 1. (*Martin, SNK: SD 6453*)

r. 1685

MARCI, Ján: . . . Quas Unigenito Et Dilecto Dei Filio (Ioh. 3. Luc. 3.) Jesu Christo Nazareno (Joh. 19) . . . in Examine Vernali Die 16. Calendas Maji, Anno . . . M. DC. LXXXV. [= 16. apr. 1685.] Vernantes, Regiae Montanae Civitatis Igloviensis, Heliconiades, . . . immolarunt, consecrarunt, dedicarunt. Enarratio Tragica. . . . Johannes Marci Leibicensis, Ludi-Rector Igloviensis. Actum Oratorio-Poäticum Idiomate Latino, Germanico et Hungarico tragice peracturi sunt sequentes Philomusi . . . [B. m. a t.] (1685.) 2°. [I] str. (*Martin, SNK: Laučekove Collectanea, Vol. VIII. Č. 44, str. 585*)

r. 1685

SZATHMÁR-NÉMETHI, Mihály: Sz. Dávid Psalteriuma; Avagy A CL. Sóltárokknak rövid el-osztása, magyarázattya, s azokból származott 550. Tudományok által való megvilágosítása: Mellyet irt, Némethi Mihaly, a Colosv. Orth. Eccl. m. L. P. Löcsen, Brewer Samuel által. Anno 1685. 12°. [VIII] – 577 – [II] str. (*Martin, SNK: SE 1613*)

r. 1685

TERENTIUS Apher, Publius: Pvb. Terentii Comoediae Sex, Ex recensione Heinsiana. Leutschoviae, Apud Samuelem Brewer. 1685. 12°. [II] – 314 – [V] str. (*Martin, SNK: SE 2810*)

r. 1686

KÖVESDI, Pál: Elementa Linguae Hvngaricae sive Grammatica Hvngarica. Svccincta methodo comprehensa et perspicuis exemplis illustrata, Authore Paulo Kövesdi, Ecclesiae Hungaricae Soproniensis olim Ecclesiaste. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno 1686. 8°. [II] – 43 str. (*Martin, SNK: SD 27790*)

r. 1686

KRETSCHMER, Ephraim: Supremum Celebratae virtutis monumentum. Nobilissimae . . . Virgini Juditae Hainiae, . . . Casparis Hain Judicis Reipublicae Leuchoviensis, . . . Collegii Senatoris assessoris . . . Filiae . . ., Nunc desideratissimae ipso humationis die 4.

Cal. Octob. Anno M. DC. LXXXVI. [= 28. sept. 1686.] erectum Ab E. K. G. R. [= Ephraimo Kretschmer Gymnasii Rectore.] Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (1686.) 2°. [II] 1. (*Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII. str. 487 – 490, č. 24*)

r. 1686

SINAPIUS, Daniel: Domus Hain Moesta Nain Qua efferabatur Virgo . . . Juditha . . . Filia, Patris Sui . . . Casparis Hain . . . Civit. Leuchoviensis (!) aliquotennis Judicis, p.t. Civis et Senatoris primarij . . . Matris Suae . . . Agnetae Serpiliae Cum summo suorum luctu, Et frequentissimo Civium comitatu, tertio, ante memoriam Funeris Naimitici, die (27. Sept.) PVLlata VlgVbrIqVs FVnVs seqVente. [= 1686.] Hoc rudi Transalpini sermonis caractere, meritae sympathias tributum, exsolvente, D. Sinapio. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. (1686.) 2°. [II] 1. (*Martin, SNK: Laučekove Collectanea Vol. VIII. str. 483-486, t. j. č. 23*)

r. 1686

ZÁBOJNÍK, Juraj: Modlitby nábožné w nichž se obsahuj Rannj, Wečernj, Obecné Wzdychánij, při tom take Pjsničky w Nowě složené, pracý . . . Giřjka Zábognjk, někdy cjrkwé Bzowické Kazatele a Cirkwj Ewanj. w Isspanstwe Zwolenském, Turčanském, Nagy a Kišhontanském y Neogradském Superintendenta . . . Na swetlo wynesené . . . starostí a nákladem gedné Wysoce Vrozené Osoby. R. P. 1686. Wytisštěné w Lewoči v Samuele Brewera. 8°. 84 str. (*Martin, SNK: SE 503*)

r. 1687

ARTICULI Diaetales Psonienses Anni, M. DC. LXXXVII. [= 1687.] Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (1687.) 8°. [II] – 46 str. (*Martin, SNK: SD 14.873/ 3*)

r. 1687

ARTICULI Dominorvm Praelatorum, Baronum, Magnatvm, et Nobilivm, coeterorumque Statuum et Ordinum Regni Hungariae, etc. In Generali Eorum Conventu, Anno M. DC. LXXXI. [= 1681.] Sopronii celebrato, conclusi, et ab ipsa Sacra Caesarea Majestate

retificati et confirmati. Leutschoviae, Typis, Samuelis Brewer. [B. r.] 8°. 94 str. (*Martin, SNK: SD 14873/2*)

r. 1687

CANISIUS, Peter: R. P. Petri Canisii Societatis Jesu Theologi Catechismus Latino-Ungaricus. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. Anno 1687. 8°. 87 str. (*Martin, SNK: SD 37306*)

r. 1687

CYNOSURA Jurisperitorum, In qua Loca Decretalia Et Articuli Novissimarum Constitutionum Inclyti Regni Hungariae, usque ad Annum 1681. Diaetae Sempronensis inclusive; sub Titulis . . . breviter representantur. Editio multum auctior Et correctior. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno 1687. 8°. [II] – 469 str. (*Martin, SNK: SD 14873*)

r. 1687

MARCI, Ján: Salve Palladium, Quod . . . Josepho Bernardino Comiti De Zebrydowice Zebrydowsky, Praeposito Invlato Sancti Stephani de Kö ad Tibiscum, Canonico Ecclesiae Cathedralis Cracoviensis, Ecclesiarum Igloviensis, Waraliensis et Olassiensis Administratori, Sacrae Regiae Majestatis Poloniarum Secretario, . . . Principis Jacobi Cancellario . . . Maecenati, Evergetae, Patrono et Promotori suo . . . Major Igloviensis Minerva vocaliter et instrumentaliter exhibuit, Anno, que Pierides Hornathinae laetanter occinunt: MagnVs aDest PatronVs; VIVat IgItVr, Vigeat (!) et perennet FeLICIter, Fiat! [= 1686, resp. správne 1687.] Impressum Leutschoviae Typis Samuelis Brewer. (1687.) 2°. [IV] (*Martin, SNK: SB 23378 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1687

MORTUA: Mortva Vita Seu Viva Mors Mathusalem excedens Annos . . . Praesuli, Nicolao Balogh Episcopo Vacziensi, Praeposito Scepusiensi, Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis Consiliario, . . . ex Voto Oblata, Et a Neo-Mista in Mentalem Orationem

concinata, Anno QVo ReCorDatVs est qVla pVLVIs sVMVs. [= 1687.] . . .
Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. (1687.) 8°. [XVI] – 176 str. (*Martin, SNK: SD 10942*)

r. 1688

SCHWARZ, Ján: Maternum Cordolium, oder Das verunruhigte und kaum wieder befriedigte Mutter-Hercz . . . Zu . . . Ehren-Gedächtnüss Als Des Weyland Edlen . . . Hern Christian Greyff Gewesenen Vornehmen Bürgers und Edels mannes wie auch der Kirchen zu S. Barbara in der . . . Handel-Stadt Bresslau wol verordneten Vorstehers Hinterlassaner Sohn Herr Heinrich Greyff Den. 3. Tag Julij Anno 1688. in dem 18. Jahr seines Alters in der Königlichen Freyen Stadt Eperiess diese Welt gesegnet . . . Entworffen und abgebildet von M. Johann Schwartzent Theol. et Phil. Prof. p. t. Subst. Conc. Gedruckt zu Leutschau bey Samuel Breuern. (1688.) 8°. A – C₄ – D₂ /=14/ 1. (*Martin, SNK: SD 47998, fk.*)

r. 1689

BUBENKA, Jonáš: I. N. J. Arithmeticae Vulgaris Nucleus, Das ist: Arithmetischer Kern, Oder: Der gemeinen Rechen-Kunst, Kurtze und einfältige Vnterweisung, Für die Kunstliebende Jugend, Frag- und Antworts-weise Mit beygesetzten, nützlichen, auch lustigen Exempeln dargegeben Durch J. B. O. C. E. [= Jonas Bubenka Ochtinensis Cantor Eperiensis.] Gedruckt zu Leütschau 1689. 8°. A₈ – L₄ [= LXXXIV.] 1. (*Martin, SNK: SD 14084*)

r. 1691

GRÖNINGER, Ernest: Granat-Apfel Marianischer Zühr und Gnaden-Körnlen so erblühet In Römischen Apostolischen Kirchen-Garten des . . . König-Reichs Hungarien, bey . . . Regierung . . . Leopoldi Primi . . . mittels fleis P. Ernest ide Gröning, Canonici Regularis S. Norberti Ord: Praemonstrat: zu Praag in Königlichen Stifft Strahoff Professi; Weiland allselben, der zeit aber zu Leütschau in Ober-Ungarn Concionatoris, und in Markt Wallendorff Vicarij. Gestellet auff Funffzehnerley Festivitäten Mariae in 45. Sermonem . . . Gedrucket cum Facultate Superiorum In . . . Leütschau in Ober-Ungarn Anno 1691. Bey Samuele Breüer. 4°. [VIII] – 420 str., alebo [XII] – 420 str. (*Martin, SNK: SD 11067*)

r. 1693

GYÖNGYÖSI, Štefan: Porábúl meg-éledett Phoenix, Avagy A Néhai Gyerő Monostori Kemény Janos, Erdéli Fejedelemnek Lonyai Anna Aszszonnyal lévő házasságának, Tatár Országi rabságának, az Török ellen viselt Hadi dolgainak, és végre, . . . halála utánnis élő emlékezete, Az Mellyet a Magyar Versekben gyönyörködőknek kedvért ke (!) ugyan Magyar Versekkel ennek előtte . . . irt vólt, és . . . most ujab le írással kisseb rendben vett . . . Gömör Varmegye Vice Ispannya Gyöngyösi István. Lötsén Brewer Samuel által. 1693. Esztendöben. (!) 8°. [XII] – 211 – [I] str. (*Martin, SNK: SD 13842, var. B*)

r. 1693

KEGELIUS, Filip: Dwanáctero Duchowné Nábožné Přemyslowánj, Wnjchžto . . . Modlitby se obsahuj, . . . zložene a wydane, od Philippa Kegelia, Někdy Knjžat Luneburgjckých Praeceptora. Giž pak W Yazyk Národu Slowenského obracena, mnohymi wraucnymi Modlitbámi rozmnožene, a s připogenymi Krestianskými Pjsněmj w nowě wydane a Wytisstěne W Lewočy V Samuele Brewera Leta Páně 1693. 12°. [IV] – 794 – [XVI] str.

Príd.: [Třanovský, Jiřík]: Cithara Sanctorum. Pjjsně Duchownij, Stare y Nowe, kterychž Cyrkew Křestianska, při Wyročnjch Slawnostech a Památkach, gakož y we wsselikých Potřebách swých obecných y obzwlasstnjch . . . vžjwá. Wytjssťene w Lewočy, V Samuele Brewera, Léta Páně 1693. 12°. [II] – 67 – [III] str. (*Martin, SNK: SE 221*)

r. 1694

CICERO, Marcus Tullius: A Marcus Tullius Ciceronak. Négy könyvei Mellyek Sturmius Jakab által öszve szedegettetenek. Most pedig a tánulo iffjajknak kedvekért, Magyar nyelvre fordéttattanak Balog György által. Lötsén, M. DC. XCIV. [= 1694.] 8°. A₈ – K₈ [= LXXX] 1. (*Martin, SNK: SD 14263*)

r. 1694

IVANIČ, Juraj: Septem Allocutiones Militares Belli-Ducum nostri Temporis. Honori . . . AA. LL. et Philosophiae Neo-Magistorum In . . . Universitate Cassoviensi. ejusdemque

Professore Emeritum ac p. t. Seniore Recens Promotorum A . . . Rhetorica Cassoviensi Dicatae Anno M. DC. XCIV. [= 1694.] Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. Anno ut supra. (1694.) 12°. A₁₂ – B₉ [= XXI] 1. (*Martin, SNK: SE 2498/2*)

r. 1694

RHENIUS, Johann: M. Johannis Rhenii Donatus Latino-Germanicvs ostendens rationem Declinandi, Conjugandi, et Rudimenta Exercitia componendi. Pluribus in locis, tum in Regulis Generum quarum plurimae desiderabantur, tum in Regulis Syntaxeos, quarum multae mutilate adductae erant, emendatus Et auctus. In usum Puerorum Et Incipientium. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno 1694. 8°. [IV] – 204 str. (*Martin, SNK: SE 2377*)

r. 1695

SCHEIDNER, Georgius: Hebdomas Regum Hungariae Per Septem Regni Saecula distributa, et Illustrissimo Domino, Domino Comiti Georgio Csaki De Keresztszegh. Cum In Alma ac Episcopali Universitate Cassoviensi Prima AA: LL. et Philosophiae Laureâ Per R. P. Georgium Scheidner S : J : AA : LL. et Philosophiae Doctorem, ac Professorem Ordinarium insigniretur A Studiosissimis honoris ejusdem Condiscipulis Oblata. Anno M. DC. XCV. Mense die Impressum Leutschoviae, Typis Sam. Brew. (1695). 8°. A₈ – B₄ /=12/ 1. (*Martin, SKNK: SE 6215*)

r. 1696

MASNÍK, Tobiáš: Zpráva Pjsma Slowenského, gak se ma dobře psati, čjsti, y tisknauti. Sebraná a na Swetlo wydaná od Tobiasse Masnicyusa, Léta 1696. Wytjssťena w Lewočy, v Samuele Brewera. 8°. A₈ – B₈ [= XVI] 1. (*Martin, SNK: SD 45073, fk.*)

r. 1696

TRANOVSKÝ, Juraj: Cithara Sanctorum. Apocal. 5. Pjsně Duchownij, Staré y Nowé, kterýchž Cýrkew Křestianska, při Wyročnjch Slawnostech a Památkach, Gakož y we wsselikých potřebách swých . . . vžjwá: K njmžto přidaný gsau Pijsně mnohé z Nemecké Ržečj do nassj Slowanské, přeložené; . . . w nowě shromažděné, a wydané od Kneze Girika

Tranowského, Služebnjka Paně při Cýrkwi Swato-Mikulassské w Liptowe. Editia Páta dokonalegssj a oprawenegssj. Wytisstěne w Lewočy, v Samuele Brewera, Leta Páně 1696. 8°. [VIII] – 839 – [XXIX] str. (*Martin, SNK: SD 2497*)

r. 1696

TURÓCI, Michal: Lilietum Immaculatae Conceptae Beatae Virginis. Sive Album Austriaco-Marianum, Honori . . . AA. LL. et Philosophiae Neo-Baccalaureorum; Cum In . . . Universitate Cassoviensi Prima Philosophiae Laurea condecorarentur. Promotore R. P. Francisco Peczy, e Societate Jesu AA. LL. et Phil: Doctore Ejusdemque Professore Ordinario; A . . . Humanitatis Studiosis, Oblatum. Anno 1696. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. 8°. A₈ – C₆ [= XXII] 1. (*Martin, SNK: SE 2784*)

r. 1697 [Brewerovská tlačiareň]

IVANIČ, Juraj: Pentas Qvaestionum Curiosarum, Laureato Honori . . . AA. LL. et Philosophiae Neo-Magistrorum, Dum In . . . Universitate Cassoviensi suprema ejusdem Philosophiae Laurea, Promotore R. P. Francisco Pecsí, e Soc. Jesu, AA. LL. et Philosophiae Doctore, ejusdemque Peofessore Ordinario, ac p. t. Inclytae Facultatis Philosophicae Seniore condecorarentur; A . . . Rhetorica Cassoviensi Oblata. Die 22. Augusti, Anno 1697. Leutschoviae, Typis Brewerianis. (1697.) 8°. A₈ – E₄ [= XXXVI] (*Martin, SNK: LSA 341 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

r. 1697

LEIDENHOFER, Philippus Jacobus: S. Georgius M. Magris Philosa per R. P. Franciscum Pecsí e Soc. Iesu Cassoviae promotis a Rhetoribus dicatus. Phil : Jac : Leidenhofer fec.: Johann Achert del. (Leutschoviae, S. Brewer). 1697. (*Martin, SNK: LSA 341*)

r. 1698

EVANGELIA Et Epistolae Dominicorum, ac Festorum Dierum, Latine et Hungarice. Evangeliomok Es Epistolak, Egész Esztendő által lévő minden Vasárnapokra és fő

Ünnepekre intesztetett és rendeltetett, Magyarúl és Deákúl. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, A. 1698. 8°. A₈ – T₈ [= CLII] 1. (*Martin, SNK: SD 2251*)

r. 1700 [Levoča]

CYNOSURA Jurisperitorum, In qua Loca Decretalia et Articuli Novissimarum Constitutionum Incltyi Regni Hungariae, usque ad Annum 1681. Diaetae Soproniensis inclusive, sub Titulis ordine Alphabetico digestis, breviter repraesentantur. Editio multum auctior, et correctior. Leutschoviae, Anno 1700, 8°. [II] – 440 str.

I. príd.: Articuli Dominorum Praelatorum, Baronum, Magnatum, et Nobilium, Coeterorumque Statuum Et Ordinum Regni Hungariae, etc. In Generali Eorum Conventu, Anno M. DC. LXXXI. [= 1681.] Sopronii celebrato, conclusi, et ab ipsa Sacra Caesarea Majestate ratificati et confirmati. Leutschoviae, Anno 1700. 8°. [IV] – 81 str.

II. príd.: Articuli Diaetales Psonienses. Anni M. DC. LXXXVII. [= 1687.] Leutschoviae, Anno 1700. 8°. [VI] – 43 str. (*Martin, SNK: SD 2226*)

r. 1700 [Vdova S. Brewera]

GYÖNGYÖSI, Štefan: Uj életre hozatott Chariclia, Avagy A Chariclia ritka példájú, és az olvasásra kedvet adó historiájának némely régi versek rongyábúl, és azoknak sok fogyatkozásibúl újabb, és jobb rendben vétele. A Mellyet . . . beteges állapottyában nem kis munkával vitt végben Gyöngyösi Istvan. Lötsen. Nyomtattatott Brever Samuel özvegye betüivel. 1700. Esztendöben. 8°. [XLIV] – 439 – [III] str. (*Martin, SNK: SD 10395*)

r. 1700 [Brewerovská tlačiareň]

KOMENSKÝ, Jan Amos: Praecepta Morum. Institutioni Puerorum accomodata, facilioris memoriae causa, stylo juxta textum solutum sonante, carminibus comprehensa proponuntur. Ut autem intelligentius disci possint, textus etiam e regione exhibetur, prout a . . . Johanne Commenio collectus est. Opera Samuelis Enyedi, M. D. . . . Leutschoviae, Typis Brewerianis. Anno 1700. 8°. A₈ – B₈ [= XVI] 1. (*Martin, SNK: SD 2709*)

17. stor.

KOMENSKÝ, Ján Amos: Orbis Sensualium pictus Trilinguis . . . Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. 17. stor. (3, X₁, X₂) (4, 5 – 215 (recte 315) - /CLXIX/ str. chyba (*Martin, SNK: SD 48138*)

17. stor. [Levoča]

LUTHER, Martin: [Catechesis minor D. Martini Lutheri. Germanice et Latine.] 8°. A₈ – D₈ [= XXXII]. (*Martin, SNK: SD 43969 – Čaplovič ju vo svojej bibliografii neuvádza ako tlač v SNK*)

AUTORSKÝ REGISTER

ANDRICI, Ján	29, 94
BAYLY, Lewis	24, 29, 59, 74, 92
BOCATIUS, Ján	30, 71
BUBENKA, Jonáš	30, 59, 98
CABAN, Izák	28, 30, 40, 85
CANISIUS, Peter	28, 31, 60, 92, 97
CASTELLIO, Sebastian	31, 74
CICERO, Marcus Tullius	32, 60, 99
CRUSELIUS, Martin	32, 85
DIETERICUS, Conrad	28, 32, 60, 78, 80, 81, 83, 90
EKARD, Ondrej	33, 87
FABRICIUS, Ján	33, 60, 83, 84, 87
FINCK, Kaspar	34, 90
GRETSER, Jakob	34, 60, 78
GRÖNINGER, Ernest	35, 60, 98
GYÖNGYÖSI, Chrysostomus János	35, 83
GYÖNGYÖSI, Štefan	35, 60, 99, 102
HABERMANN, Johann	36, 80
IVANIČ, Juraj	36, 99, 101
JAKOBEUS, Jakub	11, 22, 36, 61, 74, 75
KEGELIUS, Filip	37, 99
KITONIČ, Ján	37, 61, 79
KOMENSKÝ, Jan Amos	28, 30, 38, 61, 78, 79, 90, 94, 102, 103
KÖVESDI, Pál	39, 95

KRETSCHMER, Ephraim	39, 95
KREUCHEL, Elias	39, 82
KUČERA, Ján	39, 75, 76
LADIVER, Eliáš	11, 17, 24, 29, 40, 87, 88, 91, 93, 94
LEIDENHOFER, Philippus Jacobus	41, 101
LÖHNER, Kryštof	41, 92
LUCE, Ondrej	41, 79
LUTHER, Martin	15, 22, 23, 28, 33, 36, 42, 44, 53, 61, 72, 73, 103
LUTZMAN, Adolphus	28, 43, 61, 73
MARCI, Ján	43, 95, 97
MASNÍK, Tobiáš	11, 43, 50, 100
MEISNER, Balthasar	44, 73
MELANCHTON, Philipp	28, 44, 61, 71
MOLNAR, Gregorius	44, 77
MÜLLER, Heinrich	45, 93
NOSKO, Michal	45, 89
OKOLIČÁNI, Ján	45, 78
PALMA MOČIDLANSKÝ, Sixt	45, 94
PAVLOVIC, Michal	46, 86
POMARIUS, Samuel	46, 85, 86, 91
PÜSCHEL, Alexander	47, 81
RAMUS, Petrus	47, 62, 71, 72
RATAJ, Václav	48, 62, 74
REGGIANUS, Joannes Baptista	48, 62, 91
RHENIUS, Johann	48, 62, 100
RULICHIUS, Valentinus	28, 48, 77

SARTORIUS, Ján	49, 74, 89
SCHEIDNER, Georgius	49, 100
SCHÖN, Caspar	49, 86
SCHWARZ, Ján	49, 98
SIMONIDES, Ján	11, 44, 50, 87, 88
SINAPIUS, Daniel	24, 50, 96
SOARIUS, Cyprianus	51, 92
SZATHMÁR-NÉMETHI, Mihály	51, 95
SÖLÖŠI, Benedikt	51, 62, 80
TERENTIUS Apher, Publius	52, 62, 95
TINCTORIUS, Melchior	52, 76
TRANOVSKÝ, Juraj	11, 28, 52, 73, 100
TRUSIUS, Jób	53, 76
TURÓCI, Michal	53, 101
WEBER, Ján	53, 62, 77, 83, 86
ZÁBOJNÍK, Juraj	54, 96
ZIEGLER, Georg	20, 54, 72

POSESORSKÝ REGISTER

ANTAL, Jozef	
Bayly, Lewis: I. N. J. Praxis Pietatis. ...	59
BALASSA, Gabriel	
Kitonič, Ján: Directio Methodica ...	59, 61
BALOGH, Nicolaus	
Canisius, Peter: R. P. Petri Canisii ...	58, 60, 97, 99
BANÍK, Anton Augustín	59
Lutzman, Adolphus: Rudis Praeceptorum ...	61
Melanchton, Philipp: Compendium Grammaticae ...	61
CIEZERY, Samuel	
Jakobeus, Jakub: Anamnesis To gest: ...	61
FEULTOR, Ján	
Fabricius, Ján: I. N. J. Dissertatio Theologica ...	60
HORVÁTH, Aranka	
Luther, Martin: Katechismus D. M. Lutheri ...	61
HRABOVSKY, Georg	
Rhenius, Johann: M. Johannis Rhenii Donatus ...	62
CHALUPKA, Adam	
Komenský, Jan Amos: J. A. Comenii Janva ...	59, 61
IVANKO, Petrus Paulus	
Weber, Ján: Lectio Principvm. ...	62
KALINKA, Ján Joachim	
Fabricius, Ján: I. N. J. Dissertatio Theologica ...	59, 60
LUX, Mart.	
Terentius, A. P.: Pvb. Terentii Comoediae ...	62
MATEJKA, Gyula	
Gyöngyösy, Istvan: Porábúl meg-éledett ...	60
MUZEÁLNA SLOVENSKÁ SPOLOČNOSŤ	
Weber, Ján: Lectio Principvm. ...	62
MAGYAR NEMZETI MUZEUM KÖNYVTARA	
Luther, Martin: Katechismus D. M. Lutheri ...	61

NOVÁK, Rudolph	
Cicero, M. T.: A Marcus Tullius Ciceronak. ...	60
NYITRAVÁRMEGYEI MUZEUM	
Rataj, Václav: Sententiae Evangeliorum ...	62
OLEXA, Vladimír	
Bayly, Lewis: I. N. J. Praxis Pietatis. ...	59
PAUKO, Judita	
Bayly, Lewis: I. N. J. Praxis Pietatis. ...	59
PHILIPKO, Johannes [?]	
Rhenius, Johann: M. Johannis Rhenii Donatus ...	62
PLATKY, Nicolaus	
Canisius, Peter: R. P. Petri Canisii ...	58, 60
PODOLÍNEC – piaristi	
Bubenka, Jonáš: I. N. J. Arithmeticae Vulgaris ...	59
Dietericus, Conrad: Institutiones Rhetoricae, ...	60
Gretser, Jakob: Rudimenta Lingvae ...	60
Praecepta Rhetorices ...	61
Ramus, Petrus: P. Rami Veromandvi ...	62
Reggianus, J. B.: Anticatechetica, ...	62
Sölöši, Benedikt: Cantvs Catholici. ...	62
PRIEVIDZA – piaristi	
Canisius, Peter: R. P. Petri Canisii ...	60
Gröninger, Ernest: Granat-Apffel ...	60
Komenský, Jan Amos: Ioh. Amos. Comenii ...	61
SÁNDORY, Samuel	
Dietericus, Conradus: Institvtiones Catecheticae, ...	60
SCHNELL, Valentin	
Dietericus, Conrad: Institutiones Rhetoricae, ...	58, 60
SPIILLENBERGER	
Weber, Ján: Lectio Principvm. ...	62
SZALAY, Paulus	
Dietericus, Conradus: Institvtiones Catecheticae, ...	60
TAKÁ CZ, Gyula	
Cicero, M. T.: A Marcus Tullius Ciceronak. ...	60
TODORESZKU, Gyula	
Luther, Martin: Katechismus D. M. Lutheri ...	61

VITÉZY, Joannes	
Reggianus, J. B.: Anticatechetica, ...	58, 62
ZNIHAUER, Martin	
Praecepta Rhetorices ...	58, 61

PREDMETOVO – TEMATICKÝ REGISTER

BELETRIA

<i>antická - rímska</i>	
Cicero, M. T.: A Marcus Tullius Ciceronak. ...	32, 60, 99
<i>divadlo - latinské</i>	
Ladiver, Eliáš: Papianus Tetragónos (gr.), ...	40, 87
Terentius, A. P.: Pvb. Terentii Comoediae ...	52, 62, 95
<i>poézia - latinská</i>	
Bocatus, Ján: Mercurius vel prodromus ...	30, 71
Rataj, Václav: Sententiae Evangeliorum ...	48, 62, 74
Jakobeus, Jakub: Viva gentis Slavonicae ...	37, 75
Scheidner, Georg: Hebdomas Regum ...	49, 100
- <i>maďarská</i>	
Gyöngyösi, Štefan: Porábúl meg-éledett ...	35, 60, 99
Gyöngyösi, Štefan: Uj életre hozatott ...	35, 102
<i>verše - pohrebné - latinské</i>	
Threnodiae super ...	55, 77
Acerbissimum Funus ...	55, 81
Simonides, Ján: Lesso Panegyricum, ...	50, 87
Ladiver, Eliáš: Lilietum Montis ...	40, 91
Kretschmer, Ephraim: Supremum Celebratae ...	39, 95
Sinapius, Daniel: Domus Hain Moesta ...	51, 96
- <i>nemecké</i>	
Schwarz, Ján: Maternum Cordolium, ...	50, 98
- <i>príležitostné - latinské</i>	
Cruselius, Martin: I. N. J.! Prosfónéma (gr.). ...	32, 85
Ekard, Ondrej: Anser Martinalis ...	33, 87
Pomarius, Samuel: Triennivm Hvngricvm, ...	47, 91
Marci, Ján: Salve Palladium, Quod ...	43, 97
- <i>svadobné - latinské</i>	
Laetus Sub tempore ...	55, 82
Melismata Syncharistica Festis ...	56, 84
Nosko, Michal: DeCantatVs HyMen ...	45, 89
Lusus Poetici in ...	56, 89
Pomarium Palmatum Spathalio ...	56, 90
Pomarius, Samuel: Mnemosynom, Solennibus ...	47, 91
- <i>nemecké</i>	
Fausta Connubialia Ehe ...	56, 84
Glückwüntsche Hochzeit-Gedichte ...	56, 84

BIBLIA

<i>evanjeliá a epištoly - latinsko-maďarské</i>	
Evangelia Et Epistolae Dominicorum, ...	57, 101
- maďarské	
Meisner, Balthasar: A. B. E. D. Boldisar Meisner ...	44, 73
<i>žalmy</i>	
Gantze: Der gantze Psalter ...	57, 94
Szathmár-Némethi, Mihály: Sz. Dávid Psalteriuma; ...	51, 95

DEJINY

<i>regionálne</i>	
Weber, Ján: Wappen der Königl. ...	54, 86

DISERTÁCIE

Ivanič, Juraj: Septem Allocutiones Militares ...	36, 99
Scheidner, Georg: Hebdomas Regum ...	49, 100
Turóci, Michal: Lilietum Immaculatae ...	53, 101
Ivanič, Juraj: Pentas Quaestionum Curiosarum, ...	36, 101
Leidenhofer, P. J.: S. Georgius M. Magris ...	41, 101

DIŠPUTÁCIE

Kučera, Ján: Disputatio Ethica ...	39, 75
Kučera, Ján: Disquisitio Mathematico-Theologica ...	40, 75
Kučera, Ján: Disquisitio Publica Historico-Theologica ...	40, 76
Trusius, Jób: Positiones Miscellaneae ...	53, 76
Tinctorius, Melchior: Thematum Philosophicorum ...	52, 76
Fabricius, Ján: I. N. J. Dissertatio Theologica ...	34, 60, 83
Fabricius, Ján: I. N. J. Examen Discursus ...	34, 84
Pomarius, Samuel: Q. D. B. V. De Veritate Religionis ...	46, 85, 86
Caban, Izák: I. N. J. Disputatio Metaphysica ...	31, 85
Pavlovic, Michal: Syn Theó (gr.): Exercitatio ...	46, 86
Schön, Caspar: Positionum Theologicarum ...	49, 86
Simonides, Ján: Studium Catecheticum De Evangelio, ...	50, 88
Ladiver, Eliáš: Ethica Disputatio. ...	40, 88
Ladiver, Eliáš: Theses Evangelicae Dominicae ...	41, 93

DOGMATIKY

<i>evanjelické - latinské</i>	
Marci, Ján: . . . Quas Unigenito Et ...	43, 95

ETIKA

Komenský, J. A.: Praecepta Morum. ... 38, 102

FILOZOFIA

Ziegler, Georg: Discvrsvs De Svmmo ... 54, 72
Lutzman, Adolphus: Rudis Praeceptorum Logicorum ... 43, 61, 73
Tinctorius, Melchior: Thematum Philosophicorum ... 52, 76

GRAMATIKY

- latinské

Ramus, Petrus: P. Rami Grammaticae Latinae ... 47, 71
Ramus, Petrus: P. Rami Veromandvi Professoris ... 48, 62, 72
Molnar, Georgius: Elementa Grammaticae Latinae: ... 45, 77
Komenský, J. A.: J. A. Comenii Januae ... 38, 78
Melanchton, Philipp: Compendium Grammaticae ... 44, 61, 71

- latinsko-grécke

Gretser, Jakob: Rudimenta Linguae Graecae, ... 35, 60, 78

- latinsko-maďarské

Komenský, J. A.: Joh. Amos. Comenii Ianua ... 38, 78
Kövesdi, Pál: Elementa Linguae Hvngaricae ... 39, 95

- latinsko-nemecké

Komenský, J. A.: J. A. Comenii Janua ... 38, 61, 79

- latinsko-slovenské

Masník, Tobiáš: Zpráva Pjsma Slowenského, ... 44, 100

HUDBA

skladby

Püschel, Alexander: Doppelte Aria als ... 47, 81

notované spevníky

Tranovský, Juraj: Phiala Odoramentorum, ... 52, 73
Tranovský, Juraj: Cithara Sanctorum. ... 11, 22, 37, 53, 73, 99, 100

KATECHIZMY

evanjelické - latinské

Dietericus, Conrad: Institvtiones Catecheticae, ... 33, 60, 78
Dietericus, Conrad: Epitome Catechetica Auctore ... 33, 83, 90

- <i>latinsko-nemecké</i>		
Dietericus, Conrad: Epitome Catecheticorum Praeceptorum		33, 80
Luther, Martin: Catechesis minor ...		43, 103
- <i>slovenské</i>		
Luther, Martin: Katechismus D. M. Lutheri ...		42, 61, 72
<i>katolícke - latinsko-maďarské</i>		
Canisius, Peter: R. P. Petri Canisii Societatis ...		31, 60, 97
- <i>nemecké</i>		
Canisius, Peter: Catechismus Biblicus Minor. ...		31, 92
KÁZNE		
<i>nemecké</i>		
Gröninger, Ernest: Granat-Apfel ...		35, 60, 98
<i>slovenské</i>		
Jakobeus, Jakub: Anamnesis To gest: ...		37, 61, 74
Jakobeus, Jakub: Pascha Lachrymosum ...		37, 75
<i>pohrebné - nemecké</i>		
Rulichius, Valentinus: Laudatio funebris, Oder ...		49, 77
Sartorius, Ján: Die wohl verschlossene ...		49, 89
- <i>slovenské</i>		
Andrici, Ján: Kazanij Pohřebnij, ...		29, 94
LEKÁRSTVO		
Weber, Ján: Amuletum. To gest: ...		53, 77
MATEMATIKA		
Bubenka, Jonáš: I. N. J. Arithmeticae Vulgaris ...		30, 59, 98
MEDITÁCIE		
<i>evanjelické - latinské</i>		
Castellio, Sebastian: Dialogorum Sacrorum ...		32, 74
- <i>maďarské</i>		
Meisner, Balthasar: A. B. E. D. Boldisar Meisner ...		44, 73
- <i>slovenské</i>		
Kegelius, Filip: Dwanáctero Duchowné Nábožné ...		37, 99

MODLITBY

evanjelické - maďarské

Bayly, Lewis: Praxis Pietatis. Az az, ... 29, 74

- nemecké

Ein schön - vnd nütliches ... 55, 79

Finck, Kaspar: Vade Mecum. ... 34, 90

- slovenské

Luce, Ondrej: Arma Piorum Zbroge ... 42, 79

Habermann, Johann: Modlitby Křestianské, ... 36, 80

Löhner, Kryštof: In Nomine Jesu! ... 41, 92

Bayly, Lewis: I. N. J. Praxis Pietatis. To gest ... 30, 59, 92

Palma Močidlanský, Sixt: Perlička Dijtek Božijch, ... 46, 94

Zábojník, Juraj: Modlitby nábožné w nichž ... 54, 96

katolícke - latinské

Gyöngyösi, Ch. J.: Vellvs Avrevm Beatificandae ... 35, 83

- nemecké

Gröninger, Ernest: Granat-Apffel ... 35, 60, 98

POLEMIKY

evanjelické - latinské

Kučera, Ján: Consilium I. quomodo ... 40, 76

Pomarius, Samuel: Q. D. B. V. De Veritate Religionis ... 46, 85, 86

katolícke - latinské

Reggianus, J. B.: Anticatechetica, Seu Errores ... 48, 62, 91

POLITIKA

Weber, Ján: Lectio Principvm. ... 54, 62, 83

POZVÁNKY

Ladiver, Eliáš: Torcular Engaddi, ... 41, 93

PRÁVO

uhorské

Okoličáni, Ján: Tripartiti Operis Jurium ... 45, 78

Kitonič, Ján: Directio Methodica Processvs ... 37, 61, 79

Cynosura Jurisperitorum, In qua Loca ... 57, 97, 102

REČI

Mortua: Mortva Vita Seu Viva Mors ... 57, 97

RÉTORIKA

Dietericus, Conrad: Institutiones Rhetoricae, ... 33, 60, 81
Praecepta Rhetorices Pro Gymnasiis ... 56, 61, 92
Soarius, Cyprianus: Tabulae Rhetoricae Cypriani ... 51, 92

SPEVNÍKY

evanjelické - slovenské

Tranovský, Juraj: Phiala Odoramentorum, ... 52, 73
Tranovský, Juraj: Cithara Sanctorum. ... 11, 22, 37, 53, 73, 99, 100
Kegelius, Filip: Dwanácteró Duchowné Nábožné ... 37, 99

katolícke - slovenské

Sölöši, Benedikt: Cantvs Catholici. Pýsne Katholjcke. 52, 62, 80

TEOLÓGIA

Kreuchel, Elias: Sciagraphia Theologica de ... 39, 82
Pavlovic, Michal: Syn Theó (gr.): ... 46, 86
Fabricius, Ján: I. N. J. Exercitatio Theologica de ... 34, 87
Simonides, Ján: Stvdivm Catecheticvm Biblicvm, ... 50, 88

UČEBNICE

latinsko-maďarsko-nemecko-slovenské

Komenský, J. A.: Orbis Sensualium Pictus ... 38, 94, 103

latinsko-nemecké

Rhenius, Johann: M. Johannis Rhenii Donatus ... 48, 62, 100

slovenské

Masník, Tobiáš: Zpráva Pjsma Slowenského, ... 44, 100

ZÁKONY

uhorské

Articuli dominorum Praelatorum, Baronum, ... 57, 93, 102
Articuli Diaetales Posonienses Anni, ... 57, 96, 102
Cynosura Jurisperitorum, In qua Loca ... 57, 97, 102